



@ebsoorgtr

# EBSO HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

AĞUSTOS 2019



Sanayi 4.0

Eğitim 4.0

Katma Değerli Üretim

İhracat

Kalkınma

# HAMLE ZAMANI

# Ege Endüstri



---

Kemalpaşa Cad. No:280  
35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY  
P: +90 232 491 14 00  
[www.egeendustri.com.tr](http://www.egeendustri.com.tr)

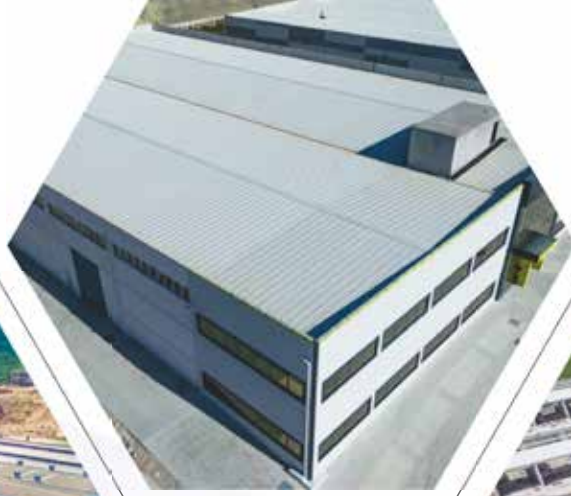


-  [facebook.com/egeendustri](https://facebook.com/egeendustri)
-  [twitter.com/egeendustri](https://twitter.com/egeendustri)
-  [linkedin.com/egeendustri](https://linkedin.com/egeendustri)
-  [info@egeendustri.com.tr](mailto:info@egeendustri.com.tr)



# MAViTAS

## PREFABRİK A.Ş.



Kemalpaşa O.S.B. Mah.  
İzmir - Ankara Asfaltı Cad. No:5/2  
Kemalpaşa - İZMİR / TÜRKİYE

[www.mavitasprefabrik.com.tr](http://www.mavitasprefabrik.com.tr)

0 232 877 2000



## AĞUSTOS GÜNDEMİ

### AĞUSTOS 2019

Yıl : 36  
Sayı : 423

### Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına  
Yönetim Kurulu Başkanı  
Ender YORGANCILAR

### Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU  
Genel Sekreter

### Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ  
Ateş İlyas DEMİRKALKAN  
Metin AKDAŞ

### Yayın Sorumlusu

Mehmet Ali SÜTLÜ

### Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası  
Cumhuriyet Bulvarı  
No: 63 - İZMİR  
Tel : (0 232) 455 29 00  
Faks : (0 232) 425 36 35  
www.ebso.org.tr

### Reklam Rezervasyon

Mehmet Ali SÜTLÜ  
(0232) 455 29 68

### Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

### Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.  
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir  
tel : 232 458 58 09  
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 26 Ağustos 2019



- |    |  |    |   |
|----|--|----|---|
| 4  | Sektör temsilcilerimizi dinliyoruz                                       | 60 | Düşünme sırası büyüklerde                       |
| 6  | Reform ve hamle zamanı   | 64 | Temmuz ayı ihracatında cumhuriyet tarihi rekoru |
| 9  | Yorgancılar: Küresel gelişmeleri iyi okumalıyız                          | 70 | Türkiye'de işsizlik yüzde 12,8 oldu             |
| 10 | 'Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi' ile 30 milyar dolar Türkiye'de kalacak | 72 | Temmuz'da bütçe fazla verdi                     |
| 14 | İzmir'deki Oda, Borsa ve STK'lardan "Hedef 1 Milyon Fidan" kampanyası    | 74 | Haziran'da cari açık 548 milyon dolar           |
| 16 | Türkiye'nin önceliği istikrar ve ekonomidir                              | 76 | Temmuz'da enflasyon yüzde 16.65                 |
| 18 | 'Mahir Eller'de İzmir başarısı   | 78 | Ekonomik güven Temmuz'da azaldı                 |
| 22 | EBSO'dan Selçuk'a eğitim dosyası   | 80 | Temel ekonomik göstergeler                      |
| 28 | Amerika pazarında başarının sırrı: Dostluk                               |    |   |
| 40 | Esen'den Meclis temennileri  |    |   |
| 42 | Yorgancılar'dan ekonomi uyarıları  |    |   |
| 46 | Soyer'in hedefi: Dünya kenti İZMİR                                       |    |   |
| 50 | Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi                                 |    |   |

### Kapak



Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, eğitim, hukuk ve makroekonomi alanındaki reformların önemine dikkat çekti.

Dün, Bugün ve Yarın... Hep Sizinle...

Kuruluş 1978

## SATIŞ OTOMATLARI



Protein Otomati



Çay & Kahve Otomati



Boyoz ve Unlu Mamüller Otomati



Yiyecek ve İçecek Otomati



Dondurma Otomati

Yeni



# HAKSIZ İŞ KAZASI TAZMİNATINA

# SON!



### Kahve Dispenserleri

Otel, Restoran, Kafe ve Ofislerin Olmazsa Olmazı. Hızlı Basit ve Ekonomik İkrar Çözümleri İle,

**Rahat Edin...**

### Bazı Referanslarımız



Nestlé

GOODYEAR



CMS

WURTH

Daha Nicelerine...



**ELEKTRAL**<sup>®</sup>  
ELEKTROMEKANİK SAN. ve TİC. A.Ş.



0232 376 73 00



www.elektral.com.tr



0232 376 70 30



elektral@elektral.com.tr



İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, M. Kemal Atatürk Blv. 23-25 Çiğli, 35620 İzmir / TÜRKİYE

İş Güvenliği Otomati Tanıtım Filmini İzlemek İçin Okutunuz



Fabrika Tanıtım Filmini İzlemek İçin Okutunuz





## Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası  
Yönetim Kurulu Başkanı

[ender.yorgancilar@ebso.org.tr](mailto:ender.yorgancilar@ebso.org.tr)

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

# SEKTÖR TEMSİLCİLERİMİZİ DİNLİYORUZ

2018 yılı Ağustos ayında yaşanan ekonomik türbülansın üzerinden 1 yıl geçti. O günden bugüne ekonomi kurmaylarınca çok adım atıldı, destek paketleri açıklandı, iyiniyetli anlık müdahalelerde bulunuldu. Bugün geldiğimiz noktada, artık içinde bulunduğumuz süreç kriz olarak adlandırılmakta ve uzmanlarca, gerek jeopolitik riskler ve gerekse küresel piyasaların yarattığı risklerin de etkisiyle, çıkışın birden olamayacağı gerçeği kabul görmektedir.

Reel sektör olarak bizler; bunu fabrikalarımızda, üretim öncesi maliyetlerde ve üretim sonrası talep daralmasında birebir yaşıyoruz.

En acısı, son açıklanan işsizlik rakamlarında kendini göstermektedir. Yaşanan durgunluk açık bir şekilde istihdama olumsuz yansımaktadır.

İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI); 14 aydır 50 barajının altındaki seyrini sürdürürken, güven endeksleri ve sanayi üretim endeksinde de olumsuz seyir devam etmektedir.

Küresel sanayi ve küresel ticarete de daralma, aylar itibari ile açıkça görülmektedir. Ülkemize bunun direkt yansması, sadece Haziran ayı için AB ülkelerine ihracatımızın yüzde 14 azalması ile olmuştur. İhracatımızın yarısını AB ülkeleri ile yaptığımızı düşündüğümüzde, tablo çok daha net anlaşılacaktır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi, "Umutsuz durumlar yoktur, umutsuz insanlar vardır. Ben hiçbir zaman umudumu yitirmedim."

Böyle bir süreçte ve bu inançla Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; sektör temsilcilerimizi dinlemeyi, konularına çözüm bulmayı çok önemsiyoruz.

Bu amaçla; 64 farklı meslek grubumuzdan oluşturduğumuz 10 sektör kurulu ile toplantı serisine

başladık. Söz konusu toplantılarda; özellikle Odamız organlarında görev yapmayan sektör temsilcileri ile bir araya gelerek, konularını aktarmalarına imkan tanımayı, küresel ve ulusal ekonomik gelişmeler, yurtdışı fuarlar ve finansman temini ile ilgili bilgi akışını sağlamayı amaçlıyoruz. Sektör kurullarımızın toplantılarını, Eylül ayının ilk haftasında tamamlamış olacağız.

Sektör temsilcilerimizden gelecek görüşler ve öneriler, bizleri de doğru yönlendirecektir. Çünkü, ne bizlerin, ne de yasa yapıcı veya uygulayıcıların, herhangi bir sektör özelinde yaşanan spesifik konulara anlık hakim olması beklenemez. O nedenle de; ortak akıl içerisinde küresel ve ulusal piyasaların hassas olduğu bir süreçte, karşılıklı bilgi akışının faydalı olacağı inancındayım.

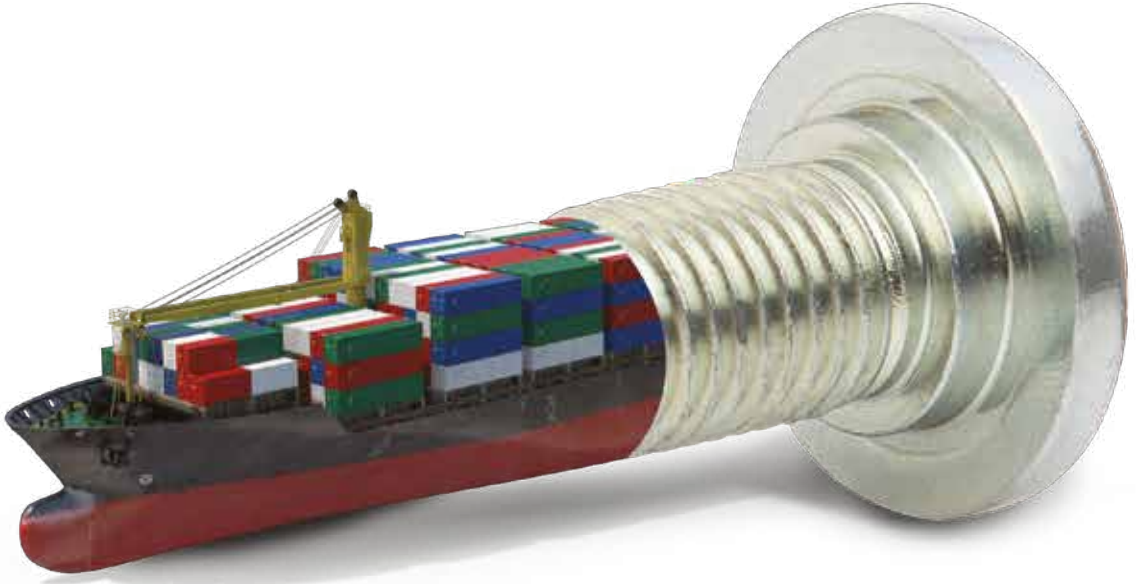
Diğer yandan, bu süreci bir an evvel atlatarak; yeni ekonomi düzeninde rekabet gücümüzü artırmak için; üretimden, eğitime, hukuktan, demokrasiye kadar geniş bir alanda niteliksel sıçramayı artık başarmamız gerektiğinin de altını çizmek isterim.

30 Ağustos Zafer Bayramımızın ve 9 Eylül İzmir'imizin kurtuluşunun 97. yıldönümünü yürekten kutluyor, başta Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, vatan uğruna mücadele eden silah arkadaşlarını minnetle ve rahmetle anıyoruz. Ruhları şad olsun.

Her yaz olduğu gibi bu yaz, daha da katlanarak vatanın en güzel topraklarının, nefes aldığımız ormanların, ekosistemin devamını sağlayan canlıların cayır cayır yanmasına tanıklık ettik. Her kimin ihmali varsa mutlaka cezalandırılmasını, yanan her bir metre karenin imara açılmasının yasaklanmasını ve bir an evvel yeniden fidan dikiminin elbirliği ile sağlanmasını ve bu yangınların son bulmasını diliyorum. İzmir ayağında bizler de; maddi, manevi her türlü desteği vermeye hazırız.

# Ufukta Norm göründü!

Norm Holding; güçlü Ar-Ge ekibi ve gelişen ihracat faaliyetleriyle, sektörde sadece Türkiye'ye değil dünyaya değer katmaya devam ediyor.



**Çeşitlilik**



**Hız**



**Kalite**



**Çözüm**



“  
Ege Bölgesi  
Sanayi  
Odası'nın  
üyelerine  
yönelik  
olarak yaptığı  
ekonomik  
değerlendirme  
anketine katılan  
sanayicilerin  
yüzde 70'i  
yılın ilk yarısını  
kötü ve çok  
kötü olarak  
nitelendirirken,  
iyi olduğunu  
söyleyenlerin  
oranı yüzde  
3.7'de kaldı.  
İzmirli  
sanayiciler yılın  
ikinci yarısında  
ekonomiyi  
ilgilendiren  
reformların  
hayata  
geçirilmesini  
bekliyor.



# REFORM VE HAMLE ZAMANI

İzmirli sanayiciler, istikrarlı ekonomi politikaları kapsamında üretim odaklı, düşük faiz ve stabil kur, ekonomi ve hukuk reformları, ihracatın daha etkin desteklenmesini bekliyor. Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın 2019 Yılı İlk Yarı Gerçekleşme ve İkinci Yarı Beklentileri Ekonomik Değerlendirme Anketi'ne katılan sanayiciler, israf ekonomisinden vazgeçilerek üretim ekonomisine geçilirse, döviz kuru, enflasyon ve düşen faizlerle istikrar sağlınırsa ve reformlar hayata geçirilirse ekonomide iyileşme

sağlanacağını ifade etti.

Yerel seçimlerin geride kalması da İzmirli sanayicilerin 2019'un ikinci yarısı için umutlarını artırmadı. Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın (EBSO) üyelerinin görüş ve beklentilerini öğrenmek amacıyla yaptığı ekonomik değerlendirme anket sonuçlarına göre 2019'un ilk 6 ayında ekonomik gerçekleştirmeleri iyi olarak değerlendirenlerin oranı yüzde 3.7'de kalırken, yılın ikinci yarısının kötü ve daha kötü olmaya devam edeceğini söyleyenlerin oranı 67.9 oldu.



# FARKIN OLSUN. **JEEP® GRAND CHEROKEE.**

Standartlar çok standart. Önüne konulan standartları reddet, Jeep® ruhunu keşfet! İhtişamlı tasarımı, 3.0 litre 250 hp motoru ve dünyanın en çok ödül alan SUV'ü Jeep® Grand Cherokee ile farkın olsun.

**Jeep® Grand Cherokee şimdi 710.000 TL.**



Jeep® Grand Cherokee'nin ortalama yakıt tüketimi 7,5 L/100 km, CO<sub>2</sub> emisyon değeri ise 198 g/km'dir. Jeep® Grand Cherokee piyasaya sunulduğu ilk günden bu yana dünyada toplamda en çok ödül kazanan SUV modelidir. Belirtilen fiyat 2018 model 0 km Jeep® Grand Cherokee Limited 3.0 250 hp 8AT 4X4 Dizele Euro 6 (Otomatik) versiyonunda vergi levhası sahibi gerçek/tüzel kişilerin alımlarında geçerli olup, tescil giderleri dahildir. Kampanya 30 Eylül 2019 tarihine kadar geçerlidir.

# Jeep®

THERE'S ONLY ONE

**ENRİKO ALİBERTİ / İZMİR**  
MANAS BULVARI NO: 6/1 BAYRAKLI  
TEL: (0232) 435 71 00

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, ekonomik değerlendirme anketinin sonuçlarını paylaştı. Yılın ilk 6 ayında sektörlerinin büyüdüğünü ifade edenlerin oranı yüzde 14.8 olurken, yüzde 32.7'si değişmediğini, yüzde 52.5'i ise küçüldüğünü belirtti. Sanayicilerin yüzde 45.1'i ekonomideki gerçekleştirmeleri kötü olarak değerlendirirken, yüzde 25.3'ü çok kötü, yüzde 25.9'u orta, yüzde 3.7'si iyi olarak değerlendirdi. Bu soruya 'çok iyi' yanıtı veren sanayici olmadı.

Ankete katılanların yüzde 30.9'u yılın ilk 6 ayındaki bu performansı döviz kurlarındaki oynaklığa bağlarken, bunu yüzde 21 ile iç talepteki yetersizlik, yüzde 15.4 ile yüksek faiz, yüzde 8 ile yerel seçim kaynaklı belirsizlik, yüzde 6.2 ile yetersiz dış talep izledi. Finansman bulamama, yüksek enerji maliyetleri, kayıtdışılık ve haksız rekabet, hammadde sıkıntısı da bu sebepler arasında gösterildi. Sanayicilerin yüzde 53.7'si yılın ikinci yarısına dair beklentisine 'kötü olmaya devam edecek' yanıtı verirken, daha kötü olacağını düşünenlerin oranı yüzde 14.2 oldu. Ankete katılanların yüzde 30.2'si ekonomide iyileşmenin başlayacağını belirtirken, çok daha iyi olacağını düşünenlerin oranı yüzde 1.9'da kaldı.

### Kur, dış politika, maliyet

Katılımcıların yarısının döviz borçları olduğunu ifade ettiği ankete göre yılın ikinci yarısı için iş dünyasının korkuları arasında şunlar yer alıyor: Kurun yeniden atağa geçmesi (yüzde 26.5), ABD ve AB kaynaklı dış politikaların yaptırımlara sebep olması (yüzde 22.2), ekonominin ihtiyaçlarına odaklanamama (yüzde 16.7), iç talepte gerilemenin devam etmesi (yüzde 11.7), maliyetlerdeki artışın kapasiteyi daraltması (yüzde 11.1), yabancı sermayenin çıkışı (yüzde 4.3), olası erken seçimin gündemi



meşgul etmesi (yüzde 3.7), dış pazardaki sorunlar (yüzde 2.5), Suriye'deki gelişmeler (yüzde 1.2).

### Reformlar hayata geçirilmeli

Sanayiciler 2018'de başlayıp devam eden ekonomideki olumsuz gelişmelerin en öncelikli nedeni olarak yüzde 46.9 ile bütçe, vergi, harcama gibi yanlış maliye politikalarının olduğunu düşünüyorlar. Yanlış kur ve faiz politikaları (yüzde 25.9), süreklilik kazanan seçim iklimi (yüzde 8), dış politika tercihleri (yüzde 7.4) gibi nedenlerle sanayicilerin yüzde 88.2'si olumsuzlukları yurtiçi gelişmelere bağlarken, sadece yüzde 11.7'si küresel ekonomideki olumsuzlukları neden olarak ifade etti.

Ankete yılın ikinci yarısında

atılması gereken adımlar; israf ekonomisinden vazgeçilerek üretim ekonomisine geçilmesi, döviz kuru, enflasyon ve faizlerle istikrar sağlanması, reformların hayata geçirilmesi olarak sıralanırken, hükümetten ilk 3 beklenti ise şunlar oldu: İstikrarlı ekonomi politikaları kapsamında üretim odaklı, düşük faiz ve stabil kur, ekonomi ve hukuk reformları, ihracatın daha etkin desteklenmesi.

### Yorgancılar: Üretim odaklı büyümeliyiz

Meclis toplantısında yaptığı konuşmada 10. ve 11. Kalkınma Planlarındaki hedeflere dikkat çeken EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Tüm kesimlerce sahiplendiğimiz 2023 hedeflerimizden ne kadar uzaklaştığımızın, yanlış yollardan gittiğimizin, yanlış yöntemler uyguladığımızın bir tablosu bu. Yanlış yöntemler noktasında, aynı yolları tercih edip etmemek yine bize kalıyor. Çünkü, geçmişte büyüme modeli, inşaat ve arsa odaklı olarak gerçekleşti ve sonuç ortada. Şimdi düşük faizle, üretim odaklı büyümeyi hedeflemeliyiz. Üretim yoksa kalkınmak hayaldir. İvedilikle kaynakların etkin kullanımına adına tasarruf tedbirlerine geçilmeli, devletin tüm kaynaklarının zaruri uygulamalar dışında tek bir kuruş harcanmasına müsaade edilmemeli" diye konuştu.

## Sanayicinin yılın ikinci yarısı stratejisi dış pazara yönelmek

Ankete göre yılın ikinci yarısında sanayicilerin yüzde 36.4'ünün stratejisi yeni dış pazarlara yönelme olacak. Yüzde 29'u maliyetleri düşürme, yüzde 10.5'i minimum stok ile çalışma, yüzde 8.6'sı iç pazar satışlarını artırma stratejisi izleyecek. Küçülmeyi önleme, sermaye yapısını güçlendirme, yeni ortak alma ve dijitalleşme çalışmaları da izlenecek stratejiler arasında yer alıyor.

# Yorgancılar: Küresel gelişmeleri iyi okumalıyız

**E**ge Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, küreselleşmede tersine rüzgarlar esmeye başladığını belirterek Türkiye’de hem ekonomi yönetiminin hem de sanayicilerin yeni koşullara uyum sağlamasının gerektiğine dikkat çekti.

## Ticaret savaşları kızıyıyor

ABD ve Çin arasındaki rekabet ve sonuçlarını değerlendiren EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, “ABD Başkanı tarafından ithal edilen 300 milyar dolarlık Çin mallarına Eylül ayında yüzde 10 oranında vergi konulacağı açıklandı. Yine Başkan Trump, düşük değerli dolar aracılığıyla hem ABD’nin ihracatını artırmak hem de ithalatını azaltmak istiyor. Bunun için de ABD Merkez Bankası’nı faiz indirimine zorluyor. Amacının; ABD’de üretim yapanları korumak, yurtdışında üretim yaparak ABD’ye ihracat yapan ABD’li girişimcileri yeniden ülkede üretim yapmaya ikna etmek olduğu anlaşılıyor” diye konuştu.

Çin’in de ticari anlamda giderek agresifleştiğini belirten Yorgancılar, “En büyük müşterisi ve küreselleşmenin mimarı konumundaki ABD’nin uygulamalarına Çin de agresif tepki vermeye başlamış ve ABD’den tarım ürünü ithalatını durdurmuştur. Ayrıca Yuan’ın değerini düşürerek zaten rekabetçi olan fiyatlarını daha da rekabetçi hale getiriyor” dedi.

## Kartlar yeniden dağıtılacak

Dünyanın en büyük iki ekonomisi olan ve dünya üretiminin yaklaşık yüzde 37-38’ni yapan bu iki ülke arasındaki ticaret ve kur savaşlarının tüm dünyayı etkileyeceğini vurgu-

layan Yorgancılar, “Ticaret kartları yeniden dağıtılacaktır. Bu sürecin kazananı olacağını söylemek oldukça zor. Her ülke bu “yeni normal”e, daha doğrusu “anormal”e uygun pozisyon almak durumundadır” dedi.

## Yeni ticari ittifaklar

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 30 yıla yakın bir süredir devam eden küreselleşme sürecinin ABD Başkanı tarafından bu şekilde tersine döndürülmek istenmesi karşısında her ülkenin ekonomi politikalarını gözden geçirmesi gerektiğine de dikkat çekerken, şu görüşleri dile getirdi:

“Bu gelişmeler ülkeleri düşük kur politikası uygulamaya itecek, fiyat rekabeti yoğunlaşacak. Küresel ticaret hacmindeki artış yavaşlayacak gibi görünüyor. Bunlara bağlı olarak yeni pazar arayışları yoğunlaşacak, yeni ticari ittifaklar doğabilecek, ciddi düzeyde ticaret saptırıcı etkiler ortaya çıkacaktır. Ülkemizin hem ekonomi yönetimi hem de sanayici boyutundan bu yeni koşullara

uyum sağlaması gerekiyor. Ancak ülkede yaşanan gelişmeler ümitli olmayı zorlaştırıyor.”

## Bizde bir şeyler tersine gidiyor

Başta ABD ve Çin olmak üzere birçok ülkenin parasının değerini düşürmeye çalıştığını hatırlatan Ender Yorgancılar, “Türkiye’de ise TL değerleniyor. Yani rakiplerin ihrac fiyatları düşerken bizimki artıyor. Makasın iki tarafı da biz sanayicileri kesiyor. Rakip ülkeler çok daha uygun koşullarda enerji kullanırken bizde doğalgaz, elektrik fiyatlarına sürekli zam yapılıyor. Kredi maliyetlerimizi kıyaslayabileceğimiz bir rakip ülke neredeyse yok. Tüm ülkeler bu yoğun rekabet ortamında komşularıyla ticaret hacmini artırmaya çalışırken, biz bu konuda yeterli gelişme sağlayamıyoruz. Bizde bir şeyler tersine gidiyor. Böyle devam edersek daralan iç piyasayı ihracatla ikame etmemiz mümkün olamayacak, ekonominin yeniden büyüme patikasına girmesi gecikecektir” diye konuştu.

## Yorgancılar’dan 5 öneri

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, acil olarak alınması gereken önlemleri şu şekilde sıraladı

- Sanayiciler için doğalgaz ve elektrik fiyatlarında mutlaka ciddi oranda, en az yüzde 20-30 indirim yapılmalıdır.
- Kamu bankaları aracılığıyla sadece müteahhitlere değil, sanayicilere de imkan sağlanmalı, konut kredisi faizlerinden sanayiciye de kredi kullanılmalıdır.
- Kur savaşlarının yaşandığı bir dönemde sanayicilerimiz istikrarsız kur ve değerli TL karşısında zor durumda bırakılmamalıdır.
- Enflasyonla mücadeleye güçlü bir şekilde devam edilmeli, enflasyon öngörülenden önce yüzde 5’ler düzeyine indirilmelidir.
- Komşu ülkelerle çok daha yoğun bir işbirliği süreci başlatılmalı, bu ülkelere ihracatın artması imkanları yaratılmalıdır.



## 'Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi' ile 30 milyar dolar Türkiye'de kalacak

**S**anayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın uzun süredir üzerinde çalıştığı "uçtan uca yerleşme" olarak da bilinen Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı, Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararlarıyla yürürlüğe girdi.

Konuya ilişkin Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamaya göre, 11. Kalkınma Planı'nda yer alan en önemli başlıklardan olan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nın ana amacı, yüksek katma değerli, orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerinin yerli imkan ve kabiliyetlerle üretilmesi olarak belirlenirken, program ile 30 milyar dolarlık ithalatın önüne geçilmesi amaçlanıyor.

### Cari açığa kalıcı çözüm

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nın "Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi" vizyonu ile hazırlandığını ve ülke ekonomisi için önemli bir kilometre taşı olacağını belirtti.

Programın cari açığı kalıcı olarak azaltmak ve teknoloji öncülüğünde

büyüme amacıyla hazırlandığına dikkati çeken Varank, "Ar-Ge sonucu ortaya çıkan ürünlerin ticarileşmesini ve yerli katma değer artmasını esas alan sonuç odaklı bir program olacak. Sanayide ithal aramalı oranının azalmasıyla cari açığımız kalıcı olarak düşecek. Küresel rekabette elimiz güçlenecek" ifadesini kullandı.

Varank, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 11. Kalkınma Planıyla Türkiye'nin sanayi alanında stratejik vizyonunu ortaya koyduğunu belirterek, bu vizyon doğrultusunda sanayi alanında ihracatta orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerin payını yüzde 39'dan yüzde 50'ye çıkarmayı hedeflediklerini bildirdi.

Düşük teknoloji ürünlerde cari fazla sağlanırken, yüksek teknoloji ürünlerde cari açık verildiğini ifade eden Varank, bu durumu kalıcı olarak değiştirmeyi hedeflediklerini, sanayinin Ar-Ge yetkinliği ve yetişmiş iş gücünün, yüksek teknoloji ürünler üretecek kabiliyette olduğunu vurguladı.

Programın hazırlık aşamasında aylarca verilerin toparlandığını, filtrelendiğini ve analiz edildiğini belirten Varank, şunları



*Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca hazırlanan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı ile 30 milyar dolarlık ithalatın önüne geçilmesi hedefleniyor.*



kaydetti:

"Yaklaşık 400 ürün grubu tespit edildi. Ardından da uçtan uca yerleşme diyebileceğimiz bu model hazırlandı. Bu program ile cari açığımız kalıcı olarak düşecek. Sanayimizde ithal ara malı oranı azaltılarak, daha güçlü bir ihracat sepetine de sahip olacağız. Hiç şüphesiz bu durum küresel rekabette ülkemizi daha üst basamaklara çıkaracak. Programı yürütürken, bakanlığımızın tüm birimleri aynı hedefe odaklanacak. Programın hazırlık aşamasında diğer bakanlıklarımız, kurumlarımız ve özel sektörle birlikte çalıştık. Paydaşlarımızla birlikte ihracat ve finansman desteklerini de hayata geçireceğimiz program, yeni hükümet sisteminin etkin ve hızlı uygulamalarına da örnek teşkil edecek."

### "Stratejik yatırım" teşviği

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı hazırlanırken geleceğin teknolojik ürünleri dikkate alındı. Programda, Ar-Ge, yatırım ve üretim teşvikleri tek pencereden yönetilecek. TÜBİTAK, KOSGEB, sanayi ve Ar-Ge destekleri ile yatırım teşvikleri uçtan uca tanımlanacak, faydayı bütüne yaymak üzere kurgulanacak.

Ürünün fikir aşamasından pazara çıkışına kadar desteklendiği, Ar-Ge'den yatırıma, üretimden pazarlamaya kadar takip edildiği bir süreç işletilecek. Program kapsamında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB'in de katkılarıyla ana kriteri "katma değer" olan bir değerlendirme süreci yürütülecek.

Programa göre desteklenen projelere sadece yatırımcılar değil, üretilecek ürünün alıcıları da dahil edilecek. Üretici ve alıcı birlikte desteklenecek. Kamunun alıcı olduğu projelerde alım garantisi mekanizması da çalışacak. Kalkınma Ajansları, programın yatırımcılara tanıtımında ve

## 267 firmaya 5.1 milyar 'teşvik'

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca Haziran ayında 267 kurum ve kuruluşu, çeşitli vergi istisna ve indirimleri ile sigorta primi desteklerini içeren 5.1 milyar TL yatırım tutarlı teşvik belgesi verildi.

Bakanlığın, Haziran 2019 dönemi yatırım teşvik belgesi listesi Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, belge alan projelerin sabit yatırım tutarı 5 milyar 176 milyon 846 bin 252 lira olarak hesaplandı. Bu yatırımların gerçekleştirilmesiyle 10 bin 864 kişinin istihdam edilmesi planlanıyor.

Öte yandan, sabit yatırım tutarı 242 milyon 116 bin 483 lira olan ve 674 kişinin istihdam edilmesi öngörülen 25 yatırım teşvik belgesi iptal edildi.

Bu dönemde yatırım teşvik belgesi tamamlama vizesi alan firmaların sabit yatırım tutarı 6 milyar 642 milyon 580 bin 106 lira, bu firmalarda istihdam edilen kişi sayısı 8 bin 886 olarak gerçekleşti.



üretici-alıcı eşleştirmelerinde aktif rol oynayacak. Yatırım yapılacak üründe, katma değer oluşturacak şekilde Ar-Ge çalışması istenecek.

Program çerçevesinde desteklenen yatırımlar stratejik yatırım teşviği alacak. 50 milyon liranın üzerindeki yatırımlar ise proje bazlı teşviklerden yararlanabilecek. Bakanlık, destek kararı verilen tüm projeleri takvime bağlayacak, Ar-Ge ve yatırım süreçlerini yakından izleyecek, yatırımcıların karşılaştıkları tüm sorunları hızla aşmalarını sağlayacak.

### Makine ilk sırada, otomotiv unutulmadı

Bakanlık, makine, bilgisayar, elektronik, optik, elektrikli teçhizat, eczacılık, kimya ve ulaşım araçları sektörlerinden ürün listeleri ilan edecek. Bu listelere ilişkin yatırımcı çağrılarında çıkacak. İlk uygulama, pilot sektör seçilen makine ile başlayacak.

Program otomotiv sektörüne de teşvikler sunuyor. Buna göre kapasitesini 100 bin adede çıkaran

veya sıfırdan fabrika kurup 100 bin adetlik kapasiteye ulaşan markalara, motor hacmi 1600 cc'ye kadar gümrüksüz otomobil ithalat izni verilecek. Adetler kapasitenin yüzde 15'ini aşmayacak. Otomotiv sektöründe bu teşvikin yapılması planlanan Volkswagen yatırımı için hazırlık olduğu öne sürülüyor.

Ürün listesi oluşturulurken, geleceğin teknolojik ürünleri dikkate alındı, ara malı ithalatının azaltılması hedeflendi. Büyük veri analitik araçları kullanılarak analizler gerçekleştirildi.

Ürün listesi, "teknoloji düzeyi, dünya ithalat trendi, Türkiye ihracatı, ithalatı ve dış ticaret farkı, dünyada ilk 3 ihracatçı ülkenin pazar payları, ürün karmaşıklık endeksi, pazar yoğunlaşması, katma değer potansiyeli, ihracatta rekabetçilik, Türkiye'de bu alandaki girişim sayısı ve üretim miktarı, en fazla ticaret yapılan ilk 3 menşe ve çıkış/gidiş ülkesi, ürün benzerlik konumu, ürün ileri ve geri bağları" gibi değişkenler göz önüne alınarak belirlendi.



## Organize zirve

Ege Bölgesi Sanayi Odası öncülüğünde hayata geçirilen Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu'nda planlı kalkınmanın üretim üslerinin sorunlarının çözümü için sanayicilerle İzmir Büyükşehir Belediyesi el ele veriyor. Organize sanayi bölgeleri ve serbest bölgelerin ulaşım, itfaiye, su ve kanal ile atık bertarafı başta olmak üzere yerel yönetimleri ilgilendiren konularına İzmir Büyükşehir Belediyesi kendi yasal sınırları içinde el atacak. Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Oda öncülüğünde kurulan OSB'lerin bugün gurur verici bir noktaya geldiğini belirtirken İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer de sanayicinin önünü açmak için çalışacaklarını bildirdi.

EBSO Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu'nun 8'inci toplantısı, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ile İBB Genel Sekreteri Buğra Gökçe'nin katılımıyla gerçekleştirildi. EBSO Meclis Salonu'ndaki toplantıda; Aliağa OSB, Bağyurdu OSB, Bergama OSB, Buca Ege Giyim OSB, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, Kemalpaşa OSB, Menemen Plastik İhtisas OSB, İzmir Pancar OSB, İzmir Ticaret Organize Bölgesi, Kınık OSB, Ödemiş OSB, Tire OSB, Torbalı

OSB ile Ege Serbest Bölgesi ve İzmir Serbest Bölgesi başkanları hem bölgelerini tanıtıp yatırım, üretim, istihdam, ihracat ve mesleki eğitime yönelik katkılarını anlattı hem de İzmir Büyükşehir Belediyesi'nden beklentilerini ortaya koydu.

### Öncelik ulaşım ve itfaiyede

İzmir'deki organize sanayi bölgeleri ile serbest bölgelerin yerel yönetimleri ilgilendiren konularının ulaşım ihtiyaçları, karayolu ve demiryolu bağlantıları, itfaiye, arıtma, atık bertarafı, dere ıslahı, kanalizasyon ve su başlıkları altında toplandığı görüldü. Kürsüye çıkan OSB başkanları "Sanayinin gelişmesi, ilerlemesi yerel yönetimlerle birlikte çalışmayla olur. Biz de üzerimize düşen görevleri ortak projelerle yerine getirmeye hazırız" mesajı verdi.

### Yorgancılar: Gurur duyuyoruz

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir ekonomisinin gurur kaynağı organize sanayi bölgelerinin geçmişte EBSO Meclisi'nde ve Yönetim Kurullarında alınan kararlarla hayata geçirildiğini söyledi. Yorgancılar, "Bugün binlerce insanın çalıştığı, yatırım, üretim ve ihracat yaptığı, kayıtdışı ekonomiye karşı en büyük kalkan



*Ege Bölgesi Sanayi Odası Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu'nun İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Soyer'in katılımıyla gerçekleştirdiği toplantıda yerel yönetimleri ilgilendiren konular ve çözümleri görüşüldü.*





niteliğindeki organize sanayi bölgelerimizin kurulması ve bu günlere gelmesinde Meclis ve Yönetimlerimizdeki herkes 1 lira ücret almadan, zamanlarını harcayarak İzmir, Ege ve Türkiye ekonomisine katkı için görev yaptılar. Hepsine teşekkür ediyorum. Bugün iftihar ettiğimiz bir tablo yaşıyoruz” dedi.

Organize sanayi bölgeleri ve serbest bölgelerin taleplerinde ulaşım ile itfaiyenin ilk sırada yer aldığına dikkat çeken Yorgancılar, “Ham maddenin getirilip işlenmesi, katma değer kazandırılması ve hem yurt içi hem de yurt dışı pazarlara arz edilebilmesi için yola ihtiyacımız var. Bir büyük ihtiyacımız da itfaiye. Çünkü en küçük tesis yaklaşık 15 milyon lira yatırımla kurulabiliyor. İtfaiye müdahale edinceye kadar fabrika elden gidiyor. 10 tane organize sanayi bölgemiz var. Kurulacak itfaiye teşkilatları için bina, araç, ekipman ve personel elbette bir maliyet ancak asgari müştereklerde buluşarak, birbirine yakın noktalar için merkezler belirleyerek yapabileceklerimizi yapmalıyız” diye konuştu.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Soyer ile İBB Genel Sekreteri Gökçe'nin sanayicinin, iş dünyasının konularına çözüm için ellerinden geleni yaptıklarını da sözlerine ekledi.

### Soyer: Görevimiz önünüzü açmak

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, sanayinin kent için temel niteliğinde olduğunu vurguladı. Organize sanayi bölgeleri ve serbest bölgeler başkanlarının gündeme getirdiği konuları tek tek not alan, Genel Sekreter Gökçe'yi

de talimatlandıran Başkan Soyer, “Ekonomi duraklarken bizim asli görevimiz sizin önünüzü açmak, ihracata destek vermek. Bunun için elimizden geleni yapmaya hazırız” dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar ile her ay düzenli olarak bir araya geldiklerini, konuları ve çözüm önerilerini ayrıntılıyla ele aldıklarını belirten Soyer, kendilerine iletilen konuların mutlaka sonuca ulaştırılacağını söyledi.

Tunç Soyer, sanayicilerin ihtiyaç duydukları nitelikli eleman konusunda İzmir Büyükşehir Belediyesi ile işbirliği yapabileceklerini de bildirdi.



# İzmir'deki Oda, Borsa ve STK'lardan “Hedef 1 Milyon Fidan” kampanyası



İzmir'in farklı noktalarında meydana gelen ve 500 hektarlık alanı yok eden orman yangınlarının ardından İzmir'deki Oda, Borsa ve Birlikler ile sivil toplum kuruluşları harekete geçti. Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) başta olmak üzere kentteki iş dünyasını temsil eden kuruluşlar, Ege Orman Vakfı ile el ele vererek “Hedef 1 Milyon Fidan” kampanyası başlattı. Bölgenin yeniden ağaçlandırılmasına destek vermek isteyen üyelerimiz, vatandaşlarımız ve halkımız 10 TL karşılığında bir fidan bağışlayarak kampanyaya katılabilecek.

İzmir'de orman yangınlarıyla kaybedilen yeşil alanın yeniden kente kazandırılması ve yeni orman alanlarının oluşturulması amacıyla harekete geçen İzmir'deki Oda, Borsa ve Birlikler, fidan dikme kampanyası başlatırken, yangında zarar gören canlıların tedavisi için de gereken desteği sağlama kararı aldı.

## Herkes katılacak

Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü ile Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO), İzmir Ticaret Odası (İZTO), İzmir Ticaret

Borsası (İTB), İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi (DTO), Ege İhracatçı Birlikleri (EİB), Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Ege Genç İş İnsanları Derneği (EGİAD),

## EBSO orman yangınlarının yarasını sarıyor

Ege Bölgesi Sanayi Odası, Türkiye'de Ege ve Akdeniz bölgelerinde çıkan orman yangınlarının yarasını sarmak için 2000 ve 2006 yıllarında iki ayrı kampanya ile “EBSO Ormanı” projesini hayata geçirdi.

Doğal zenginliği yok eden, çevre felaketine neden olan orman yangınlarının önüne geçilmesi için çaba sarf eden Ege Bölgesi Sanayi Odası, Türkiye'nin ilk ve tek bölge Odası olmanın verdiği sosyal sorumluluk çerçevesinde önemli bir projeye daha imza atmıştı.

2000 yılında Pınarbaşı, Aydın asfaltı üzerinde 14 bin fidan dikilerek oluşturulan EBSO Ormanı'nın ardından 2006 yılında da Urla'da yanan 2 bin dekarlık orman alanının tekrar doğaya kazandırılması amacıyla 10 bin ağaçla başlatılan kampanyada 2 ayda 60 bin fidana ulaşılarak Kasım ayında düzenlenen törenle fıstık çamı, kızılçam, kara servi, akasya ve meşe dikimi yapılmıştı.



İzmir Sanayici ve İş İnsanları Derneği (İZSİAD) ve Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği İzmir Şubesi (MÜSİAD) tarafından başlatılan kampanyada 1 milyon fidan dikilmesi hedefleniyor. Yürütülecek kampanyaya katılmak isteyen üyelerimiz, vatandaşlarımız ve halkımız Ege Orman Vakfı'na ait TR47 0013 4000 0042 5403 9000 01 IBAN nolu hesaba fidan bağışında bulunabilecek.

Fidan bağışı kampanyasına destek veren sivil toplum kuruluşları temsilcileri, tüm vatandaşlara kampanyaya destek çağrısında bulunarak, İzmir'den 1 milyon fidan hedefine ulaşılması konusunda herkesi duyarlı olmaya davet etti.

Kampanya kapsamında başlatılan fidanlar, Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü ve STK'ların desteği ile yangınla kararan orman alanlarının yeniden yeşertilmesini sağlayacak.

### Her türlü desteğe hazırız

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İZTO Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, İTB Yönetim Kurulu Başkanı İhsan Kestelli, EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi ve İMEAK DTO İzmir Şubesi Başkanı Yusuf Öztürk tarafından yapılan ortak açıklamada şu ifadeler yer verildi:

"İzmir'de, meydana gelen yangınlar, hepimizin yüreğini yaktı. Gördük ki, yangın konusunda tüm hemşehrilerimizin özellikle sıcak yaz günlerinde çok daha dikkatli olması, yetkililere bilgi verme noktasında geç kalmaması gerekiyor. Büyük üzüntü duyduğumuz yangın felaketine karşı ortak harekete geçerek fidan dikme kampanyası başlatma kararı aldık. Ayrıca yangında sadece ağaçlar değil, ormanda yaşayan canlılar da büyük ölçüde zarar gördü. Yangında yaralanan hayvanların tedavisi için de İzmir Veteriner Hekimleri Odası'nın başlattığı

# Çiğirimiz ve yüreğimiz bir daha yanmasın

Ege Bölgesi Sanayi Odası Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu toplantısında İzmir'in Urla ve Karabağlar ilçelerinde çıkan orman yangınları da özel bir gündem maddesi oldu. Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile birlikte İzmir'deki Oda ve Borsa başkanları olarak Karabağlar'daki yangına müdahale sırasında yaptıkları görüşmeyi ve yanan orman alanlarında ağaçlandırma kampanyası başlatma kararlarını açıkladı. Organize sanayi bölgeleri ve serbest bölge başkanları da ağaçlandırma seferberliğine katkıda bulunmak istediklerini bildirdi.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer de, Ağustos ayının yangın zamanı olmaktan çıkarılması gerektiğini belirtirken, "Bugüne kadarki ezberlerimizi değiştirmek, koruyucu tedbirlerimizi yeni bir bakış açısıyla düzenlemek zorundayız. Orman yandıktan sonra sadece ağaç dikmek kadar yangının söndürülebilirliğini de sağlamak zorundayız" dedi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak Orman Mühendisleri Odası ile işbirliğine gittiklerini, İzmir'deki yanan orman alanlarının ağaçlandırılması seferberliğine 30 Ağustos'ta düzenlenecek organizasyonla start vereceklerini bildiren Soyer, "Ormanlarımız için sürdürülebilirliği yaratmak zorundayız. Bütün ağaçlar kızılçam. Çıra dikiyoruz, yangın biçiyoruz. Fidan dikerken Meşe, Palamut, Menengiç gibi bölgeye uygun ağaç türlerini dikkate almak zorundayız. Bu işi ağaçlandırma döneminde fidan dikerek bitirmeyeceğiz. Herkes bir katkı koymak istiyor ama herkesin içinde yer alacağı büyük bir seferberliği başlatacağız" diye konuştu.

kampanyaya da her türlü desteğe ve katkıya hazırız. İnaniyoruz ki, İzmir'deki tüm kurumlar ve vatandaşlarımız, ağaçlandırma konusunda gereken desteği sağlayacak. El birliğiyle hareket ederek, yanan ormanlık alanların telafisini en kısa sürede yapacağız.

Doğayı korumak amacıyla öncülük ettiğimiz kampanyanın büyümesi için her türlü iş birliğine açığız. Ayrıca, yangının söndürülmesi için günlerdir aralıksız mücadele eden Tarım ve Orman Bakanlığı, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve tüm ekiplere de ayrıca teşekkür ederiz."

**HEDEF 1 MİLYON FİDAN!**  
İzmir Orman Yangınlarında Kaybettiğimiz Alanları Yeniden Ağaçlandıralım

**10 TL = 1 FİDAN**  
EGE ORMAN VAKFI HESAP BİLGİSİ  
Denizbank Ege Ticari Merkez Şubesi  
TR47 0013 4000 0042 5403 9000 01

## HEDEF 1 MİLYON FİDAN KAMPANYASI

Hesap Adı:  
Ege Orman Vakfı

Şube:  
Denizbank Ege Ticari Merkez Şubesi

IBAN: TR47 0013  
4000 0042 5403  
9000 01



**Kemal ÇOLAKOĞLU**

Ege Bölgesi  
Sanayi Odası  
1997-2005 Dönemi  
Meclis Başkanı



*Türkiye sahip olduğu değerler ve dinamik yapısı ile bu dönemi atlatacak güce sahiptir. Ancak, bu sorunları çözmek ve tekrar istikrarlı gelişme ve büyüme ivmesi kazanmak için gidilecek yol doğru tespit edilmelidir. Bu yolda üretime odaklanan, istihdam ve ihracat yaratan bir yapı oluşturulmalıdır.*



# Türkiye'nin önceliği istikrar ve ekonomidir

**T**ürkiye; Cumhuriyetinin kuruluşunun yüzüncü yılına yani 2023 yılına odaklanan ve bu tarihe iddialı hedefler koymuş bir ülkedir. Bu

hedeflerin en önemlisi dünyadaki ilk yirmi büyük ekonomiden biri olmaktır. Bu tarihe üç yıl kala bir değerlendirme yapıldığında böylesine büyük bir ülke olabilmek için her şeyden önce ekonomik olarak güçlü ve bağımsız olmamız gerektiği çok açıktır.

Ancak böylesine bir hedefe yürümek için küresel ve Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgesel gelişmelerin uygun bir ortam sunması çok önemlidir. Oysa Türkiye sahip olduğu jeo-politik konum nedeniyle sürekli olarak çevresinde gelişen uyuşmazlık ve çatışmalar ile uğraşmak zorunda kalmaktadır. Özellikle komşu ülkelerin profillerine baktığımızda, farklı dinlerin, farklı kültürlerin, farklı yönetim tarzların hakim olduğu çok parçalı bir yapı görmekteyiz. Bu yapıların bölgenin kaynakları üzerindeki hak iddiaları ve gelişmiş ülkelerin de bu bölgelerdeki çıkar çatışmaları çevremizi daima bir çatışma iklimi içinde tutmaktadır.

Türkiye'nin hem bölünmez bütünlüğünü koruması hem de yakınındaki bu ekonomik pazarlardan yeterince faydalanabilmesi için çok

dikkatli bir dış politika takip etmesi ve ilişkileri mümkün olduğunca dikkatli yürütmesi gerekmektedir.

Türkiye gerek çevresindeki bu dış dinamikler, gerekse de kendi içinde ki dinamiklerin yarattığı bir terör belası ile de uğraşmak zorundadır. Kırk yılı aşkın bir süredir Türkiye bu bela ile mücadele etmektedir. Bu noktada bir ülkede güvenlik ve o ülkenin birlik ve bütünlüğü söz konusu ise diğer konular teferruat olarak kalmaktadır.

İnancım odur ki; Türkiye bu terör belasını başından def ettiği andan itibaren tüm gücü ile ekonomiye odaklanacak, üretim ve ihracatta yakalayacağı büyük bir ivme ile 2023 hedeflerine yürüyecektir. Bu hedeflere yürürken elbette ki, gelişme ve ilerleme sadece ekonomi ile kalmayacak, eğitimden adalete her alanda ciddi adımlar atılacaktır, atılmalıdır.

Türkiye'de yaşanan ekonomik sıkıntıları irdelediğimizde hep gördüğümüz şey siyasi istikrarsızlık dönemlerinde bu tür sıkıntıların tavan yaptığıdır. 1950 ile 1960 arasındaki tek partili döneme, Rahmetli Demirel'in içinde bulunduğu tek parti döneme ve Rahmetli Özal'ın tek parti iktidarı dönemlerine bakıldığında özellikle ekonomi alanında pozitif adımlar atıldığını görmekteyiz.

Bu tespiti ters bir mantıkla açıklarsak da, 2000'li yılların hemen başında kurulmuş olan üçlü koalisyon döneminde düzelme yönünde ilerleyen Türkiye ekonomisinin nasıl karıştığını ve siyasi çekişmeler nedeniyle büyük bir kriz yaşandığını da görmekteyiz. Hatırlamak istemediğimiz o dönemde bankacılık ve finans sistemi çökmüş, bunların neticesinde ülke sanayisi çok ciddi kayıplar yaşamıştı. Bu gelişmeler neticesinde Türk halkı yeni kurulmuş ve hiç denenmemiş bir parti olan AK Parti'ye tek başına iktidar şansı vermiştir. Tek başına iktidar gücü ile de mevcut güçlü ekonomiye geçiş programına devam edilmiştir. Bu dönemde sağlam bir mali disiplin sağlanmış, ihracatta ciddi gelişmeler olmuş, enflasyon ile mücadelede çok olumlu noktalara gelinmişti. Ancak küresel ve ulusal konjonktürde yaşana gelişmeler ve değişimler neticesinde ardan geçen 17 yıl sonrasında başta ekonomi olmak üzere bazı temel alanlarda henüz istenilen noktaya geldiğimizi söylemek mümkün değildir. Bu şartlar altında, 2023 yılındaki 500 milyar dolar ihracat gibi bazı hedeflere ulaşmamız şimdilik zor gözükmektedir.

Yine küresel ve ulusal ekonomi de yaşanan durgunluk ve yavaşlayan ekonomik büyüme nedeniyle, işsizlik rahatsız edici



boyutlara gelmiştir. Ancak, yaşanan bu olumsuz koşullara rağmen Türk sanayicisi olarak geleceğe yönelik ümitlerimizi kaybetmemeli, moral ve çalışma gücümüzü en üstte tutmaya gayret etmeliyiz.

Türkiye sahip olduğu değerler ve dinamik yapısı ile bu dönemi atlatacak güce sahiptir. Ancak, bu sorunları çözmek ve tekrar istikrarlı gelişme ve büyüme ivmesi kazanmak için gidilecek yol doğru tespit edilmelidir. Bu yolda üretime odaklanan, istihdam ve ihracat yaratan bir yapı oluşturulmalıdır. Önümüzde seçimsiz geçmesi beklenen yılları ekonomiye endeksleyerek büyük bir ihracat ve istihdam seferberliğine başlamalıyız.

Alınacak tedbirler, yapılacak düzenlemeler ile sanayicinin kırılan şevki düzeltilmeli, üretim ve istihdamın önündeki engeller kaldırılmalı, sanayicinin sırtındaki yükler azaltılmalıdır. Şunu kimse unutmamalıdır, sanayici gülerse, ülke kahkaha atar. Sanayi üretimidir,

iştir, aştır. Sanayicinin göz yaşı ise işsizlik tir, açsızlık tir, borç tur.

Bu bakımdan sanayicinin uyarıları, eleştirileri ve önerileri dikkate alınmalıdır.

Türkiye'nin önceliği ekonomi, ekonominin önceliği de sanayi olmak zorundadır.

Mensubu olmaktan gurur duyduğum Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) bu konuda daima cesur ve sağduyulu duruşu ile bu uyarı ve öneri sistemini çok doğru çalıştırmaktadır.

EBSO'nun açık sözlü, dürüst, şeffaf, bilgi ve gerçeklere dayalı ve ülkemizin menfaatini her şeyin üstünde tutan anlayışı bizlerin gururu olduğu gibi ülkemizin tüm kurul ve kurumlarının örnek alması gereken bir durumdur. Ankara, EBSO'yu yakından izlemeli, dinlemeli ve anlamalıdır.

Türkiye'nin çıkışının ancak üretim ile olacağı herkes tarafından görülmeli ve kabul edilmelidir. Son sözümüz daima üretim, üretim ve üretimdir.



# 'Mahir Eller'de İzmir başarısı



Türkiye'de 12 kentte Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği öncülüğünde Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı işbirliğinde, İzmir'de Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından yürütülen Avrupa Birliği destekli 'Mahir Eller Projesi'nde, ilk etapta 144 faydalancıya mesleki yetkinlik alanlarında aldıkları Mesleki Yeterlilik Belgeleri törenle takdim edildi. Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın ev sahipliğindeki tören; İzmir Valisi Erol Ayyıldız, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, MEYBEM Genel Müdürü Ahmet Saygın Baban, İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, Meclis Başkanı Selami Özpoyraz, İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işınsoy Kestelli ve Meclis Başkanı Barış Kocagöz, Deniz Ticaret Odası İzmir Şube Başkanı Yusuf Öztürk, çevre ilçelerdeki Oda ve Borsa Başkanları, organize sanayi bölgeleri başkanları, TOBB kadın ve genç girişimciler kurulu başkan ve üyeleri ile belge alanların istihdam edildiği firma temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirildi. Mahir Eller

projesi kapsamında İzmir'de Türk vatandaşlarıyla geçici koruma altındaki Suriyelilerden oluşan toplam 3 bin kişinin mesleki yeterliliklerinin uluslararası standartlarda belgelendirilmesi ve nitelikli iş gücünün ekonomiye kazandırılması hedefleniyor.

## Aranan elemanlar

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu, Mesleki Yeterlilik Belgesi'nin çalışma hayatının her dalında aranan bir ehliyet haline geldiğini belirtti. Mahir Eller projesi sayesinde mesleki yeterliliği, birikimi olan ve daha iyi çalışma koşulları arayan insanlara dokunmayı başardıklarını ifade eden Hisarcıkıoğlu, "Öncelikle yoğun bir çalışma ve emek isteyen mesleki belgelendirme süreci sonunda hak ederek aldıkları Mesleki Yeterlilik Belgeleri için buradaki kardeşlerimin her birini teker teker tebrik ediyorum. Mahir; becerikli, usta, ehliyetli demek. Sizler mesleğin ustası, işinin erbabı olduğunuzu tescillemiş oldunuz. Sizler artık ara eleman değil aranan eleman olacak, daha



*EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, mesleki yeterlilik belgeleri ile hem mesleki standartların yükselmesine hem de hak edenlerin mesleği yapmasına imkan tanıdıklarını belirtti.*



kolay iş bulabileceksiniz. Bundan da hem sizler hem firmalarımız hem ülkemiz kazançlı çıkacak” dedi.

### EBSO'ya kutlama

Mahir Eller Projesi'nin, Avrupa Komisyonu desteği ile hayata geçtiğini, 15 milyon Euro hibe kaynak sağladığını hatırlatan Hisarcıklıoğlu, “Projemiz illerdeki odalarımız bünyesinde istihdam edilen ekiplerce organize edilmektedir. Odalarımızın çok büyük katkıları oldu. İş dünyasında ‘bu Odalar ne iş yapıyor’ diye soruyorlardı. Sadece bu işi yapmak bile başlı başına büyük bir iştir. İzmir’de, Ege Bölgesi Sanayi Odası bu işin en iyi örneği. Ellerini taşın altına koydular ve güzel bir iş çıkardılar. Başkan Ender Yorgancılar başta olmak üzere EBSO’da tüm çalışan kardeşlerimi kutluyorum. İzmir’de toplam verilen belge sayısı tüm Türkiye’de verilenin yüzde 20’ye yakını. Türkiye’de büyük bir başarıya imza attı. Önde gelen şehirlerin başında siz varsınız. İzmir’de olan tüm oda ve borsalarımıza, başkanlarına, meclislerine teşekkür ediyorum” diye konuştu.

### Uluslararası geçerlilik

TOBB olarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bağlı Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yürütülen mesleki yeterlilik sisteminin tam merkezinde yer aldıklarını vurgulayan Hisarcıklıoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bugün bir araç kullanmak için nasıl ehliyet gerekiyorsa bir mesleği yapabilmek için de Mesleki Yeterlilik Belgesi’ni almak gerekiyor. Mesleki Yeterlilik Belgesi, 117 tehlikeli ve çok tehlikeli meslekte zorunlu. Ayrıca ikinci el araç alım-satımı ve emlak sektörlerinde de hem firma sahipleri hem de çalışanlar için zorunlu hale getirildi. Yani Mesleki Yeterlilik Belgesi çalışma hayatının her dalında aranan bir ehliyet haline geldi. Bu, olması gereken bir iş. Zira





mesleki yeterlilik, hem daha sağlıklı hizmet sunmak hem de insanımıza daha kaliteli hayat standardı getirmek demek. Resmi verilere göre yaklaşık 1.5 milyon kişinin bu belgeyi alması gerekiyor. Ayrıca bu belge uluslararası geçerlilikte. Yani tüm dünyada mesleki

ehliyetinizi kanıtlamış oluyorsunuz. Pasaporttan daha değerli. Biz de TOBB olarak bu işlemlerin hızlı yürütmesi ve belgelendirme hizmetini Türkiye'nin tamamına yaymak üzere TOBB MEYBEM Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezleri'ni kurduk. Ulusal meslek

standartlarının belirlenmesi ve belgelendirme hizmetinin yüksek standartlarda verilmesine kadar pek çok aşamasına katkı sağladık."

### Yorgancılar: Elimizi taşın altına koyduk

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da, Mahir Eller projesi kapsamında 30 bin kişiye anket yapılarak mesleki yetkinliklerin belirlenmesi, 20 bin kişinin mesleki yeterlilik sınavlarına alınması ve 15 bin kişinin belge almaya hak kazanarak iş dünyasına katkı sağlanmasının hedeflendiğini bildirdi. İzmir'de EBSO tarafından yürütülen proje sürecinde kısa zamanda idari kapasiteyi tamamlayarak Oda üyelerine anketler uyguladıklarını, kentin beceri ve yetkinlik haritasını çıkardıklarını söyleyen Yorgancılar, "Eğitimini almış, nitelikli, belgeli iş gücü istihdamı, daha kaliteli ürün ve hizmet üretmek açısından işverenler için tercih sebebidir. Sınav ve belgelendirme sürecini başlatarak EBSO üyesi sanayi kuruluşlarımız için vinç operatörlüğü, makine bakımcı ve çelik kaynakçısı, İzmir Büyükşehir Belediyemizin metro ve tramvay



sürücülerine yönelik mesleki yeterlilik sınavlarını tamamladık” dedi.

### İzmir'in ilkleri

Ender Yorgancılar, kadınların istihdamını önemseyen biri olarak, kadın dostu İzmir'in bu proje ile bir ilke imza atmasından ayrıca mutluluk duyduğunu da vurgularken, “Büyükşehir Belediyemizin işbirliğinde, kadın tren sürücü adaylarımızın sınavlara katılımını sağladık ve Türkiye’de en fazla sayıda belgeli kadın tren sürücüsüne sahip il unvanını aldık. Toplamda 20 tren sürücüsünün 14’ünü pozitif ayrımcılıktan yana kullandık. Yine, İzmir özelinde proje kapsamında Kent İçi Raylı Sistemler Kataner Bakım Elemanı ve Kent İçi Raylı Sistemler Trafik Kontrolörü meslek gruplarında belgelendirme yapan ilk il İzmir oldu” diye konuştu.

### KOBİ'lere özel önem

Aynı zamanda TOBB MEYBEM Yönetim Kurulu Başkanı da olan Ender Yorgancılar, hem mesleki standartların yükselmesine hem de hak edenlerin mesleği yapmasına imkan tanıdıklarını belirtirken, başta metal, otomotiv, inşaat, makine, asansör ve ticaret sektörleri olmak üzere toplam 44 farklı mesleği portföylerine kattıklarını, 81 il ve 160 ilçedeki Odalar ve Borsalar aracılığıyla mesleki yeterlilik ve belgelendirme hizmetini tabana yaydıklarını, bugüne kadar da 78 ilde 40 bin kişinin belge almaya hak kazandığını bildirdi. Yorgancılar, “MEYBEM olarak aynı anlayışla yeni hedefimiz; KOBİ'lere sağlıklı bilgilendirmeyi sağlayacak, KOBİ danışmanlığı ve projesi yönetimi mesleklerinde belgelendirme hizmeti sunmaktır. TÜBİTAK, KOSGEB, Avrupa Birliği başta olmak üzere pek çok kurum ve Bakanlık, dönemsel destek ve hibeler sunuyor. KOBİ'ler bu desteklere ilişkin süreçleri, belgeleri takip edebilmek için çantacı diye

tabir edilen, yetkin olmayan kişilerle çalışmak zorunda kalıyor. Buradaki mağduriyetin önüne geçebilmek için, MEYBEM olarak bir kez daha elimizi taşın altına koyduk ve koymaya devam edeceğiz” ifadelerini kullandı.

### İzmir için büyük şeref

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ise, Mahir Eller'in değerli bir amaca hizmet ettiğini belirtirken, proje kapsamında; Kent içi Raylı Sistemler Kataner Bakım Elemanı ve Kent İçi Raylı Sistemler Trafik Kontrolörü meslek gruplarında belgelendirme yapan ilk ilin İzmir olmasına vurgu yaptı. Sınavlar sonucunda 14 tren sürücüsü kadının başarılı olduğunu ve belge kazanmaya hak kazandığını dile getiren Soyer, “Bu, belediyemiz ve İzmir'imiz için bir şereftir. EBSO'nun kadın tren şoförlerinin öncelikli belgelendirilmesini sağlayan anlayışı da bizim için çok önemli. Kadın tren sürücülerinin başarılı olması ve İzmir'in bu konuda öncü olması bizi ayrıca mutlu ediyor. Kadınların başarısını önemli, çünkü yola çıkarken 'Belediye Ana' söylemini kullandık. Bizler yetişmiş insan gücüne muhtacız. Amacımız tüm şehri kampüs eğitim alanı olarak planlamak. Büyükşehir Belediyesi olarak İzmir'deki ekonomik gelişmenin,

refahın artırılmasını sağlamak adına ortak akılla hareket edeceğiz. Mahir Eller projesi de bu anlayışımızla örtüşüyor” dedi.

### İşsizlik ve mesleksizliğe kalıcı çözüm

İzmir Valisi Erol Ayyıldız da yaptığı konuşmada, İzmir'de 5 yıl sonra 1 milyon kişinin çalışma hayatına katılacağını ve bunların nitelikli bir işgücü şekilde sanayiye buluşmasının önemli olduğunu aktardı.

İşsizlik rakamlarının yüksek olmasına rağmen sanayicinin de nitelikli eleman bulamamaktan yakındığını hatırlatan Ayyıldız, nitelikli işgücünün yetişmesi açısından mesleki ve teknik eğitimin önemine dikkat çekti. Vali Ayyıldız, bu konudaki ihtiyacın, asıl aktörler tarafından belirlenmesi ve karşılanmasının ekonomiye ciddi katkıda bulunduğu inandığını belirtirken, “Mahir Eller gibi hayata geçirilen projeler, aynı zamanda devletimizin de yükünü hafifletiyor. Ülkemizin öncü kuruluşlarından EBSO'nun böyle örnek bir projeye imza atmasını da takdirle karşılıyoruz. TOBB'a, diğer paydaşlara ve sivil toplum kuruluşlarına da İzmir'in ve ülkemizin kalkınmasında gösterdiği çabalara teşekkür ediyorum. Sizlerin başarılı olması, ülkemizin de başarılı olması demektir” diye konuştu.





## EBSO'dan Selçuk'a eğitim dosyası

“  
EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Gökçüoğlu, ilkokuldan üniversiteye kadar eğitimde iş dünyasının beklenti ve önerilerini içeren dosyayı Milli Eğitim Bakanı Selçuk'a verdi.”

Ege Bölgesi Sanayi Odası, Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'a eğitim sistemi, mesleki ve teknik eğitim ile üniversite eğitimini kapsayan önerilerini içeren bir dosya verdi. Toplam 25 başlık altında; mesleki ve teknik eğitimin reel sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikte ve branşta işgücü yetiştirilmesine yönelik olarak revize edilmesi, üniversite eğitiminde Sanayi 4.0'ı kapsayacak iyileştirmelerin yapılması, öğretmen yetiştirme sisteminin yenilenmesi, gençlerin meslek seçiminde farkındalık yaratılmasının yanı sıra sağlıklı bireyler olarak yetiştirilmesi amacıyla beslenme ve spor faaliyetlerine önem verilmesi de yer aldı. Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, mesleki ve teknik okul mezunlarının eğitim gördükleri sektörlerde istihdam edilmeleri desteklenerek üretim ekonomisiyle kaliteli kalkınma

sağlanacağını ifade etti.

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nin (ESİAD), eğitim konusunu ele aldığı 34. Yüksek İstişare Toplantısı, Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un katılımıyla gerçekleştirildi. Ege Bölgesi Sanayi Odası üyelerinin de katıldığı toplantıda ESİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Mehmet Ali Kasalı, Türkiye'nin eğitim kurumlarında nicelikten ziyade niteliğe önem verilmesi gerektiğini ifade ederek kısıtlı kaynakların verimli kullanılmasına dikkat çekti. ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri ise Türkiye'nin yapısal olan işsizlik sorununun eğitim ve işgücü piyasası reformları ile birlikte ele alınarak çözülebileceğine inandığını ifade etti. Sivri, "Sanayinin yol haritası ile işgücü ve nitelikli çalışanların yetkinliklerinin eşgüdümlemesi geleceğin teknolojileri ile üretim yapacak sanayilere değer katacaktır" dedi.



### 3 yıllık eylem planımız belli

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, eğitimde bir vizyon programı ortaya koyduklarını söyleyerek 3-4 yıllık bir yol haritası çizdiklerini anlattı. Eğitimi dünyayı okuma meselesi olarak görmekte yarar bulunduğunu anlatan Selçuk, "Bir vizyon programı ortaya koyduk. Türkiye Cumhuriyeti kuruluşundan beri Milli Eğitim Bakanlığı ilk kez 3 yıl içinde hangi işlemi hangi fizibiliteyle ne şekilde yapacağını somut olarak ortaya koyup bir eylem planı hazırladı. Ay ay, gün gün ne yapacağımız 3 yıl için belirli" dedi.

### Meslek lisesi

Eğitimle ilgili daha çok görüşmeler yapılması gerektiğini belirten Selçuk, şunları söyledi:

"Almanya'da meslek liselerinin yüzde 80'i özel sektöre ait. Türkiye'de bu oran yüzde 4.3'tür. Bir dış ticaret analizi yapıp Türkiye'deki meslek okulları ile bulunduğu şehirlerdeki sektörlerin örtüşmesinin çok düşük olduğunu söyleyebilirim. Yani okul sektörden bağımsız olarak belirli bir mecrada akıyor. Meslek lisesi mezunlarının yaklaşık yüzde 8'i kendi alanlarında iş yapıyorlar. Bunun birçok nedeni var. Eğitimdeki değişiklik hayata geçirilmişse, orta ve kısa vadede ne tür bir farklılaşmanın olacağı önceden modellenmeli."

### Fabrikaların içine okul

Milli Eğitim Bakanı Selçuk, daha önce meslek liselerinde 9 ve 10'uncu sınıflarda teorik derslerin ağırlıkta olduğunu söyleyerek artık sektörlerin gereksinmelerine önem verdiklerini söyledi.

Temmuz ayı başında organize sanayi bölgeleri ve özel sektör kuruluşlarının mesleki eğitime doğrudan katkı sağlamaları amacıyla mesleki eğitim merkezleri açabilmelerine imkan sağlayan yasal düzenleme yaptıklarını hatırlatan Selçuk, buralarda eğitim gören öğrencilerin yüzde

86'sının mezun oldukları alanda çalışmaya devam ettiklerini açıkladı. Ziya Selçuk, "Fabrikaların içine okul açma fikri, bu dönemin sanayi ve okul arasındaki ilişkiyi organikleştirme çabasıdır. Büyük otellerin içine de pilot olarak okullar açtık. Protokol yapılan bütün okullarda çocuklara iş garantisi veriyoruz. 11 okulda çocuklara maaş veriyor, 2 dil garantisi sunuyoruz. Bu okulların dışında iş insanlarının da bu tarz liselerden açma talebi var" dedi.

### İşte reçete

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, toplantıda söz alarak, "Üniversite ve mesleki teknik okullardan mezun olan nitelikli kişilerin fabrikalarda teknisyen ya da mavi yakalı personel olarak istihdam edilmeleri sağlandığında üretim ekonomisine destek vererek kaliteli kalkınmayı sağlayacak bir konuma geçmiş oluruz" dedi.

Sanayi kuruluşlarında nitelikli personel istihdamının önemini vurgulayan Gökçüoğlu, şöyle konuştu:

"Gençlerimiz mezun olduktan sonra başka mesleklere yöneliyor, kan kaybediyoruz. Mesleki ve teknik liselerde okuyan öğrencilerin yine kendi branşlarında üniversitede

mühendislik eğitimini hedeflemeleri, mezun olduktan sonra da öğrenim gördükleri alanda çalışmalarının teşvik edilmesi amacıyla SGK primi ve vergi avantajları sağlanabilir. Ailelere de katkı yaparak, pedagoğ ve psikologlar eşliğinde aileler ziyaret edilerek mesleki ve teknik okullardan mezun olan insanların değerli olduğunu anlatıldığında sorunu kısa sürede aşarız. Bu konuda katkı verirsiniz çalışmalara hemen başlayarak netice alabileceğimizi umuyoruz."

Milli Eğitim Bakanı Selçuk, EBSO Yönetim Kurulu ve Meclis Üyesi sanayicilerin konuşmalarını değerlendirirken, meslek okulu mezunlarının SGK primlerinin 3 yıl boyunca ödenmesi, askerlikte ise yedek astsubaylık imkanı getirdiklerini bildirdi. Selçuk, bu teşviklerin tek başına yeterli olmayacağını, konuları ve çözümleri özel sektörle hep birlikte ele alarak değerlendirmeye devam edeceklerini söyledi.

### Dosyada neler var?

#### Mesleki Eğitim Sistemi

1. Reel sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikte ve branşta işgücü temini açısından, arz ve talep dengesinin de sağlıklı işlemesi adına Milli Eğitim Bakanlığı ve TOBB arasında



imzalanan “Mesleki Eğitim İşbirliği Protokolü”nü çok önemsiyoruz. Bu kapsamda, tüm meslek liselerinin özel sektöre devredilerek, Almanya, Avusturya örneklerinde sağlanan başarı da dikkate alınarak, küresel ekonomideki koşullar ve kendi ihtiyaçlarımız doğrultusunda yeni bir sistem kurulmalıdır.

2. OSB içerisinde açılacak özel meslek liselerinin teşvik edilmesini takdirle karşılıyoruz. Bununla birlikte; bina yapım, donanım ve personel teşvikleri de dahil edilerek belirli doluluğa ulaşan OSB’lerde, meslek liselerinin kurulması zorunlu hale getirilmelidir.

3. Mevcut mesleki eğitim sistemi, sanayicilerin ihtiyaç duyduğu nitelikte ara eleman yetiştirilmesi konusunda yetersiz kalmakta olup, eğitim müfredatının okulun bulunduğu bölgedeki sanayici ile belirlenmesi, atölye ve laboratuvarların yeni nesil teknoloji ile güncellenmesi gerekmektedir.

4. Yeterli eleman bulunamayan metal işleri (kaynaklı imalat, talaşlı imalat) bölümü meslek liselerinde özendirilmelidir.

5. Mesleki eğitimin tekrar cazibe noktası olabilmesi için teşvikler ve projeler çeşitlendirilmelidir.

Örneğin;

Mesleki ve Teknik liselerde öğrenim gören öğrencilere, üniversite öğrencilerine olduğu gibi Kredi ve Yurtlar Kurumu aracılığı ile burs verilmeli.

Meslek lisesi mezunlarının kendi branşında (İmalat Sektörü) çalışması durumunda SGK ve Gelir Vergisi oranında yüzde 25 indirim yapılmalı.

İmalat sanayinde çalışanların, çalışma hayatı boyunca imalat sanayinde çalışması halinde emeklilikte daha az pirim günüyle emekli olmalı.

Ortaokul öğrencileri ve ailelerine yönelik mesleki eğitimin



farkındalığını arttırmak üzere okul yönetimi, rehber öğretmen (psikolog), aile ve öğrenci eşliğinde bilimsel çalışmalar yapılarak öğrencilerin kendi isteğiyle mesleki eğitimi seçmelerinin sağlanmalı.

6. Mesleki ve Teknik Eğitim veren okul/kurumlarda görev yapan idareci ve öğretmenlerin yurt dışında alanları ile ilgili uzmanlık programlarına katılımı yaygınlaştırılmalıdır.

7. Meslek öğretmenlerimizin güncel teknoloji ve uygulamaları

takip edebilmesi için hizmet içi eğitimlerini 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında tüm sorumluluğun kurumlarında olacak şekilde düzenlenerek, sanayi kuruluşlarında yapılması kanunen sanayicilere ve öğretmenlere zorunlu hale getirilmeli ya da hizmet içi eğitimlerini sanayi kuruluşlarında gerçekleştiren öğretmenlere (özlük haklarında iyileştirme, vb.) teşvik verilmelidir.

8. Meslek Liselerinde görev yapan öğretmenlerimizin geçmişte olduğu gibi, Teknik Öğretmen okullarından “Teknik Öğretmen” unvanı ile mezun olması ve teknik Öğretmen olarak mezun olunacak bölüm veya fakültelerin eski yeterlilikte olacak şekilde tekrar açılması sağlanmalıdır.

9. Yeni nesil OSB’lerde “Teknoloji Liseleri”nin kurulması ve nitelikli öğrencilerin burs mekanizmalarıyla buralara yönlendirilmesi teşvik edilmelidir.

### Üniversite eğitimi

1. Sanayi 4.0 sürecinde, işlevini yitiren veya piyasada çok fazla mezunun olduğu bölümlerin kapatılarak, ihtiyaç duyulacak yeni mesleklere ilişkin bölümler açılmalı, kadrolar oluşturulmalı.





2. Teknoloji fakültelerinin sayısının ve yapısının güçlendirilerek pratik yoğun eğitimlerle sanayicilerimizin ihtiyaç duyduğu nitelikte mühendisler yetiştirilmesi ve meslek liseleri öğrencileri için ayrılan kontenjan oranının arttırılarak meslek lisesinden gelen öğrencilerin burslu olarak öğrenim görmesi sağlanmalı.

3. Mühendislik fakültelerinin verdiği eğitimler yetersiz olup, öğrencilerin daha nitelikli bir eğitim alması için gerekli iyileştirmeler yapılmalı.

4. MYO ve mühendislik fakültesi eğitim programları ağırlıklı olarak uygulamalı dersler ve sanayi kuruluşlarında staj eğitimi verilecek şekilde revize edilmeli, Odamız öncülüğünde yürütülen 'Sanayi Deneyim Sertifikası' programı gibi 2000 saatlik stajlarla eğitimi sırasında sanayide uzun süreli çalışma olanağı sağlanmalı.

5. Yüksek lisans, doktora ve doçentlik tezlerinin sanayiciler ile birlikte bir proje kapsamında yapılması için hem sanayicilere hem de akademisyenlere yönelik kanuni yükümlülükler oluşturulmalı, (Örnek olarak 30 çalışana kadar

olan firmaların bir yüksek lisans tezini desteklemesi, 30-50 arası çalışana sahip firmaların bir doktora tezi desteklemesi, 50 çalışan üstü olan firmaların bir doçentlik tezi desteklemesi zorunlu hale getirilebilir.)

6. Üniversitelerin Ar-Ge yapabileceği alanlarda uzmanlaşması sağlanmalı, devletin de bu yönde kaynak desteği sağlamalı.

7. Ar-Ge'de önemli yeri olan Temel Bilimler Fakülteleri yaygınlaştırılmalı ve cazibesi artırılmalı, müfredatı da uygulamaya dönük hazırlanmalı.

#### **Eğitim sistemine ilişkin genel konular**

1. Öğretmen yetiştirme sistemi yenilenmeli, bu bağlamda öğretmen olmak isteyen ve gerekli yetkinliklere sahip öğrenciler lise aşamasında belirlenmeli ve hem lise hem de üniversite eğitimi bu çerçevede alınarak formasyon tamamlanmalı.

2. Sözleşmeli öğretmenlik sisteminde sık öğretmen değişimi, çocukların sağlıklı eğitim almalarını engelliyor.

3. Bütün öğrenim boyunca İngilizce eğitimi alıp, yeterliliğe sahip olamama konusuna günümüz şartlarında acilen çözüm bulunmalı.

4. İş hayatında en çok aranan yetkinlikler olan; iletişim, kendini ifade etme, meslek ahlakı, uyum sağlama (adapte olma), takım çalışması gibi konularda öğrencilerin yetkinliklerini geliştirilmesini destekleyecek dersler de eğitim sisteminde yer almalı.

5. Gençlerin meslek seçimine ilişkin farkındalık çalışmalarına ortaokuldan itibaren başlanmalı.

6. Kodlama ve dijital dünya konu başlıkları ile ilgili çalışmalar ilkokuldan itibaren kademe kademe ileri seviyelere taşınmalı.

7. Besin değeri dikkate alındığında, devlet ve özel okullarda, yerli üretimi de desteklemek adına haşlanmış yumurtanın zorunlu hale getirilmeli.

8. Anaokulundan üniversite son sınıfa kadar İş Sağlığı ve Güvenliği dersi verilmeli.

9. Sağlıklı gençler yetiştirilmesi adına, her lise öğrencisinin bir spor dalında gerekli yeterliliğe ulaşarak mezun olması sağlanmalı.

# KOSBİ'ye teknik kolej

**K**emalpaşa Organize Sanayi Bölgesi (KOSBİ), Endüstri 4.0 ile değişen dünyaya uyum sağlayabilmek için yüzde yüz burslu KOSBİ Zülfü-Mevlüt Çelik Teknik Koleji'ni 2019-2020 Eğitim Öğretim yılında açıyor. KOSBİ öncülüğünde, hayırsever bir iş insanının başışı, bölge sanayicilerin katkıları ile organize sanayi bölgesine kazandırılan KOSBİ Zülfü-Mevlüt Çelik Teknik Koleji ile hem sanayicinin ihtiyaç duyduğu nitelikli teknik personel yetiştirmek hem de istihdama katkı sağlamak için eğitim ve sanayiye bir araya getirmek hedefleniyor.

## Proje tabanlı Ar-Ge odaları

11 bin metrekare kapalı alanda açılacak KOSBİ Zülfü-Mevlüt Çelik Teknik Koleji'nde 2019-2020 eğitim öğretim yılında 9. Sınıf olarak 120 öğrenci ile eğitime başlanacak. İlerleyen dönemlerde ise öğrenci sayısı 500'e ulaşacak. Teknik Kolej, 24 kişilik sınıflardan proje tabanlı Ar-Ge odaları, öğrencilerin kendilerini sosyal ve kültürel alanda geliştirebilmeleri için özel ortam gibi pek çok imkân sunuyor.

Mesleki eğitimin çağın gereklerine göre değişim göstermesinin teknolojinin gerisinde kalmamak için önemli olduğunu vurgulayan KOSBİ Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Porsuk, akıllı fabrika teknolojisini ancak eğitim kurumlarıyla yakalamanın mümkün olduğunu söyledi. KOSBİ Zülfü-Mevlüt

Çelik Teknik Koleji'nde okuyacak öğrencilerin mevcut potansiyellerini sürekli geliştirmeyi hedeflediklerini dile getiren Porsuk, "KOSBİ'ye kazandırılan bu okulla birlikte hem sanayicilerimizin aranan elaman olarak ifade ettiğimiz nitelikli teknik personel ihtiyacını karşılayacağız hem de istihdam yaratmış olacağız. Mesleki eğitimde Endüstri 4.0 vizyonu ile yola çıkan okulumuzla, sektörün ihtiyaçlarına cevap veren niteliklere sahip mezunların yetiştirilmesini amaçlıyoruz" dedi.



**Kamil Porsuk**

## Nitelikli teknik personel yetiştirilecek

Okulda Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı Anadolu Teknik ve Anadolu Meslek Programları ders kapsamının zenginleştirilerek uygulanacağını belirten Kamil Porsuk, her iki programda da 10. sınıfta mesleki alan eğitimi, 11 ve 12. sınıflarda

meslek alanına bağlı olarak dal eğitimi verileceğini ifade etti. Sanayicilerin görüşleri ve teknolojik gelişmelerin dikkate alınarak bölümlerin belirlendiğini vurgulayan Kamil Porsuk, "Okulumuzdan mezun olacak öğrencilerimiz, teori ve uygulamayı birleştirebilen, teknolojiyi üretimle buluşturma becerisine sahip ve geleceğin sanayi çalışmalarını yönlendirecek teknik personel yetiştirmeyi hedefliyoruz" diye konuştu.



# FER TER®



[www.ferter.com.tr](http://www.ferter.com.tr)



6172 Sokak No:8 PK: 35070  
Işıkent - İzmir / TÜRKİYE



Tel: +90.232.472 21 58 - 472 21 60  
Fax: +90.232.472 05 04



[www.ferter.com.tr](http://www.ferter.com.tr)  
[satis@ferter.com.tr](mailto:satis@ferter.com.tr)

# Amerika pazarında başarının sırrı: Dostluk



**T**ürk firmalarının Amerika Birleşik Devletleri pazarından pay almaları için en önemli unsurların; dostluk, kişisel ilişkileri geliştirme ve topluma bir değer kattığını hissettirme olduğu ifade edildi. Şirket sahibi ile birlikte üretim ve pazarlama departmanlarında çalışanların sosyal medyadaki LinkedIn gibi profesyonel iletişim ağlarını kullanmaları, profillerini şirket sayfasıyla eşleştirip sürekli güncellemeleri, kendilerini geliştirmeleri gerektiği vurgulandı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmirli sanayicilerin 2.6 trilyon dolarlık ithalat hacmiyle dünyanın en büyük mal ithalatçısı konumunda olan ABD pazarını anlama ve fırsatları değerlendirmeleri yönünde kendilerine katma değer yaratmasına katkıda bulunmak amacıyla, küresel düzeyde projelerin yürütücülüğünü üstlenen Elif Ceylan'ın konuşmacı olarak katıldığı “ABD Pazarında İş Yapma” semineri düzenledi.

## ABD pazarından daha fazla pay almalıyız

EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Hakan Ürün, ABD'nin 2.6 trilyon dolarlık ithalatla dünyanın en büyük mal ithalatçısı, 1.7 trilyon dolar ihracatla da Çin'den sonra ikinci ihracatçı konumuna dikkat çekti.

ABD'nin Türkiye için de her zaman önemli bir ticaret ortağı olduğunu belirten Ürün, şunları söyledi:

“2018 yılında ülkemizin en önemli 5'inci ihracat pazarı konumundaki ABD'ye 8.5 milyar dolar ihracat yaparken, 12.4 milyar dolarlık da ithalat yaptık. ABD'nin ihracatında 28'inci, ithalatında ise 33'üncü sırada yer alıyoruz. Ülkemizin sahip olduğu potansiyel göz önüne alındığında, 4.3 trilyonluk pazardaki 20.7 milyar dolarlık payımız çok düşük kalıyor. Nitekim bu yılın Nisan ayında ABD'nin başkenti Washington'da DEİK Türkiye-ABD İş Konseyi (TAİK) ile Amerikan-Türk Konseyi (ATC) tarafından düzenlenen 37. Ortak Yıllık Konferansı'nda da, iki ülke arasındaki 20,7 milyar dolarlık mevcut ticaret hacmini 75 milyarlaraya taşıma hedefi iki ülke Başkanları tarafından konulmuş bulunmaktadır.

Bu tablo, çıkarmamız gereken dersler olduğunu açıkça göstermekte gösteriyor ve bu dev pazardaki payımızı büyütme için neler yapmamız, nasıl yol kat etmemiz gerektiği konusunda doğru bilgilere ulaşmanın önemini ortaya koymaktadır.”

## Güven kazanmak önemli

Mühendis olarak başladığı kariyerinde 16 yılı aşkın süredir ABD'de küresel



*EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Hakan Ürün, ABD'nin toplam 4.3 trilyon dolarlık pazarından Türkiye'nin daha fazla pay alabilmesi için doğru bilgilere ulaşmanın önemine dikkat çekti.*



düzye projeler üreten ve yürütücülüğünü üstlenen, son 5 yıldır Silikon Vadisi'nde uluslararası teknoloji firmalarının ABD pazarında büyümesine yardımcı olan ve UC Berkeley, Stanford, Santa Clara Üniversitesi gibi dünyanın önde gelen bilim merkezlerine davet edilen Elif Ceylan, öncelikle kişisel ilişkilerin kurulmasının önemine dikkat çekti.

Türk firmalarının daha önce dünyanın neresine ihracat yaparlarsa yapsınlar ABD'ye adım attıklarında önceki girişimlerinin gözardı edilip dışarıya ilk kez çıkmış gibi muamele gördüklerini söyleyen Ceylan, "Kişisel ilişki kurun. Önce bir şey verin, bir birikiminiz varsa bunu toplumla paylaşın. Karşı tarafın güvenini kazanın. Çünkü ABD dışından bir firmanın güven sağlaması, ilişki kurması zor. Belli bir müşteri sayısına ulaşıncaya orada firmanızı kurun. Amerikalılar biraz pahalı olmasına rağmen kendi ülkelerinde yerleşik bir firmayı tercih edeceklerdir" dedi.

### Hayır cevabı alıncaya kadar...

ABD'lilerle yapılacak görüşmelerde net bir "hayır" cevabı alıncaya kadar vazgeçilmemesini, yapıcı ısrar ve sabır gösterilmesini öneren Ceylan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sizin attığınız maillere dönüş yapılamıyorsa yoğunluktandır. "Hayır" diyecek olan baştan der. İşin takibi önemli. Kontak noktasını bulunca kendisiyle direkt iletişime geçin, telefonla görüşme isteyin. Bir şirkette ilişki kurmaya çalıştığınız kişiye kendisiyle olmazsa başka kimlerle görüşeceğini sorun. Size atılan maillere en geç 12 saat içinde dönüş yapın, bir sonraki aşamayı belirleyin. Toplantı yapıyorsanız sonunda düşüncelerinizi paylaşın. Soru sorarken spesifik soru sorun, hedefe odaklı olun. Önceden planlama yapmak ve hazırlıklı gitmek önemlidir, ne istediğinizi bilerek görüşmeyi devam ettirin. Sektör çok, ürünü, işinizi ve pazarı iyi tanıyın. "Ne yapıyorum, neden yapıyorum

ve kime yapıyorum?" sorularının cevabını bilin. ABD pazarında da kime sattığınızı ya da satacağınızı biliyor olmalısınız. Karşı tarafın spesifik ihtiyacı nedir? Kurduğunuz cümle ürününüzden bahsetmek yerine size soru sorulmasını sağlamalı. Bir müşteri grubu seçerek işe başlayın. Türkiye'de 1 numara olabilirsiniz ancak başka neler yapabileceğinizi sorun ki onlar sizi 1 numara yapsın. İsrar etmek, "hayır" cevabı alıncaya kadar mübahtır. Ayrıca kur farkından dolayı ucuz mal satıyormuş havası yaratmayın. Sonuçta Amerikan standartlarında mal satıyorsunuz. Aksi halde sizi Hindistan gibi ülkelerle karşılaştırırlar."

Elif Ceylan, ABD'lilerin İngilizce'yi İngiltere veya İngilizce konuşulan dünyanın başka ülkelerinden farklı kullandığını, bu nedenle toplumsal özelliklerin ağır bastığını hatırlattı. ABD'lilerin karşı tarafa "projeniz harika" gibi iyi şeyler söyleme özelliği olduğunu, ilişki kurdukları kişinin de kendileriyle ilgilendiğini göstermesini istediklerini söyleyen Ceylan, asıl belirleyici olanın sonraki görüşmeler olduğunu, bu nedenle kibar kültüre karşı kibarlıkla cevap verilmesini ve "Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?" cümlesinin iletişim için önemli bir araç teşkil ettiğini anlattı.

### Kişisel pazarlama

İzmirli sanayicilere ABD pazarına

girerken üründen önce kendilerini pazarlamaları gerektiğini vurgulayan Ceylan, "Bir gönüllü hizmetiniz olsun ve aktif olarak çalışın. İletişim ağınıza sürekli büyütün, ne kadar yoğun olursanız olun çevrenizi genişletin. Kendi hikayeniz, şirketinizin hikayesi önemli. Neden ve nereden başladınız? Nasıl farklı olduğunuzu gösterin. Kendinize güvenin ve rakiplerinizi tanıdığınızı göstermek için onlardan bahsetmekten korkmayın. Başarılarınız kadar başarısızlıklarınızdan da bahsedin. "Yaptım"dan çok insanları harekete geçiren cümleler kullanın. Profilinizi sürekli güncelleyip geliştirin, işinizle ilgili olmayan konuları profilinizden kaldırın. Mutlaka pek çok insanı takip edip paylaşım yapın. Böylelikle başkalarını da kendi sayfanıza çekebilirsiniz. Fotoğrafınız profesyonel çekim ve dikkat çekici olsun, akılda kalın. Arka planları şirket logosuyla değiştirin. Hesabınız sizin kadar firmanızın da yüzüdür. ABD'de 128 milyon LinkedIn kullanıcısı var, bu ağı etkin kullanarak profesyonel yönetici kitlesine ulaşın. Çünkü karşı tarafa baktığınızda onlar da size bakar. Satış ve pazarlama ekibinizin iletişim hesapları da şirketin sitesiyle ilişkili ve şirketle ilgili İngilizce bilgi olsun. Mesela son yapılan kampanyanın paylaşılması çalışanlarınızın kuruma bağlılığını da gösterir. Farklı sosyal medya kanallarından farklı müşteri kitlesine ulaşmaya çalışın" önerilerinde bulundu.





## Merkez Bankası enflasyon tahminini düşürdü

**M**erkez Bankası Başkanı Murat Uysal, Enflasyon Raporu 2019-III Bilgilendirme Toplantısı'nda yeni hedef ve stratejilerini anlattı. Uysal, "Enflasyonun 2019 yıl sonunda yüzde 13.9 olarak gerçekleşeceğini, 2020 sonunda yüzde 8.2'ye, 2021 sonunda ise yüzde 5.4'e geriledikten sonra orta vadede yüzde 5 düzeyinde istikrar kazanacağını tahmin ediyoruz" dedi.

Murat Uysal'ın Merkez Bankası Başkanı olarak katıldığı ilk, yılın üçüncü Enflasyon Raporu, Ankara'da bankanın idare merkezinde yapılan toplantıyla tanıtıldı. Merkez Bankası bu defa enflasyonda 'orta' noktayı aşağı doğru güncelledi. Uysal, TCMB 2019 sonu enflasyon tahmininin orta noktasını yüzde 14.6'dan yüzde 13.9'a çekti. TCMB 2020 sonu enflasyon tahmininin orta noktasını



*Nisan Enflasyon Raporu'nda 2019 yılı sonunda yüzde 16 olan gıda enflasyonu tahmini yüzde 15'e çekildi. Petrol fiyatları tahmini ise 2019 yılı için ortalama 67.2 dolardan 65 dolara, 2020 yılı için ortalama 66.2 dolardan 62.6 dolara indirildi.*



### Faiz mi enflasyona, enflasyon mu faize yol açar?

Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal, "Faiz mi enflasyona yol açıyor, enflasyon mu faize yol açıyor?" sorusu üzerine ise şunları kaydetti: "Merkez Bankası olarak enflasyonu etkileme kanallarına baktığımızda talep, beklenti ve finansman maliyetleri kanalı bunlardan bazıları. Maliyet kanalında, finansman maliyetleri, ücretler ve kur etkisinden kaynaklanan maliyetler ön plana çıkıyor. Dolayısıyla biz burada tüm faktörleri dikkate alarak kararlarımızı veriyoruz, sadece talep kanalı üzerinden değil. Döviz kuru ve finansman maliyetlerinden gelen etkiyi de dikkate alarak veri odaklı şekilde kararlarımızı belirliyoruz."



ise yüzde 8.2 olarak korudu. Enflasyonun orta vadede yüzde 5 düzeyinde istikrar kazanacağı tahmini de raporda korunan tahminler arasında yer aldı.

### Aşağı yönlü güncelleme

Uysal yılsonu enflasyon tahminindeki revizyona ilişkin bilgi verirken şunları söyledi:

"2019 yıl sonuna dair enflasyon tahminimizi, 0.7 puan aşağı yönlü güncelledik. İkinci çeyrekte tüketici enflasyonunun Nisan Enflasyon Raporu'nda paylaştığımız tahminlere kıyasla 2.9 puan aşağıda gerçekleşmesinin ve önümüzdeki dönemde enflasyonun ana eğiliminde beklediğimiz gerilemenin yıl sonu enflasyon tahmini üzerindeki düşürücü etkisini 0.6 puan olarak öngörüyoruz. TL cinsinden ithalat fiyatlarına ilişkin paylaştığımız varsayımlardaki aşağı yönlü güncellenmenin enflasyon tahminine düşüş yönünde 0.3 puan katkı vereceğini tahmin ediyoruz. Bunun yanı sıra, 2019 yıl sonu gıda enflasyonu varsayımındaki düşüş enflasyon tahminini 0.2 puan aşağı çekti. Öte yandan, alkol ve tütün ürünlerine uygulanan ÖTV artışı 2019 yılı enflasyon tahminimize 0.2 puan yukarı yönlü katkıda bulunuyor. Ayrıca, bir önceki rapor öngörülerimizden bir miktar daha yukarıda seyretmesini beklediğimiz çıktı açığı tüketici enflasyonu tahminimizi 0.2 puan yükseltici yönde etkiliyor."

Nisan Enflasyon Raporu'nda 2019 yılı sonunda yüzde 16 olan gıda enflasyonu tahminini bu raporda yüzde 15'e çekildi. Petrol fiyatları tahmini ise 2019 yılı için ortalama 67.2 dolardan 65 dolara, 2020 yılı için ortalama 66.2 dolardan 62.6 dolara indirildi.

Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal'ın açıklamalarında öne çıkan başlıklar şöyle oldu:

**2020'ye yönelik baz alınan temel çerçeve:** Küresel

## Bağımsızlık vurgusu

Para politikası kararlarını, kurul üyelerimizle elimizdeki verileri değerlendirerek, veri odaklı yaklaşımla bağımsız şekilde veriyoruz. Son toplantımızda zaten bu şekilde karar verdik. Merkez Bankası enflasyon hedefini tek başına belirlemiyor, kanunumuzda yer verilen çerçeveye göre enflasyon hedefi hükümetle belirleniyor. Amaç bağımsızlığı derken bunu dikkate almak lazım. Ancak bu hedefe ulaşırken kullanacağımız araçlar noktasında bağımsızlığımız var. Her türlü enstrüman ve para politikası araçlarını bağımsız şekilde kullanma yetkisine sahibiz. Kurul olarak da bu şekilde hareket ediyoruz.

gelişmelerdeki mevcut ılımlı, destekleyici seyrin devam etmesi, bununla birlikte bizim son dönemde dış dengede olan olumlu gelişmeler, cari açığımızın kapanması ve dış kırılganlığımızın da azalmasını göz önüne alarak olası şoklara karşı daha dayanıklı bir yapı içine giriyoruz. 2020 yılı içerisinde de bizi dış kanaldan gelecek etkilere karşı da daha destekleyici bir yapı içerisinde bulunduracak. 2020 yılı için tüm bunların yanında toplam talep koşullarının da hala enflasyona düşüş yönlü katkı vereceğini öngörüyoruz. Dolayısıyla yüzde 8.2 bizim için rahat olduğumuz bir hedef aralığı gözüküyor.

**MB'lerin sermaye piyasalarına verebileceği destekler:** Çok somutlaşmış bir şey yok ama Merkez Bankaları geçtiğimiz dönemlerde teminat havuzlarını genişleterek buraya kabul edilebilecek kıymetler veya ürünlerin yelpazesini genişleterek sermaye piyasalarına bu kanaldan bir destek verme adımları olmuştur zaman zaman. Bu bir seçenektir. Bunun dışında Borsa İstanbul bünyesinde açılan aktif piyasalarda piyasaların gelişmesi için aktif bir şekilde rol aldığımızı söyleyebilirim. Bu ve benzeri alanlarda biz sermaye piyasalarının gelişmesi için üstümüze düşen hangi noktada adım atmamız

gerekiyorsa önümüzdeki dönemde bu konularda hassasiyetimiz olacak.

**Faiz indirimi:** Halen kayda değer bir alanımız olduğunu belirttik ama o alanın nasıl kullanılacağına ilişkin yani bunun boyutu ve zamanlaması, fiyat istikrarındaki gelişmeler ve finansal istikrardaki gelişmeler, tüm unsurlar, veriler dikkate alınarak karar verilecek bir husus. Önümüzdeki dönemde para politikasında kayda değer alan olduğunu söyledik. (PPK kararlarının) zamanlama ve boyutu fiyat ve finansal istikrardaki gelişmelere bağlı, veri odaklı karar vereceğiz. Bu nedenle bir seviye belirtmek uygun olmaz.

**Para politikası:** TCMB para politikasında koridor uygulamamızda değişiklik yok, koridor gerekirse gerektiği ölçüde kullanılabilir. Güncel analiz ve projeksiyonlarımız, para politikasında kayda değer bir hareket alanı oluşabileceğine işaret etmekle birlikte temkinli bir duruş benimsediğimizi de belirtmek isterim. Kararlarımız büyük ölçüde açıklanacak verilere bağlı olacak. Enflasyon görünümünü etkileyen bütün faktörleri yakından izleyerek ana eğilimleri dikkate alan bir çerçeveyi esas alacağız. Nihai parasal duruş, enflasyondaki düşüşün kalıcılığına odaklanacak.

**En çok işlem gören para birimi:** TL, EM'ler arasında azalma olsa

da en çok işlem gören para birimlerinden biri; hacimleri yakından izliyoruz. EM reel faizlerine bakıyoruz, görel risk primlerini de dikkate alıyoruz.

#### DTH'larda çözüme

**bekleniyor:** PPK kararının mevduat ve kredi faizlerine yansımaya başladığını bildiren Başkan Uysal zaman içinde DTH'larda çözüme beklediklerini söyledi. Yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduat hesaplarındaki artışın, belli bir zaman diliminde gerçekleştiğine değinen Murat Uysal, "Son dönemde bunun bir miktar durulduğunu ve beklentilerin olumluya dönmesiyle zaman içinde çözüme olacağını düşünüyoruz" ifadelerini kullandı. Aldıkları kararların, mevduat ve kredi faizlerine yansımaları beklediklerini ifade eden Uysal, bunu bir miktar görmeye başladıklarını, bunun da finansal koşulları iyileştirerek iktisadi faaliyetlerdeki ılımlı toparlanmayı destekleyeceğini kaydetti.

#### Piyasa faizleri düştü:

Piyasa faizleri bu rapor döneminde tüm vadelerde düşüş kaydetti. Bu gelişmede sıkı parasal duruşa bağlı olarak gerileyen enflasyon beklentileri, ülke risk primindeki düşüş ve olumlu makroekonomik gelişmeler etkili oldu. Döviz kuru gelişmelerine paralel olarak Türk lirasının ima edilen kur oynaklığı da mevcut rapor döneminde azaldı. Haziran ayı ve sonrasında ağırlıklı olarak hisse senedi piyasasında olmak üzere yeniden portföy girişleri olduğunu gördük. Mevcut rapor döneminde ülkemizin risk primindeki gerilemeye ve olumlu makroekonomik gelişmelere bağlı olarak piyasa faizleri tüm vadelerde geriledi.

## Zorunlu karşılıklara 'kredi' ayarı



Merkez Bankası (TCMB) zorunlu karşılık oranlarını ve zorunlu karşılıklara ödenen faizleri/nemaları TL kredilerin yıllık büyüme oranı ile ilişkilendirdi. Yeni düzenlemeye göre banka, kredi artış hızı yüzde 10-20 olan bankaların zorunlu karşılık oranlarını düşürmüştü. Banka, kredi büyümesi yüzde 10 ile yüzde 20 arasında olan bankalar için Türk lirası zorunlu karşılık oranlarını, 1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli mevduat/katılım fonu ve 3 yıldan uzun vadeli diğer yükümlülükler hariç tüm vade dilimlerinde yüzde 2 olarak uygulanacağını bildirdi. Merkez Bankası, diğer bankalar için zorunlu karşılık oranlarında herhangi bir değişiklik yapılmadığını bildirdi. Ayrıca, bu bankalar için faiz/nema oranı yüzde 15, diğer bankalar için yüzde 5 oldu.

Merkez Bankası'nın açıklamasına göre, yeni uygulama ile ilk aşamada piyasaya yaklaşık 5.4 milyar TL ve 2.9 milyar dolar karşılığı altın ve döviz likiditesi verilmesi bekleniyor.

TCMB açıklamasında "Zorunlu karşılıkların finansal istikrarı destekleyecek şekilde makro ihtiyati bir araç olarak daha esnek ve etkin kullanılmasına karar verilmiştir. Bu doğrultuda zorunlu karşılık oranı ve zorunlu karşılıklara ödenen faiz/nema uygulamalarında değişikliğe gidilmiştir. Yürürlüğe girecek değişiklikler ile TL ZK oranları ve TL cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara ödenecek faiz/nema oranı, bankaların döviz endeksli kredileri ile bankalara kullanılan krediler hariç Türk lirası cinsi standart nitelikli ve yakın izlemedeki nakdi kredileri toplamının yıllık büyüme oranları ile ilişkilendirilmiştir" denildi.

Yeni uygulamada kriterleri karşılayan bankalar için uygulanacak yüzde 2 zorunlu karşılık oranı eski uygulamada vadesiz ve 3 aya kadar vadelide yüzde 7, 6 aya kadar vadelide ise yüzde 4 seviyesindeydi.

# İzmir ve Kocaeli'nin genç girişimcileri buluştu



**T**ürkiye Odalar ve Borsalar Birliği İzmir Genç Girişimciler Kurulu (GGK) İcra Komitesi, Kocaeli Genç Girişimciler Kurulu İcra Komitesi ile ortak toplantı gerçekleştirdi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya TOBB İzmir Genç Girişimciler Kurulu İcra Komitesi Başkanı Süleyman Çınar, Komite Üyeleri Serdar Genç ile Yağız Kaan Kazançoğlu, Kocaeli Genç Girişimciler Kurulu İcra Komitesi Başkanı Tufan Şahinkesen ile Komite Üyeleri katıldı.

TOBB İzmir Girişimciler Kurulu İcra Komitesi Başkanı Süleyman Çınar, Kocaeli'nin önemli bir şehir olduğunu belirtirken, "Amacımız,

projelerimizi konuşarak beyin fırtınası yapıp, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak ve ortak çalışmalar gerçekleştirmek. Sizleri de İzmir'de ağırlamaktan mutluluk duymaktayız" dedi.

TOBB Kocaeli Genç Girişimciler Kurulu İcra Komitesi Başkanı Tufan Şahinkesen, 2 dönemdir başkanlığını yürüttüğü GGK'da yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi verdi. Ekim ayında 2 gün sürecek "Marmara Bölgesi Girişimcilik Zirvesi" düzenlemeyi planladıklarını söyleyen Şahinkesen, ilk gün başarılı olmuş



girişimcilerle söyleşiler düzenleneceğini, ikinci gün ise İcra Kurulu üyeleri ile firma ziyareti gerçekleştireceklerini bildirdi. Şahinkesen, TOBB İzmir Genç Girişimciler Kurulu üyelerini de Kocaeli'ye davet etti.

## Gençleri girişimciliğe özendiriyor

Genç Girişimciler Kurulu, TOBB Yönetim Kurulu'nun alacağı kararlara ışık tutan, genç girişimcilik konusunda temel politikalar geliştiren ve görüş oluşturulmasına katkıda bulunan TOBB bünyesinde oluşturulan istişari bir kuruldur.

TOBB İl Genç Girişimciler Kurulu ile TOBB İl Genç Girişimciler Kurulu İcra Komitesi'nin Kuruluş, Çalışma Usul ve Esasları madde 5, de; TOBB İl Genç Girişimciler Kurulu'nun görevleri: "Genç girişimciliğin ülke sathında geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına

yönelik politika ve stratejiler oluşturulmasına ilişkin İl İcra Komitesine önerilerde bulunma, İl Kurulu, yaptığı çalışmalarını rapor halinde İl İcra Komitesine sunma" olarak kaydediliyor.

2019 yılı Şubat ayında yapılan seçimler sonucunda TOBB İzmir İl Genç Girişimciler Kurulu ve İcra Komitesi oluşturuldu.

TOBB İzmir İl İcra Komitesi Başkanlığına seçilen Süleyman Çınar, daha sonra Ege Bölge Başkanlığına da getirildi.

# Finansal teknoloji, ödeme vadesi kaynaklı sorunlara çözüm olabilir mi?



## Adnan YILDIRIM

Ekonomi Bakan  
Yardımcısı (2014-2015)  
Türk Eximbank Genel  
Müdürü (2016-2019)

Euler Hermes'in 2018 yılı ödeme alışkanlıkları raporuna göre, dünyada ortalama alacak tahsil süresi 1 gün kısalarak 66 günden 65 güne düşmüş, Türkiye'de ise 3 gün kısalarak 79 gün olarak gerçekleşmiştir. Düşüşün sebebi, küresel ve yerel ekonomilerde dalgalanmanın yaşandığı, kredi koşullarının zorlaştığı bu dönemde şirketlerin alacak tahsil sürelerini kısaltmaya çalıştıkları olarak açıklanmaktadır.

2018 yılında ihracatımızda önde gelen Almanya, Birleşik Krallık ve ABD aynı zamanda uluslararası ticarete en fazla kullanılan Euro, Dolar ve Pound'u milli para olarak kullanan ülkelerdir. Bu ülkelerin ekonomileri ve paraları aynı zamanda üretimde ithal girdi kullanan sanayicilerimizin rekabet gücünü etkilemektedir. Ödeme alışkanlıklarının rekabet gücüne olan etkisini değerlendirebilmek için bizdeki alacak tahsil vadelerini diğer ülkelerle karşılaştırmak gerekir.

Rapora göre 2018 yılında alacak tahsil süreleri Birleşik Krallık'ta 52 gün, Almanya'da 54 gün, ABD'de ise 51 gün olduğu dikkati çekmektedir. Yıllık kıyaslamada Türkiye'de sanayicimiz beşinci sırada işletme sermayesi için yabancı kaynağa ihtiyaç duyarken, Birleşik Krallık, Almanya ve ABD'de üreticiler sekizinci sırada işletme sermayesi için işletme dışı kaynağa

ihtiyaç hissetmektedirler. Dış kaynak kullanımının olağan sonucu ise finansman gideri olarak ortaya çıkmakta, işletmelerimizin maliyetleri ve karlılığı üzerinde finansman gideri baskısının erken oluşmasına neden olmaktadır. Tasarrufların yetersizliği nedeniyle yurtdışı kredi olanaklarının sınırlı ve maliyetli olduğu bu dönemde, yabancı kaynak sorununu çözmüş olsak bile ülkemiz üreticilerinin rekabet etmek zorunda olduğu rakiplerine göre alacak tahsil süreleri bakımından dezavantajlı durumda olduğu açıktır.

Kur istikrarını sağlama ve faiz oranlarının düşürülmesi yönündeki çabalara, alacak tahsil sürelerinin kısaltılmasını da eklememiz gerekir. Esasen TTK 1530. maddesine göre, alacaklının KOBİ veya tarımsal ya da hayvansal üretici olduğu veya borçlunun büyük ölçekli işletme sıfatını taşıdığı hâllerde, ödeme süresi azami 60 gündür ve 65 günlük dünya ortalamasının altındadır. Ancak ticari koşulların etkisiyle, yasal düzenleme pratikte işletilememektedir. Rapordaki tablonun Türkiye'deki sektörel tahsilat sürelerini incelediğimizde sadece perakende, ulaşım, enerji ve kamu hizmetlerinde vadeler 60 günün altında iken, telekom, teknoloji, ilaç, inşaat ve makine ekipmanında ise 100 günün üzerindedir.



*Kamu düzenine uygun olarak geliştirilecek uygulamalarla, alacak tahsil süreleri kısaltılmasına bile vadenin olumsuz etkileri ortadan kaldırılarak işletmelerin yabancı kaynağa olan ihtiyacının azaltılması sağlanabilir.*



Alacak tahsil sürelerinin olumsuz etkilerini azaltmak için, (alacak sigortası vb. garanti modellerini de kullanarak) finansal teknoloji ile vadeli alacakların likit hale getirilerek daha yaygın ödeme aracı olarak kullanılması da mümkün müdür? Nitekim TTK'da düzenlenen kam-biyo senetleri ile bunların yerine geçen vesikalardan senet ve çek bu amaçla diğerlerine göre daha fazla kullanılmaktadır. Kullanılan senetlerin durumuna ilişkin veriler sadece bankalara tahsile verilen senetlerle sınırlı olduğu için tamamını ölçmek mümkün değildir. Ancak muhatabı banka olan çekler bakımından, yayınlanan verilerden daha sağlıklı sonuçlar çıkarmak mümkün olabilmektedir. Örneğin 2018 yılında, ödeme TBB Risk Merkezi raporlarına göre 535 bin 776 kişinin keşide ettiği ve bankaya ibraz edilen 20 milyon 947 bin 724 adet çekin (yüzde 97,19'u ilk ibrazında) 97,94'ü ödenmiştir. Tutar bakımından ise, keşide değeri 940,18 milyar olan çeklerin (yüzde 96,87'si ilk ibrazında) yüzde 97,59'u ödenmiştir. 2018'e göre koşulların biraz daha zorlaştığı 2019 yılının ilk 6 ayında ise karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenenler dahil 8 milyon 120 bin 952 adet çekin yüzde 96,79'unun, 424,52 milyar TL'nin yüzde 96,91'inin ödendiği anlaşılmaktadır. Ekonomik koşullardaki zorluklara rağmen çek keşide edenlerin borç ödeme gayreti devam etmektedir.

2018 yılında keşide edilen çeklerin ortalama döviz kurundan toplam keşide değeri yaklaşık olarak 200 milyar dolara tekabül etmekte olup bu çeklerin önemli kısmı muhafaza amaçlı veya kredi teminatı olarak bankalarda tutulmaktadır. TTK'nın 1526'ncı maddesinde değişiklik yapılarak çek, poliçe, bono, vd. kam-biyo senetlerinin elektronik ortamda düzenlenmesini amaçlayan değişiklik önerisi TBMM gündemindedir. Teknolojik olanaklardan da yararlanarak kam-biyo senedi,



Küresel AV Haritası

2018	Perakende	Diğer hizmetler	Tarım ve gıda	Uçuş	Telekom	Metalurji	Kişisel Ürünler	Ev ve Halk Ürünleri	Enerji	Kamu Hizmetleri	Kağıt	İç-Hümayun	Kimyasallar	Chemovir	Telekraf	Harcama	İlaç	İnşaat	Makine ve ekipman	Elektronik	Ülke Ortalaması
Yeni Zelanda	28	24	59	39	52	-	42	51	39	29	-	40	-	-	56	-	76	52	72	99	47
Güney Afrika	35	39	49	48	38	32	-	-	21	-	47	58	63	-	73	-	61	48	56	62	68
Avusturya	-	42	60	49	-	40	31	-	82	58	-	55	-	28	-	-	50	45	51	49	-
İsviçre	20	37	39	22	-	52	40	46	-	67	-	58	83	-	54	-	69	50	62	60	50
Finlandiya	17	28	34	39	75	33	60	46	-	69	-	46	51	-	69	-	36	59	56	51	-
Amerika	22	43	38	36	43	47	43	38	54	50	44	57	52	57	60	54	69	58	58	62	51
Danimarka	24	32	41	42	-	40	32	65	47	-	63	-	-	-	77	-	52	63	64	54	52
Kanada	23	54	48	51	47	37	38	48	62	51	28	59	73	66	64	58	63	63	60	51	52
Birleşik Krallık	18	43	49	52	43	34	47	31	55	52	61	55	74	86	70	48	59	50	69	72	52
Hollanda	15	79	48	35	-	-	37	44	53	-	-	64	77	-	65	-	40	53	61	53	53
Norveç	6	29	41	37	35	33	63	-	70	-	-	70	52	-	64	-	54	15	58	63	53
Almanya	28	45	44	50	38	61	48	45	56	54	-	62	49	63	63	77	72	48	58	67	54
Australya	28	43	50	44	45	52	44	51	63	40	55	61	67	64	66	64	67	54	64	75	55
Rusya	22	17	39	31	-	46	76	29	49	62	60	34	24	72	87	74	108	59	70	79	56
İsveç	24	35	48	27	54	40	43	46	47	51	44	64	69	50	76	73	67	59	61	70	57
Polonya	35	51	52	43	36	43	40	53	34	30	65	69	47	36	63	-	93	69	82	90	59
Belçika	40	50	51	61	60	68	42	55	-	130	-	68	47	-	66	-	49	61	66	67	59
Şili	73	38	58	55	-	53	78	65	-	67	-	54	88	-	-	-	58	86	-	61	63
Hong Kong	35	40	43	52	30	55	56	56	91	63	72	75	73	75	74	-	107	67	97	84	63
Güney Kore	34	54	47	43	55	65	56	49	59	66	57	47	59	68	64	69	91	62	71	66	63
Bulgaristan	64	31	63	-	43	76	73	50	-	57	22	72	59	134	-	-	82	73	40	63	-
Brazilya	59	35	42	34	86	40	99	92	68	65	66	79	43	55	87	51	112	76	79	-	64
Romanya	30	21	87	49	-	47	49	58	73	60	54	96	40	99	-	58	134	62	78	72	65
Hindistan	42	57	36	64	50	60	62	59	66	55	46	72	75	64	94	149	83	81	78	89	67
Singapur	39	38	47	65	40	75	80	59	83	124	54	71	87	55	77	96	71	78	87	79	69
Japonya	24	37	55	51	72	91	63	67	57	43	93	58	101	69	70	100	100	109	109	101	71
Portekiz	35	60	-	100	-	-	-	-	48	48	120	-	-	-	109	-	90	-	-	-	71
Fransa	35	80	57	54	75	56	44	66	107	81	56	85	69	66	93	76	64	64	87	81	73
Tayvan	38	32	47	40	37	55	58	59	70	39	51	68	74	87	71	102	74	67	97	98	74
Suudi Arabistan	31	47	46	94	85	76	101	89	-	102	-	99	72	-	80	-	96	95	174	77	-
İspanya	29	75	73	52	42	43	42	60	122	50	57	55	-	33	93	-	95	113	103	-	78
Türkiye	24	81	68	33	102	61	68	73	35	56	87	66	80	65	120	-	130	102	101	91	79
Fas	49	71	62	107	-	86	-	-	43	83	-	-	-	-	133	-	90	88	-	-	84
İtalya	62	96	60	66	75	-	69	81	100	102	-	104	87	54	95	47	87	92	96	75	86
Yunanistan	48	68	103	38	-	69	79	94	17	142	-	97	79	-	119	-	102	114	-	90	-
Çin	26	64	40	55	83	72	66	68	93	64	90	92	81	110	114	146	103	119	128	135	92
Sektör Ortalaması	30	47	47	49	54	57	58	58	61	61	61	65	72	72	73	74	82	82	86	89	66

Kaynak: Euler Hermes

vb. senet keşidecilerinin borç ödeme gayretleri piyasanın likidite ihtiyacının giderilmesi için önemli bir fırsata çevrilebileceğini düşünüyoruz. Kamu düzenine uygun olarak geliştirilecek uygulamalarla, alacak tahsil süreleri kısaltılmasa bile vadenin olumsuz etkileri ortadan kaldırılarak, işletmelerin yabancı kaynağa olan ihtiyacının azaltılması sağlanabilir. Bu konuda yapılan çalışmaları yakından takip etmek gerekir. Olağandışı dönemler, olağüstü çözümler için önemli fırsatlar sunabilir.

Finansal teknoloji son zamanlarda yeni ödeme sistemlerini ticari hayatımıza dahil etmeye başladı.

Blockchain sistemi üzerinde yer alan kripto paraların ödeme hizmetlerinde kullanılması yönünde çalışmalar her ülkede yapılıyor. Ancak, kamu düzeni, kişisel, ticari ve ulusal vergi güvenliği bakımından verilerin ülkemizde muhafazası gibi önemli hassasiyetler söz konusudur. TCMB denetiminde 6493 sayılı kanun kapsamında tanımlanan "elektronik para" formatı ile kam-biyo senedi keşidecisi tacirlerin "borç ödeme gayretini" borç ödeninceye kadar güvenli likidite aracı olarak bir araya getirerek, kaynak arayışında olan ticari hayat için can simidi olabilecek yeni çözümlere odaklanmamız anlamlı olabilecektir.



# İlk kadın Çevre ve Turizm Bakanı Işıl Saygın hayatını kaybetti

İzmir'in "Işıl Abla"sı, Tansu Çiller'in başbakanlığındaki 52. hükümette Türkiye'nin ilk kadın Çevre Bakanı, Mesut Yılmaz'ın başbakanlığındaki 53. hükümette ilk kadın Turizm Bakanı olarak görev yapan Işıl Saygın (72), tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetti. İleri derecede akciğer sertleşmesi rahatsızlığı bulunan ve solunum yetmezliği teşhisiyle Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi yoğun bakım servisinde tedaviye alınan Saygın, müdahaleye rağmen kurtarılamadı.

Işıl Saygın, Konak Meydanı'ndaki devlet töreni ve Buca Belediyesi'ndeki törenden sonra Buca Muradiye Camii'nde kılınan cenaze namazının ardından Buca Eski Mezarlık'ta annesi Fatma Saygın ile babası Osman Nuri Saygın'ın yanında toprağa verildi.

Saygın'ın vefatı dolayısıyla düzenlenen törenlere; Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, İzmir Valisi Erol Ayyıldız, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hamza Dağ, TBMM eski Başkanı Köksal Toptan,

eski bakanlar Vecdi Gönül, Hakan Tartan, Oktay Vural, İstemihan Talay, İmren Aykut, milletvekilleri, belediye başkanları, siyasi partilerin il yöneticileri, görevdeki ve emekli olan bürokratlar ile sevenleri katıldı. Işıl Saygın'ın ağabeyleri Metin ve Işık Saygın taziyeleri kabul ederken, hizmetleri anlatıldı, vatandaşlar anı defterine düşüncelerini yazdı.

## EBSO'dan taziye

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, kadın hakları ve çevrenin korunmasının yanı sıra İzmir iş dünyasının sorunlarının çözümü için de mücadele eden Saygın için hem Konak'ta düzenlenen devlet törenine hem de ebediyete uğurlandığı Buca Muradiye Camii'ndeki cenaze törenine katıldı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın Twitter'daki @ebsoorgtr adresli sosyal medya hesabından da Saygın'ın vefatı dolayısıyla, "Ülkemizin

ve kentimizin değerli siyasetçilerinden, Türkiye'nin ilk kadın Çevre ve Turizm Bakanı Işıl Saygın'ın vefatından büyük üzüntü duyduk. Başımız sağolsun" mesajı paylaştı.

## Bakanlık yaptı

Mimar olan Işıl Saygın, 1973-1980 yıllarında Buca Belediye Başkanlığı yaptı.

12 Eylül 1980 askeri darbesiyle görevden ayrılan Saygın, 1983, 1987, 1991, 1995 ve 1999 yıllarındaki seçimleri kazanarak 5 dönem İzmir Milletvekili oldu.

Saygın, Tansu Çiller'in başbakan olduğu 52. hükümette 23 Şubat - 6 Mart 1996 tarihlerinde ilk kadın Çevre Bakanı olarak görev aldı. Mesut Yılmaz'ın başbakanlık yaptığı 53. hükümette de 6 Mart - 28 Haziran 1996 yıllarında ilk kadın Turizm Bakanı olarak görev yaptı.

Saygın, 51, 52, 54 ve 55. hükümetlerde Devlet Bakanı olarak görev aldı.





## Yorgancılar'dan Başsavcı Güre'ye hayırlı olsun ziyareti

**E**ge Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ve Yönetim Kurulu Üyeleri, geçtiğimiz ay Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na atanan Kamil Erkut Güre'ye hayırlı olsun ziyareti gerçekleştirdi. Yorgancılar, Türkiye'nin içinden geçtiği zorlu süreçte yargı mensuplarına önemli görevler düştüğünü belirterek, Başsavcı Güre'ye yeni görevinde başarılar diledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) olarak kapılarının kendilerine her zaman açık olduğunu hatırlatan Yorgancılar, "EBSO olarak 5 bin üyeye hizmet ediyoruz. İzmir bugün ihracatı ithalatından fazla olan Türkiye ekonomisinin lokomotif kentlerinden biri. İzmir ayrıca rahat çalışma ortamı, nitelikli işgücü ile de diğer kentlerimizden olumlu anlamda ayrılıyor. Başta siz olmak üzere tüm yargı mensuplarımıza da kendi sektör-

lerimizde yapabileceğimiz çalışmalarda, oluşturulacak projelerde üzerimize düşen ne varsa yapmaya hazırız" dedi.

Ender Yorgancılar, EBSO olarak sanayinin gelişmesine, yeni yatırımların yapılmasına öncülük ettikleri kadar diğer alanlardaki sorumlulukları da yerine getirmeye çalıştıklarını belirterek, "Yargı ile ilişkilerimizde güzel bir sinerji ortaya çıktı. Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin durumlarıyla yakından ilgileniyoruz. Yurt içi ve yurt dışından gelen konuklarımıza Odamızı ziyaretleri anısına bir sosyal sorumluluk projesi olarak cezaevindeki mahkumların yaptığı çinileri armağan ediyoruz. Bu projemizi de kendilerine anlatıyoruz. Mahkumlar da hem bir meslek öğreniyorlar hem de kazandıklarıyla ailelerine yük olmuyorlar. İşte buradaki vatandaşlarımızı topluma kazandırmanın sadece bir yolu bu. Bu seçenekler arttırılabilir" diye konuştu.

### Kalkınma ajansları yeniden yapılandırılıyor

Hükümet, bölgesel gelişmişlik farklarını azaltmak, refahı dengeli yaymak amacıyla kalkınma ajanslarını yeniden yapılandırıyor.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile işbirliği yaparak çalışacak olan kalkınma ajansları yeni dönemde e-ticaret, dış ticaret, enerji verimliliği gibi konulara öncelik verecek. Ajansların uluslararası kaynak kullanımının artırılması sağlanacak.

Kırsal kalkınma reformu kapsamında önemli uygulamalar yaşama geçirilecek. Kalkınma Ajansları destekleri yeniden yapılandırılacak. İlgili bakanlıklarda yatırımlara ilişkin izin, lisans, ruhsat gibi işlemlere dair başvuruları alacak, yatırımcı taleplerini değerlendirecek, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisiyle temas sağlayacak "Yatırım Koordinasyon Birimleri" kurulacak.

# İşyerinde güvenlik kamerasının KVK bakımından değerlendirilmesi



**Av. Murat ULUSU**  
EBSO Hukuk Danışmanı

Günümüzde birçok işyerinin çeşitli bölgelerinde güvenlik kamerası kullanıldığı bilinmektedir. İşyerinde kamera kullanımının zorunluluğuna dair İş Kanunu'nda ve İş Kanunu'na tabi olmayan çalışanlar bakımından Türk Borçlar Kanunu'nda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Hal böyle olunca; kamera kullanımının amacı, işverenin yönetim hakkı ve çalışanların kişisel verilerinin korunmasına ilişkin konularda belirsizlikler yaşanmakta dolayısıyla sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu makalemizde bu konuda bilgilendirmede bulunarak işverenlerimizi ve işçilerimizi aydınlatmaya çalışacağız.

Öncelikle belirtmek gerekir ki mevzuatta bu konuya ilişkin doğrudan bir düzenleme olmamakla beraber dolaylı olarak İş Kanunu kapsamında olmayan çalışanlar bakımından Türk Borçlar Kanunu'nun 419. maddesinde "Kişisel verilerin kullanılması" başlığı ile; "İşveren, işçiye ait kişisel verileri, ancak işçinin işe yatkınlığıyla ilgili veya hizmet sözleşmesinin ifası için zorunlu

olduğu ölçüde kullanabilir." şeklinde bir düzenleme yer almaktadır. Burada İş Kanunu kapsamında olmayan çalışanlar kapsamına deniz taşıma işleri, hava taşıma işleri ve 50 ve 50'nin altında işçi çalıştıran tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerindeki çalışanların girdiğini örneklendirmekle birlikte ilgili maddenin çok sınırlı bir düzenleme olduğunu belirtmek faydalı olacaktır.

Giriş açıklamalarımızın ardından işverenlerin kamera kullanımının amacının iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması olması gerektiğini ekleyerek devam etmek gerekmektedir. Bu amaçtan farklı olarak işçilerin çalışmalarını denetleyen ve çalışma süresince işçileri izlemeyi amaçlayan kamera kullanımları hukuka aykırıdır. Hukuka aykırı olduğu kabul edilen kamera kullanım alanlarını örneklendirmek gerekirse; tuvaletler, işçilerin çalışma odaları gibi yerler ve giyinme odaları örnek olarak gösterilebilir. Ancak burada önemli bir hususu atlamamak gerekir. İşveren iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması

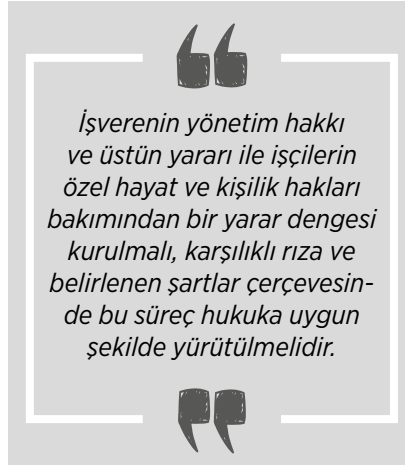
“  
İşverenlerin kamera kullanmalarının amacının, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması olması gerekmektedir. Ancak işveren bu amaçla iş yerinde kamera kullanımına başlamadan önce çalışanlarına karşı aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmelidir.”





amacıyla olsa da işyerinde izleme yapabilmek için kamera kullanımına başlamadan önce çalışanlarına karşı aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmelidir. İşyerinde kamera kullanılması işverenin yönetim hakkı kapsamındadır. İşçilerin kamera vasıtasıyla izlenmesi, ses ve görüntülerinin kaydedilmesi, kişisel verilerin işlenmesi niteliği taşıdığından, işverenin bu yönetim hakkının sınırının belirlenmesinde yukarıda belirttiğimiz üzere ilgili kanunlarda doğrudan bir düzenleme bulunmadığından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu yol gösterici olacaktır.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na göre kişisel veri; "kimliği belirli ya da belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımın ardından kişisel verilerin işlenmesi hususuna da değinmek gerekmektedir. Buna göre, "kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi,



açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi verileri üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem" kişisel verilerin işlenmesi olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla işyerinde kamera kullanımı ile izleme kişisel verilerin işlenmesi niteliği taşımaktadır.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, kamera kullanımının hukuka uygunluğuna ilişkin olarak bazı şartlar öngörmektedir. Bunlar:

- Kameraların sadece ortak alanlarda kullanılabilir olması,
- Kameraların herkes tarafından kolayca görebilecek noktalara

monte edilmesi,

- Gizli kamera sistemlerinin kullanılmaması

şeklinde sıralanmaktadır.

Sonuç olarak, işyerinde kamera kullanımı ile izleme yapılabilmesi için; kesinlikle önceden işçilere bilgilendirme yapmak gerekmektedir. Gizli kamera ile izleme yapılması kesinlikte yasaktır. İşçilerin verilerinin işlenmesi niteliği taşıyan izlemelerin yapılması ve kayıtlarının yapılabilmesi için bu işleme işçilerin açık rızalarının olması ve bu rızaların alınması zorunluluk göstermektedir. Gereklilik ve ölçülülük ilkelerine göre, işyerinde başkaca bir güvenlik önlemi alınarak ya da başka bir denetim yöntemi kullanılarak iş sağlığı ve güvenliği sağlanabiliyorsa kamera kullanımı ile izleme yöntemine başvurulması hukuka aykırı görülmektedir. Doktrinde kabul edilen kamera ile izleme yapılmasına ilişkin nedenler genel olarak; "işyerine giriş-çıkışın kontrolü, üretim işleyişinin verimliliğinin sağlanması, işyerinde üçüncü kişilerin suç işleminin önlenmesi ve tespit edilmesi, işçinin işyerindeki araç ve gereçlerini kurallara uygun kullanımının denetlenmesi, işçinin iş sözleşmesine ilişkin yükümlülüklerinin ihlallerinin tespit edilmesi" gibi durumlar gösterilerek örnekleyici bir sayım yapılmıştır.

Burada işverenin yönetim hakkı ve üstün yararı ile işçilerin özel hayat ve kişilik hakları bakımından bir yarar dengesi kurulmalı, karşılıklı rıza ve belirtilen şartlar çerçevesinde ile bu süreç hukuka uygun bir şekilde yürütülmelidir.

Kamera kullanımı ile izleme yapan işyerlerine ek olarak, bünyesinde çağrı merkezi bulunan işyerlerinde, görüşme öncesinde çağrı merkezini arayan kişiye "ses kaydının alındığının" mutlaka belirtmesi gerektiğini de ifade ederek bu konudaki sözlerimizi sonlandırıyoruz.





## Esen'den Meclis temennileri

*Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, milli çıkarlarımızla uluslararası ilişkilerdeki dengeyi bulmanın kolay olmadığını belirtirken, bu zorluklardan itidalle çıkabilmenin çok akılcı ve etkin bir politika izlemeyi gerektirdiğini bildirdi.*

**E**ge Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, açılış ve başkanlık konuşmalarında, konuk konuşmacının İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer olduğunu söyledi. Seçim öncesi Soyer'in yine EBSO Meclisi'ne konuk olduğunu hatırlatan Esen, seçim sonrası 100 günde yapılanların kamuoyuyla paylaşıldığını, Soyer'in ortak akılla birlikte hareket etmeye, dinlemeye, anlamaya öncelik verdiğini, bunun da İzmir adına kendilerini umutlandırdığını belirtti. Özellikle çöpten elektrik üretme projesini çok önemsediklerini ifade eden Esen, İzmir'de geçen yıllara oranla artan sivrisinek, karasinek ve haşere konusunu bir vatandaş olarak iletmek istediğini söyledi.

Değişen dünyada kentimizi geleceğe nasıl taşıyız sorusunun tek bir cevabı olmadığını, o nedenle daha iyisini yapmak adına konuşmamız, bilgi alışverişinde bulunmamız ve her daim gündemde tutmamız gerektiğini, bu anlamda katılımcı demokrasi anlayışının önümüzdeki 5 yıl boyunca da aynı heyecanla sürmesini dilediğini söyledi.

Esen, 15 Temmuz'un yıldönümünü

kutladığımız bugünlerde ülkemizin zorlu bir mücadele sürecinden geçtiğini, demokrasimize kast eden hain saldırı ve sonrasında yıllardır süre gelen mücadelenin, devlete ve kamuya sızmış terörden arınmanın ne denli güç olduğunu açıkça ortaya koyduğunu, maalesef son dönemlerde ordumuza, askerlerimize ve sivil vatandaşlarımıza yönelik alçak terör saldırılarının arttığını belirtti. Esen, 15 Temmuz darbe girişiminde ve hain terör saldırılarında hayatın kaybeden şehitlerimiz için Allah'tan rahmet, ailelerine ve ülkemize sabır diledi.

### Uluslararası gelişmeler ve ekonomiye etkileri

Gerek Türkiye'nin Rusya'dan S-400 alımından dolayı ABD'nin yaptırım kararı, gerekse AB'nin Doğu Akdeniz'le ilgili haksız baskısı ve kararlarının, siyasi, ekonomik açıdan gündemimizin ilk sırasını oluşturduğunu belirten Esen, milli çıkarlarımızla uluslararası ilişkilerimizin arasındaki dengeyi bulmanın her zaman zor olduğunu, bu zorluklardan itidalle çıkabilmenin çok akil ve etkin bir politika izlemeyi gerektirdiğini belirtti. Salih Esen,

bununla birlikte, ekonomimizdeki sorunların da devam ettiğini, hükümetin yeni bir paket ile borçlu firmalar için finansal yeniden yapılandırma sürecini başlatmasının önemli olmakla birlikte, haksız rekabet yaratmayacak adil bir uygulamanın gerçekleştirilmesine de zemin hazırlamasını umduklarını, çünkü bunun tersinde birtakım gelişmeleri bundan önce yaşadıklarını dile getirdi.

EBSO Meclis Başkanı Esen, piyasalardaki daralma nedeniyle yüksek faizden en çok mağdur olan kesim olarak, 425 baz puanlık indirimi destekleyecek uygulama ve söylemler beklediklerini, hal böyleyken Kurban Bayramı tatilinin 9 güne çıkartılması için yapılan talepleri de anlamakta zorlandığını, şu anda ülkemizin birçok açıdan kritik süreçten geçtiğini ve tatil zamanı olmadığına inandığını vurguladı.

### Ormanlarımız yanıyor

Salih Esen, yaz mevsimi itibarıyla sıklaşan orman yangınları konusuna da dikkatle eğilmemiz gerektiğini, özellikle Ege ve Akdeniz bölgelerimizde son zamanlarda yaşanan orman yangınlarıyla pek çok arazimizin kül olduğunu, küresel iklim değişikliği karşısında önleyici bir faktör olan orman varlıklarının korunması ve geliştirilmesinin diğer konular kadar stratejik önem arz ettiğini, dünyada olduğu gibi ülkemizde de her geçen yıl artan sellere, en son Düzce'de yaşadığımız felaketin eklenmesinin, çevre ve orman politikalarının önemini bir kez daha acı bir şekilde ortaya koyduğunu, Temmuz ayında ülkemizin yeniden kışı yaşamasının da bunun aslında açık bir göstergesi olduğunu ifade etti.

### EBSO Ailesi

Hatırlanacağı üzere İstanbul Sanayi Odası'nın düzenlediği 500 büyük sanayi kuruluşu çalışmasında, Odamız üyelerinden 59 firmanın yer

aldığını, yine İSO'nun düzenlediği ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu çalışmasında ise 44 tane firmamızın yer aldığını, daralmayla mücadele ettiğimiz bu zorlu döneme üretimleriyle ekonomimize can katan firmalarımızı tebrik ettiğini söyledi. Esen, ayrıca Defense News Top 100 sıralamasında 85'inci sırada yer alan ve ilk kez listeye giren üyemiz BMC'yi tebrik etti.

Basın mensuplarının 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramını kutlayan Esen, bilindiği üzere Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu Yönetim Kurulu seçimlerinin gerçekleştirildiğini, kendisinin de yapılan seçimlerde Yönetim Kurulu üyesi seçildiğini belirterek, kendisine destek olan herkese teşekkür etti. Özellikle Ankara uçaklarının dolu olmasına

rağmen kara yolculuğu ile Ankara'ya gelerek kendisine destek veren Ahmet Semiz'e, Aytekin Öztaş'a, Hüseyin Eren'e, Deniz Gündüz'e, Murat Güner'e ve Nüvit Vardarlı'ya teşekkür etti.

Herkesin Kurban Bayramını kutlayan Esen, barış ve esenlikler diledi.

Meclis üyemiz Ahmet Telek'in annesinin vefat ettiğini dile getiren Esen, merhumeye Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diledi.

Meclis üyemiz Osman Yalavaç'ın fabrikasında yaygın çıktığını dile getiren Esen, geçmiş olsun dileklerini iletti.

Esen, İzmir milletvekili, CHP eski Genel Sekreteri Kamil Okyay Sındır'a da bugün aralarında bulunduğu için teşekkür etti.

## Hakan Özkul'u kaybettik

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 1999-2009 yılları arasında Meclis Üyesi olarak görev yapan Hakan Özkul (51) vefat etti. Alkollü ve Alkosüz İçki Sanayi'ni temsil eden Özkul, hem sektörünü hem de EBSO'nun sektörlerin gelişimine katkı koyan karar ve uygulamalarını destekledi. Özkul'un naaşı Niyazi-Zarife Ersoy Camii'nde kılınan cenaze namazının ardından Işıkkent Mezarlığı'nda toprağa verildi. Hakan Özkul'un cenaze törenine EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar katıldı.





## Yorgancılar'dan ekonomi uyarıları

**E**ge Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Meclis Başkanı Salih Esen'in Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK) Yönetim Kurulu'na seçilmesinden duyduğu memnuniyeti ifade ederek, iki seçim döneminde OSBÜK Yönetim Kurulu'nda yer alan Meclis Başkan Yardımcısı Hakkı Attaroğlu'na da katkıları için teşekkür etti.

Bilindiği üzere Meclis Üyesi Osman Yalavaç'ın Pınarbaşı'ndaki palet fabrikasında yangın çıktığını, çok büyük bir hasar meydana geldiğini ifade eden Yorgancılar, tekrar yaşanmamasını dileyerek, geçmiş olsun dileklerini ilettiler.

Tunç Soyer'i İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı seçilmesi dolayısıyla bir kez daha tebrik eden Yorgancılar, Soyer ile aylık rutin toplantılara başladıklarını,

her ay çözüm aranan konuları dosya ile ilettilerini belirterek, özellikle son sundukları dosyada çözüm beklenen konuların büyük çoğunluğunun trafik ile ilgili olduğunu söyledi. Ulaşım konusunda herkesin bir fikri bulunduğunu, ancak şuraya alt geçit, buraya üst geçit yapalım mantığı ile çözüm bulmanın doğru olmadığını, gerekli ölçümlerin yapılarak şehrin büyümesi göz önüne alınarak master planlarının hazırlanması gerektiğini ki bunun da uzun vadede çözüm sunacak bir konu olduğunu belirtti.

Yorgancılar, İBB Genel Sekreteri Buğra Gökçe'ye de teşekkür etmek istediğini, zira hem geçmiş dönemde hem de bu dönemde her zaman konuların Başkana gitmeden çözümünü noktasında kendilerine destek olduğunu belirtti.

## İzmir Türkiye'nin şansı

İzmir'i, Türkiye için şans olarak tanımladığını, bu nedenle ortak aklın egemen olması, birlikte yol alınmasının son derece önem teşkil ettiğini, bir çok STK'nın bir birinden habersiz aynı konuda çalışma yürüttüğünü ama İzmir adına yapılan çalışmaların İBB önderliğinde ortak katılım, akıl ve işbirliği ile yürütülmesinin çok daha etkin olacağını vurguladı.

Brand Finance tarafından yapılan çalışmada İzmir'in, İstanbul'dan sonra ve oldukça yakın bir puanla marka değeri ikinci yüksek il olarak belirlendiğini, oysa birinci sırada yer almak için hiçbir engel bulunmadığını söyledi. Yorgancılar, markalaşma yolunda içinde bulunduğumuz dijital sürecin İzmir'e diğer illerden daha fazla yansımalarının son derece önemli olduğunu, çünkü gerek vizyon, gerek yetenek, gerekse ekosistemin müsait olmasının işimizi çok daha kolaylaştırdığını, o nedenle ülkemizdeki temel sorunların ana kaynağını eğitim olarak gören ve her ortamda bu kürsüden Sanayi 4.0 yerine Eğitim 4.0'ün uygulanması gerektiğini ifade eden biri olarak matematik, teknoloji, uzay atölyeleri, bilim merkezlerinin, özellikle uzak ilçelerimizde belediyelerimizce yaygınlaştırılmasını, çocuklarımızın vizyon kazanmasına İBB Başkanımızın destek vermesini son derece önemsediklerini belirtti.

Yorgancılar, yeni dünya düzeninde artık ülkelerin kalkınmasının değil firma ve şehirler özelinde kalkınmanın itici güç olduğu ve olmaya da devam edeceği gerçeği karşısında, İzmir'in şu anda çok önemli bir sorumluluk üstlendiğini, yerelden kalkınma adına tarım alanında çok yol kat

*EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 2019 Ocak ayından bu yana toplamda 8 tane destek paketi açıklandığını, destekler firmalarımıza nefes aldirmiş olsa da işlevlerinin etkisinin yetersiz kaldığını, tek temennilerinin gerçekten ihtiyacı olan firmalarımızın değer yaratan ve yaratabilecek olan firmalarımızın söz konusu desteklerden yararlanması olduğunu ifade etti.*

ettiğimizi, ama henüz kendimize yetme aşamasında olduğumuzu, katma değerli ürünlerle sınırları aşmayı başarabilirsek yol alabileceğimizi söyledi.

Şehrimiz ile ilgili görüş ve önerilerin Odamız Genel

Sekreteri ile paylaşılması durumunda, İBB Başkanı Soyer ile yapacakları aylık toplantılarda dile getirebileceğini ifade eden Yorgancılar, Atıkların Geri Kazanılması Meslek Komitemizin dile getirdiği konu için önce Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi altında İBB Başkanı Soyer ile görüştiklerini, yapılacak inceleme sonrasında gerekli onayı alacaklarını söyledi.

Ender Yorgancılar, 15 Temmuz hain darbe girişiminin üçüncü yılında hala uzantılarından bahsediliyorsa, hiçbir ders almamışçasına hala ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün mücadelesine ve bizlere emanet ettiği laik Türkiye Cumhuriyeti'ni

## Enerjide zam şampiyonuyuz

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, meclis sunumunda üretimin vazgeçilmez unsuru enerjiye özel bir önem verdi. 2003-2019 döneminde OECD ülkeleri arasında enerji fiyat artışında Türkiye'nin ilk sırada yer aldığını belirten Yorgancılar, "Enerji maliyetleri artmaya devam ediyor. Son bir yılda sanayicinin kullandığı elektrikteki fiyat artışı yüzde 100.8, doğalgazdaki fiyat artışı yüzde 92 oldu" dedi.

Reel sektör için önemli verilerde hala istenilen iyileşmenin sağlanmadığı, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEK-DEM) gibi ek bir maliyetin de yüklendiği ortamda Temmuz ayı başından itibaren sanayicinin kullandığı elektriğe yapılan yüzde 15 zammı anlamının mümkün olmadığını belirten Yorgancılar, "Geçen seneden bu yana yüzde 100.8 oranında elektrik zammına, yüzde 92 oranındaki doğalgaz zamlarını ve hammadde fiyatlarının artışını da eklediğimizde sanayici bu maliyetlerle ne kadar devam edebilir ki?" sorusunu sordu.

Ender Yorgancılar, OECD Enerji Endeksi'ne göre, 2003-2019 döneminde Türkiye enerji fiyatları artışında zam şampiyonu olurken rekabet halinde olduğu ülkelerin ortalamasının altında kaldığına dikkat çekerken, "Sanayicinin batması, sadece bir sanayicinin iflası ile sınırlı değil. Bir sanayici tedarikçisinden tedarikçisinin ailesine, çalışanından onların ailesine, iş ortaklarına, devletin vergi kazancına kadar çok ciddi bir zincir etkiye sahiptir" diye konuştu.

Ancak, Yorgancılar'ın bu değerlendirmesinden sonra EBSOHABER hazırlık sürecinde Ağustos ayı başından itibaren sanayicinin kullandığı doğalgazdaki yüzde 13.73'lük fiyat artışı ile birlikte doğalgazdaki zam oranı 118.3'ü buldu.

yok sayma söylemlerinde bulunuluyorsa da gerçeğin son derece acık olduğunu, çünkü şu anda dünya ile başka bir dili konuştuğumuzu, başka platformlarda yol aldığımızı belirterek, en kısa sürede akıselim davranışlar görmek umuduyla, başta 15 Temmuz şehitlerimiz olmak üzere, hain pusularda kaybettiğimiz fidanlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet, geride kalanlara sabır diledi.

### Ekonomi paketleri yetersiz kalmasin

EBSO Yönetim Kurulu

Başkanı Yorgancılar, 2019 Ocak ayından bu yana toplamda 8 tane destek paketi açıklandığını, destekler firmalarımıza nefes aldirmiş olsa da işlevlerinin etkisinin yetersiz kaldığını, tek temennilerinin gerçekten ihtiyacı olan firmalarımızın değer yaratan ve yaratabilecek olan firmalarımızın söz konusu desteklerden yararlanması olduğunu ifade etti. Yorgancılar, açıklanan son pakette; Gelir Vergisi Kanunuyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un Resmi Gazetede yayınlandığını, Merkez Bankası'ndaki ihtiyaç akçelerinin Hazine'ye verilmesi, varlık barışının süresinin uzatılması gibi konuların paketteki konu başlıklarından birkaç tanesi olduğunu dile getirdi.

Yorgancılar, borçlu şirketlerin finans kuruluşlarına, bunların içinde bankalar, factoring firmaları, leasing firmaları da dahil olmak üzere borçların yeniden yapılandırılmasına yönelik kapsamlı bir çerçevenin çizilmesi maddesi nasıl gerçekleşecek diye düşünürken, banka ve finans kuruluşlarıyla kredi ilişkisi içinde bulunan ve Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından çıkartılan

*Brand Finance tarafından yapılan çalışmada İzmir'in, İstanbul'dan sonra ve oldukça yakın bir puanla marka değeri ikinci yüksek il olarak belirlendiğini hatırlatan Ender Yorgancılar, oysa birinci sırada yer almak için dijitalleşmeden ekosistemin uygunluğuna kadar her türlü özelliğın bulunduğuna vurguladı.*

yönetmeliğe göre hazırlanan çerçeve anlaşmalarında belirlenen, borçluların alınacak tedbirlerle geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkı sağlamaya devam etmelerine imkân verilmesini sağlamak amacıyla dahil oldukları risk grubundaki diğer borçlularla bir bütün olarak veya kısmen yapılandırmaya tabii tutulacağını açıkladığını söyledi. Bununla ilgili sürenin bankalara 2 yıl olarak verildiğini, ancak Cumhurbaşkanımızın bu süreyi iki yıl daha uzatma yetkisine de aynı kanunda yer aldığını dile getirdi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı, yine bu kapsamda; kredilerin vadelerini uzatmak, kredileri yenilemek, ilave kredi vermek, anapara, faiz, temerrüt faizi, gecikme cezaları ve kâr payları ile kredi ilişkisinden doğan diğer her türlü alacağı indirmek veya bunlardan kısmen veya tamamen vazgeçmek, teminat azaltmak, anapara, faiz veya kâr payı alacaklarını; kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, özel amaçlı şirketler ile yatırım fonlarına aynı, nakdî ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etmek, borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynı değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, satmak, bilanço dışına çıkarmak, diğer alacaklı kuruluşlar ve alacaklılarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi konuların da yer aldığını ifade etti.

### Faiz indirimi olumlu

Takipteki kredi oran artış tablosunu Meclis üyeleri ile paylaşan Yorgancılar, Sanayi Üretim Endeksi'nin geçen sene Eylül ayından bu yana negatif seyrederken İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verisinin geçen sene Nisan ayından bu yana 50 barajının altında olduğunu, benzer şekilde hem konut satışlarının,

hem otomobil satışlarının neredeyse yüzde 50 azaldığını söyledi. Yorgancılar, inşaatın ana kalemlerinden çimento ve demir-çelik ürünlerindeki satış rakamları incelendiğinde de maalesef aynı oranda aşağıya doğru seyir yaşandığını söyledi.

Yapılan faiz indirimiyle enflasyonun paralel bir şekilde aşağıya inmesi gerektiğini ama enflasyon geçmişteki 12-13'lük rakamlara ulaşabildiği, faiz oranlarının da 11-12'lik rakamlarda olduğu takdirde ancak Türkiye'de sanayicinin yatırım yapabilir duruma geleceğini, zira geçmişte de bunu yaşadıklarını söyledi.

### Hedefler revize edildi

Yorgancılar, 2013'te açıklanan 10. Kalkınma Planı'nda 2023 hedeflerimizde gayri safi yurt içi hasılamız 2 trilyon dolar iken yeni açıklama ile 1.1 trilyon dolar olarak revize edildiğini, kişi başı gelir 25 bin dolar iken şimdi 12 bin 200 dolar olarak revize edildiğini, ihracatımız 500 milyar dolar iken, şimdi 226 milyar dolara olarak revize edildiğini, işsizlik yüzde 5 iken şimdi yüzde 9.9 olarak revize edildiğini ifadeyle, 6 yılda bu kadarlık fark olmasının bazı konularda yeniden değerlendirilmesi gerektiğini söyledi.

"Nerede yanlış yapıyor?" diye baktıklarında, en son yapılan üniversite sınav sonuçlarına

bakmalarının yeterli olacağını, zira 40 Türkçe, 20 sosyal, 20 fen, 40 matematik sorusu bulunan sınav sonuçlarındaki doğru cevap ortalamasının Türkçede 14.07, Sosyalde 6.3, Fende 2.8, Matematikte 5.6 olduğunu, bunun da eğitim sistemimizin ne kadar yanlış olduğunu, yeteneğe bağlı eğitimin yapılmadığını ortaya koyduğunu vurguladı. Yorgancılar, genç nüfusa sahip bir ülke olarak gençlerden beklentimizin farklı olduğunu dile getirerek, TOBB ETÜ Üniversitesi ile Hacettepe Üniversitesi'nde yeni öğretim döneminde yapay zekâ mühendisliği bölümünün açıldığı bilgisini de Meclis üyeleri ile paylaştı.

2019 yılı ilk yarı gerçekleşme ikinci yarı beklentisi ile ilgili yapılan Odamız anket sonuçlarını Meclis Üyeleri ile paylaşan Yorgancılar, Kurban Bayramı tatilinin 9 güne çıkartılmasına karşı olduğunu, çünkü Türkiye'nin üretime ihtiyacı bulunduğunu, ülkemizde Cumartesi, Pazar günleri toplandığında yıllık zaten 104 gün izin yapıyorken, buna bir de bayramlar eklendiğinde rakamın arttığını belirterek, herkesin bayramını kutladı.

### Yorgancılar konuları değerlendirdi

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Meclis Üyelerinin gündeme getirdiği konuları da değerlendirdi.

Seçim öncesi EBSO'da ağırladıkları milletvekillerini seçim sonrasında da aralarında görmelerinin aslında şaşırtıcı olduğunu ama çok da mutlu olduklarını söyleyen Yorgancılar, sanayicinin ihtiyaçlarını, sıkıntılarını çok açıkça ifade ettiği bu kürsünün milletvekillerimize yol ve yön göstermesi açısından son derece önemli olduğunu ifade ederek, her zaman aralarında görmek istediklerini, gelme



imkanı bulamadıklarında Meclis toplantılarında dile getirilen konuları dijital ortamdan EBSO Haber Dergisinde bulabileceklerini belirtti.

Barış Erel'e verdiği bilgiler için teşekkür eden Yorgancılar, eğitimin yetersiz olduğu ülkelerde okuma eğiliminin de az olduğunu söyledi.

Yorgancılar, Kamil Porsuk'a yapılan çalışmalar için teşekkür ederek, TOBB'un Milli Eğitim Bakanlığı ile yapmış olduğu protokol çerçevesinde Çınarlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin teknik eleman yetiştirilmesi konusundaki protokolün imzalandığını, meslek liseleri konusunu bilen hocanın önderliğinde Eylül ayından itibaren sistemin işlemeye başlayacağını belirtti.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulundaki görevi döneminde bütün Türkiye'yi gezdiğini hatırlatan Yorgancılar, İzmir ili ile diğer iller arasında gerçekten çok farklar olduğunu gördüğünü, bunu da Mehmet Karahaloğlu'nun bir örnek ile dile getirdiğini söyledi.

Ender Yorgancılar, EBSO'da göreve başladıklarında, organize sanayi bölgelerinden bazılarının

ciddi sıkıntı içinde olduğunu gördüklerini, yönetim kurulu ve meclis üyelerinin gayretleriyle bugün çok güzel noktalara taşıdıklarını, 10 yıl önce haciz gelen Ödemiş OSB'de bugün satılacak 3-4 arsa kaldığını, deri serbest bölgesinin Erdoğan Çiçekçi'nin de dile getirdiği noktaya geldiğini, 600-700 milyon lira borcu olan Aliağa OSB'nin EBSO Binasının yapımına talip olduğunu söyleyen Yorgancılar, geçen süre zarfında gerçekten başarılı, özverili işler yapıldığını, bunların hepsinin de 5036 EBSO üyesinin aidatlarıyla gerçekleştirildiğini vurguladı.

Bu nedenle Odaya emek vermiş olan değerli başkanlarımıza, büyüklerimize, Meclis üyelerine, OSB'lerde ve STK'larda kurumumuzu temsil eden tüm Meclis üyelerine ayrı ayrı teşekkür ettiğini söyledi.

Yorgancılar, İzmir'imizin çok değerli milletvekili, Işıl Saygın'ın vefat ettiğini, yaşamı boyunca ülke için, İzmir için, özellikle Buca için çalıştığını, Bakanlığı ve milletvekilliğini bıraktıktan sonra kendisini hayır kurumlarının işlerine adanmış olduğunu söyleyerek, Allah'tan rahmet, İzmirli'lere, sevenlerine, ailesine başsağlığı diledi.

# Soyer'in hedefi: Dünya kenti İZMİR



*İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Soyer, EBSO Meclisi'ne konuk oldu, "İzmir dünyanın en bilinen ilk 100 kenti arasına girecek. Bütün projelerimiz zincirin halkası gibi birbirine bağlı. Bir çarkın dişlileri gibi hepimizin birlik olup o çarkı çevirmemiz gerekiyor. Ancak bu şekilde pastayı büyütebiliriz. Hikayeyi birlikte yazacağız" dedi.*

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, en büyük projesinin İzmir'i dünyada tanınan ilk 100 kentten biri haline getirmek olduğunu açıkladı. Türkiye'deki değişimin de İzmir'den başlayacağını belirten Soyer, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bu konuda öncü rol üstleneceğini ifade etti. Kentteki sorunların çözümü için kurumlar arası işbirliği ve Ankara ile diyalog da Soyer'in öncelikleri arasında yer aldı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Toplantısı'na katılan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Soyer, İzmirli sanayicilere seçimlerden bu yana geçen 100 gününü ve vizyonunu anlattı, soruları cevaplandırdı. Sanayicilerin sorularının bir kısmına da İzmir Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Buğra Gökçe cevap verdi.

Kentin vizyonunu ortaya koyarken bütün projelerinin zincirin halkası gibi birbirine bağlı olduğunu söyleyen Soyer, "Benim aklımda şekillenen şey, 'Dünya Kenti İzmir'. Dünyanın bilinen ilk 100 kenti arasına gireceğiz. İzmir dünyanın bildiği ve sevdiği bir kent olacak. İzmir'i dünya kenti yapmak zorundayız. Amacımız sadece İzmir'in Akdeniz çanağında yüzlerce yıl sürdürdüğü önderliğini geri kazanmak

değil. Biz çok kuvvetli bir liman kentiydik, Ön Asya'nın başkentiydik. Sonra uzunca bir zaman diliminde kan kaybettik. Şimdi tekrar bu çanakta öncü rol üstlenmeye başlıyoruz" dedi.

## Çin'in batıya açılan kapısı

İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'nın insanlığın lokomotifi olduğu gibi şimdi Çin'in aynı şeyi yapmaya çalıştığını belirten Tunç Soyer, İpekyolu'nu yeniden karayolu, demiryolu ve denizyolu ile birlikte canlandırmanın bir parçası olarak Yunanistan'ın Pire Limanı'nı Çinlilerin aldığını hatırlattı. İzmir Enternasyonal Fuarı'nın bu yılki onur konuğu ülkesinin de Çin olduğunu söyleyen Soyer, "Çin, görkemli bir açılış yapmayı planlıyor. Çin'in öyle çok projesi var ki... Nasıl zamanında Fransız Kültür Merkezi gibi kurumlar kurulmuşsa şimdi Çin Araştırma Enstitüsü kuracağız. Çin'in sadece teknolojisini değil kültürünü de araştıracağız. İlişkilerimiz daha da yakınlaşacak. Çin'in batıyla buluştuğu kapı İzmir olacak" diye konuştu.

## İkinci bir Alsancak geliyor

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Soyer, tarihi elektrik fabrikasının olduğu



yerde ikinci bir Alsancak yaratacaklarını açıkladı. Trafiğin rahatlatılması amacıyla Alsancak Gar önünün yeraltına alınacağını söyleyen Soyer, "Alsancak'taki yeraltına alma, Hoca Camii'nden başlayacak ve Havagazı Fabrikası'nda bitecek. Böylelikle kent merkezine 15 metrelik yeşil alan kazandırılacak" dedi.

Tarihi elektrik fabrikasının çevresiyle ilgili de çalışmaların olduğunu haber veren Soyer, "Burada ikinci bir Alsancak yaratacağız, İzmir için yeni bir yaşam alanı sunacağız. Elektrik fabrikası bir bilim müzesi, büyük bir kütüphane olabilir, sinema endüstrisine ev sahipliği yapabiliriz. Bunların hepsini İzmirliyle birlikte düşüneceğiz" diye konuştu.

İzmir'in merkezine daha az aracın girdiği bir ulaşım ağını 5 yıl içinde tamamlayacaklarını söyleyen Soyer, monoray, teleferik ve raylı sistem yapacaklarını anlattı. Soyer, karayolu ile ilgili olarak Alsancak Gar önünün yanı sıra Dokuz Eylül Meydanı, Karşıyaka İskele önünün yeraltına alınacağını bildirirken, yap-ışlet-devret modeliyle butik otoparklar yapma, özel mülk sahiplerinin özel otoparklar sahibi olmasını sağlayacak projeleri hayata geçireceklerini anlattı. İZUM'un ulaşımında ileri teknoloji uygulamalarını hayata geçirdiğini belirten Soyer, "Yeni uygulamalarla bir sonraki aracın kaç dakika sonra geleceği bilgisi ve durak bilgileri güncellenecek. Ulaşım ile ilgili yeni düzenlemeler İzmirliyle buluşacak. Baykuş seferleri daha da artırılabilecek. 2020 yılında yeni feribotlar geliyor. Deniz ulaşımındaki payı yüzde 14'lere çıkarmayı planlıyoruz" ifadelerini kullandı.

Tunç Soyer, Gazimir metrosunun proje ihalesine çıktığını ve metro hattının Sarnıcı'ya kadar uzatılacağını da açıkladı.

### Ankara'ya gidiyoruz

Çiğli tramvayı ve tramvay çalışmasını kapsayan imar yönetmeliği-

## EBSO'NUN LOGOSUNA BAYILIYORUM

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, kentteki kurumların birlikte hareket etmesi gerektiğini belirterek, şöyle konuştu:

EBSO'nun logosuna bayılıyorum. Çark var. İzmir'in geleceği bu çarklara bağlı. İzmir'de pek çok kurum harika işler yapıyorlar. Bütün kurumlar birbirinden kopuk gibi. Sanki hepsi başka şehirlerde ve birbiriyile bağlantısı yok. Oysa ki herkes bu çarkın dişlisi olduğunu bilmek zorunda. Aksi takdirde o çark dönmüyor, patinaj yapıyorsunuz. Ne zaman aynı çarkın dişlisi olduğumuzu bileceğiz, bunu içimize sindireceğiz, o zaman pasta büyüyecek. O çarkın dişlisi olarak işimizi güzel yaparsak o çark büyüyecek. Tüm İzmir için ekmek büyüyecek. Her kafadan ses çıkmasında fayda var, ancak bu seslerin birbirini duymaya ihtiyacı var. Bizim İzmir'de önümüzdeki dönemde en çok başarmayı istediğimiz konu, ortak akıl oluşturmak ve ortak akıllı büyütme çalışmaları. Hepimizin birlikte olması ve yaptığımız işlerden haberdar olması gerekiyor. Hepimizin birlikte olması ve hikayeyi birlikte yazması anlamına geliyor."

ne dair gelinen aşamayı da EBSO Meclis Üyesi sanayicilerle paylaşan Soyer, şunları söyledi:

"Çiğli tramvayı da imar yönetmeliği de bütün bunlar Ankara'dan onay bekliyor. Ankara'dan onay bekleyen çok sayıda projemiz var. Kimisi yıllara yayılmış durumda. Büyükşehir Belediye Meclisi'nde çoğunlukta olmamıza rağmen AK Partili meclis üyeleriyle çok yakın bir diyalog içindeyiz. Bayram ertesi Ankara'ya gidiyoruz. Dosyalarımızı birlikte hazırlayacağız. İzmir'in haklarını savunacağız. Hangi bakanlık, hangi bürokrat, bunları netleştirerek yapacağız. Cumhurbaşkanı makamıyla, Ankara'yla daha iyi ilişki kuracağız. Bu sadece benimle ilgili değil. 31 Mart'tan itibaren aşağıdan yukarıya büyük bir değişim yaşadığını düşünüyorum. Bu değişim, siyasetin yeni kodlarını hayatımıza soktu. Bunlar insanlarımızın özelemlerini de ifade ediyor. Milletimiz siyasetin ötekileştirmesinden, yıkıcılığından bıkmış durumda. Yukarıda siyaset yapanların aşağıdan gelen taleplere daha az sessiz kalacağını ve İzmir'in hakkının önceki dönem-

lere göre daha fazla verileceğini düşünüyorum."

### Çöpten elektrik üretimi

Harmandalı'da çöpten elektrik üretimi konusuna da değinen Soyer, "Gerçekten önümüzdeki 1.5 ay içinde elektrik üretimine başlıyoruz. Yaklaşık 20 bin metre kablo döşemesi tamamlandı, ağaç dikimi devam ediyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin kasasına bu işten senede 10 milyon lira girecek. Elektrik üretiminin başlamasıyla ayrıca bölgede yaşayan halk uzun süredir çektiği koku ve kirlilikten kurtulacak. İzmir, çöpten elektrik üreten ikinci büyük santrale kavuşacak. Vahşi depolamayı sona erdirecek çalışmalar uzun süredir devam ediyor, sonuçlanması bize nasip oldu. Müjdesini veriyorum" açıklamasında bulundu.

### İzmir değişecek Türkiye değişecek

İzmir'de belediyelerin bazı projelerinin uzun zaman dilimine yayılmasına yönelik eleştirileri de değerlendiren Tunç Soyer, "Bü-

yükşehir Belediyesi'nin geçmişten gelen bir sıkıntısı var. Büyükşehir çalışanları uzun süre açılan davalarla uğraştı. Bir temkinlilik hali var. Ama şimdi İzmir ve Büyükşehir'de çok daha yeni bir heyecan dalgası var. İzmir Büyükşehir Belediyesi, en aşağıdan en yukarıya çok daha büyük bir şevkle çalışma heyecanı yaşıyor. Bununla birlikte çok sayıda düzenlemeyi beraberinde getiriyoruz. Büyükşehir'deki çark düzgün dönerse İzmir'in çarkı da döner. Burada sorumluluk bize düşüyor. Personelimizin aşkla çalışmasını sağlamamız gerekiyor. Bu; sokağa, park ve bahçelere yansıyacak. En çok da bu konuya odaklanmış durumdayız. İzmir değişecek, Türkiye değişecek. Bu değişim İzmir Büyükşehir Belediyesi'nden başlayacak" dedi.

### Önceliğimiz yukarı mahalleler

Adaylık sürecinden itibaren dezavantajlı kesimlere öncelik vereceğini söylediğini hatırlatan Soyer, Karabağlar, Buca, Bayraklı gibi ilçelerin arka mahallelerine en az 20 tane masal evi yapacaklarını belirterek, "Bunlar, eşi hasta, hapiste, vefat etmiş yalnız kadınların küçük çocuklarıyla ilgili olacak. Çocuklar masal evindeyken anneleri de iş atölyelerinde üretim yapacak. Bizim vizyonumuz özellikle arka sıradakilere, yukarı mahallelere hizmet olmaya devam edecek. Gençlik merkezleri kuracağız. Orada İzmirli olmakla daha çok gurur duyacakları bir İzmir yaratacağız. Önceliğimiz budur. Hiç sapma yok" diye konuştu.

### İzmir'e 500 kadın süpürgeci

Tunç Soyer, çevre konuları ve haşere sıkıntılarına yönelik sorularını yanıtlarken, "Haşere ve sivrisinek konusunda ise kentimiz temiz olacak. Temizlik biraz kültür meselesi. Arabadan poşet atmamak, sigara izmariti atmamak gibi... Sürdürüle-



bilir bir temizlik politikasına başlıyoruz. Mintika temizlik programına başlıyoruz. Kadınlar, STK'lar, çocuklar hepsi geliyor. Kadın eli degecek İzmir'e. Kadın süpürgeci alıyoruz. 500 kadın istihdam edeceğiz. 7 bin 500 civarında çöp konteyneri ve 2 bin 500 çöp kovası alıyoruz. Temizlik en hassas olduğumuz meseledir. Çöp ayrıştırmayı kentlilerle buluşturacağız. Bütün okullarda çöp ayrıştırmayı yapacağız. Ayrıştırmayı kentin her yerine yayacağız" açıklamasında bulundu.

### Körfez geçişini uygun bulmuyorum

İzmir Körfez Geçişi projesiyle ilgili soruyu yanıtlayan Soyer "Körfez geçişini uygun bulmuyorum. Tam Gediz deltasının çıkışında. Orada olağanüstü bir zenginliğimiz var. Filamingoların dünyada metropolde üredikleri tek kent İzmir. Yüzlerce tür kuş ürüyor. Olağanüstü bir mirasımız var, yokmuş gibi davranıyoruz. Gözümüz gibi koruyacağız. Dünyanın ziyaret edeceği bir yere çevireceğiz. Körfez geçişi, bu yapıyı tamamıyla tahrip edecek bir proje.

Adaylık sürecinde söylemiştim, deniz seferleri arttırıldığı zaman bu sorun zaten çözülecek" dedi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Buğra Gökçe de, ikinci çevre yolu sorusunu yanıtladı, "Şehrin dışında bir çevre yolu uygun bulunmuyor. Şehrin içinde planların daha önce tarif ettiği fakat dönüşmemiş akslarımız var. Çiğli'den Bayraklı'ya oradan da Bornova ve Buca'ya bağlanan yollar yapılmaya çalışacağız. Bu yollar kentsel dönüşümü de tetikleyecek. Trafik sıkıntısını büyük ölçüde çözecek bir yollar yapacağız" diye konuştu.

### 5 yılın bir saniyesi bile boş geçmeyecek

İzmir'i dünyanın en çok gidilmek istenen dünya markası bir kent haline getireceklerini söyleyen Soyer, açıklamalarını, "Beş yılı bir saniye boş geçirmeden her bölgede projeler inşa etmeye çalışacağız. Her bir proje bir zincirin halkaları gibi birbirine bağlı olacak. Bunu bütün samimiyetimle söylüyorum İzmir dünyanın en çok bilinen kenti olacak" sözleriyle tamamladı.



## CHP'li Sındır: Sanayicilerle buluşalım

**C**umhuriyet Halk Partisi (CHP) İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki (TBMM) yasama faaliyetleri hakkında bilgi aktarmak ve görüş alışverişinde bulunmak üzere Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclisi'nde düzenli olarak sanayicilerle bir araya gelmek istediğini söyledi.

EBSO Temmuz ayı olağan meclis toplantısına konuk olan Sındır, ağırlıklı olarak iktidarın mega projeleri olarak gösterilen yatırımlar hakkında milletvekillerine yeteri kadar bilgi verilmemesinden şikayet etti. Sındır, "Bir CHP Milletvekili olarak Kamu Özel İşbirliği hakkında devletle şirketlerin arasında yapılmış sözleşmeleri göremiyorum. KOİ sözleşmelerinin özel hukuk hükümlerine tabi olduğu söyleniyor. Milletvekili olarak dahi istesek verilmiyor, 'ticari sır' diyorlar. Diğer vekil arkadaşlarım da bilgi isteseler alamıyorlar. Bu anlamda milletvekilliği görevimi yerine getiremiyorum. Aslında bu durum Anayasaya aykırı. Sayıştay'ın bunları

denetlemesi lazım. Yapılan ihaleler Kamu İhale Kanunu'na tabi olmadığı için Sayıştay dahi bu sözleşmeleri göremiyor" dedi.

### S-400 ve F-35'ler

Aynı zamanda NATO Parlamenterler Asamblesi üyesi olduğunu söyleyen Sındır, NATO'nun bütün Parlamenter Asamblesi toplantılarında; ne olacak S-400, F-35 denildiğini, NATO Genel Sekreterinin ise, "Türkiye'nin egemenlik hakkıdır, bizim NATO olarak buna müdahil olmamız söz konusu değildir" ifadelerini kullandığını belirtti. Sındır, S-400'ün Türkiye'nin ihtiyacı olduğunu, Türkiye'nin kendi savunmasını mutlaka sağlaması gerektiğini, başkalarının ticari, siyasi veya bölgesel kaygılarının bizim savunma ihtiyacımızı engelleyemeyeceğini, bu konuda milli birlik, beraberlik içerisinde tavırlarını her zaman ortaya koyduklarını belirtti. Ancak S-400'ün satın alınması kararına giden diplomasi, Patriotların neden verilmediği ve bunların

üzerinden başka çaremizin olmadığı bir NATO müttefiki olarak, müttefik ülkelerle ve başta Amerika Birleşik Devletleri'yle olmak üzere ön diplomatik hareketlerin çok yeterli olmadığını ifade etti. Kamil Okyay Sındır, en büyük sıkıntının özellikle dış politika ile savunma ve güvenlik konularında devlet geleneklerinden uzaklaşıp daha siyasi, bireysel, iç siyasete yönelik alınan kararlar olduğunu ileri sürdü.

TBMM'deki çalışmalara ilişkin bilgiler veren Kamil Okyay Sındır, "Uygun görülmesi halinde 3 ayda bir EBSO Meclis toplantılarına katılarak önümüzdeki süreçte neler olacağı, nelerin gündeme geleceği hakkında toplu bilgi aktarımı yapmak isterim" diye konuştu.

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen ile Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da, kürsünün milletvekillerine açık olduğunu vurgularken, sanayicilerin verdiği bilgilerin de milletvekillerinin yasama faaliyetleri açısından yol gösterici olması açısından önem taşıdığını ifade etti.



# Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, Türkiye gündeminin iç politika ve yakın coğrafyadaki gelişmelerin etkilerine odaklandığı ortamda dikkatleri sektörler üzerinden ekonomiye çekti. EBSO'ya gelen Ekonomistlerin, "yapısal reformlar yapılmadan alınacak hiçbir önlemin geçerli olamayacağı" yolundaki sözlerini hatırlatan

sanayiciler, yargı ve eğitim başta olmak üzere öncelikle yapısal reformların gerçekleştirilmesinde zaman kaybedilmemesini istedi. Bankaların tahsili mümkün olmayan veya gecikmiş alacaklarının sermayelerini geçtiği, uluslararası gelişmelerin etkileri gibi konulara da dikkat çeken sanayiciler, yazılı medyanın tiraj kaybını da gündeme getirdi.

## Barış Erel

### Gazete ve dergiler azaldı

EBSO Meclis Üyesi Barış Erel, Türkiye'de yayınlanan gazete ve dergi sayısının 2018 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2.8 azaldığını, tirajların da düştüğünü haber verdi. Türkiye İstatistik Kurumu'nun yazılı medya istatistiklerini sanayicilerle paylaşan Erel, yayınların yüzde 58.7'sini dergilerin oluşturduğunu, 2018 yılında gazete ve dergilerin yıllık tirajının 2017 yılına göre yüzde 17.6 azaldığını, 2018 yılında yayımlanan gazete ve dergilerin yıllık toplam tirajının 1 milyar 368 milyon 287 bin 463 olduğunu, bunun yüzde 94.2'sini gazetelerin oluşturduğunu belirtti.

Erel, gazetelerin yüzde 91.3'ü yerel yayın gerçekleştirirken, 2018 yılında gazetelerin yüzde 91.3'ünün yerel, yüzde 6.9'unun ulusal, yüzde 1.8'inin bölgesel yayımlandığını, toplam tirajın yüzde 81.6'sını ulusal baskılar oluştururken, dergilerin yüzde 75.6, gazetelerin yüzde 87.8'inin siyasi haber, güncel içerikli olarak yayımlandığını, bunların yüzde 8.3'ünün haftanın 2 ila 6 günü arasında, yüzde 2.3'ünün de haftalık yayımlandığını belirtti.

Sektörel dergilerin yüzde 17.5, akademik dergilerin yüzde 13.8, akademik eğitim sınav içerikli yayınların yüzde 8.5 oranında dağılım gösterdiğini, gazetelerin yüzde 10.4'ünün, dergilerin ise yüzde

2.8'inin ek verdiğini söyledi.

Erel, Basın İlan Kurumu'nun gazetelere verdiği resmi ilan ve reklam bedellerini yüzde 2.2 oranında artırdığını, ülkemizde her 1000 kişiden 45 kişinin gazete alırken, Norveç'te 1000 kişiden 600 kişinin gazete aldığını ve dünya sıralamasında ilk sırada bulunduğunu, Norveç'i Finlandiya, İsveç, Danimarka, İsviçre, Avusturya, Singapur, Kanada, Almanya, Hollanda, İngiltere ve Amerika gibi ülkelerin izlediğini söyledi.

Okunma oranının yukarıya doğru çıkmasının gelişmişlik düzeyini, eğitim düzeyini, refah düzeyini gösterdiğini, bir çok kişinin PC ve tablet aracılığı ile gazete okunduğu için tirajların düştüğünü iddia etse de 123 milyon nüfuslu Japonya'da günlük toplam gazete tirajının 70 milyon olduğunu vurguladı. Zira dünyada ilk 10'daki gazete tirajlarına bakıldığında birinci sırada Yomiuri Shimbun Gazetesinin yer aldığını, günde 14 milyon adet gazete sattığını, ilk yüz sıralamasında Çin'den 22 gazete, Japonya'dan 19, Hindistan'dan 17 gazetenin yer aldığını, ülkemizden bir gazetenin de bu sıralamaya girmesini arzu ettiklerini söyledi.

Barış Erel, bir ülkenin gelişmişlik düzeyi, refahı artıyorsa, eğitim, sağlık alanında koşullar gittikçe düzeliyorsa o ülkede gazete okuma oranının da arttığını, Türkiye'de gazete okunurluğunun biraz konjonktürel olduğunu, özellikle son dönemdeki artış ya da azalışların ülkenin içinde bulunduğu konjonktürle ilişkilendirildiğini ki bunun da doğru olduğunu belirtti.

### **Mehmet Karahaliloğlu**

#### **Yapısal reformlar ertelenmesin**

EBSO Meclis Üyesi Mehmet Karahaliloğlu, Meclis Başkanı Esen'i OSBÜK Yönetim Kurulu Üyeliği için tebrik etti. Ülkemizin hemen hemen her yerinde maalesef bazı çapsızlık ve kalitesizliklerin bulunduğunu, OSBÜK seçimlerinde çok basit bir oy verme işlemine bile omuz atanlar, ön sıraya geçme gayretinde bulunanlarla karşı karşıya kaldığını aslında bu seçimlere katılan herkesin bir sanayici kimliği bulursa da işyerinde yüzlerce istihdam gerçekleştirse de ülke ekono-



**Barış Erel**



**Mehmet Karahaliloğlu**

misine katkı sağlasalar da eğitimimizdeki kalitesizliğin kendisini gösterdiğini, bu nedenle eğitim şart sözünü çok önemseydiğini söyledi.

Karahaliloğlu, Odamız Meclisine bir çok ekonomistin geldiğini, hepsinin "yapısal reformlar yapılmadan alınacak hiçbir önlemin geçerli olmayacağını" ifade ettiğini, yapısal reformların eğitim, adalet reformu, hukuk reformu ve en önemlisi bağımsız organların gerçekten bağımsız kalması reformu olduğunu dile getirirken, bir gecede Merkez Bankası Başkanı'nın görevden alındığı bir ülkede hiçbir yabancıнын yatırım yapmak istemeyeceğini belirtti.

### **Bankalara sermaye uyarısı**

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'yla beraber Bankalar Birliği ve Bankaların katılımıyla İzmir'de bir toplantı gerçekleştirildiğini hatırlatan Karahaliloğlu, Bankalar Birliği Başkanının; Türkiye'deki bankaların toplam olarak sermayelerinin 400 milyar lira olduğunu dile getirdiğini, Torba Yasada ise bir paragrafta bankaların tahsili mümkün olmayan ve tahsili gecikmiş alacaklarının toplamının 410 milyar lira olduğunu ifade edildiğini, yani şu anda bankaların sermayeyi kediye yüklemiş durumda olduklarını çok net söyleyebileceklerini dile getirdi. Karahaliloğlu, hal böyle iken IMF gibi bir kuruluş 60-70 milyar dolar bize finanse etmezse bankaların kredi vermesinin zor olduğunu, işte bu nedenle zombi sanayi şirketlerinin hepsinin iflas ettirilmesi, bunların yaşatılmaması gerektiğini, bunlar yaşatıl-



*EBSO Meclis Üyesi sanayiciler, kredilerin gerçekten ihtiyacı olan ve aldığı krediyle üretimi daha kaliteli, daha iyi yapabilecek, istihdam sağlayacak şirketlere verilmesi gerektiğini savundu.*



maya çalışıldığı müddetçe gerçekten krediye ihtiyacı olan ve aldığı krediyle üretimi daha kaliteli, daha iyi yapabilecek, istihdam sağlayacak şirketlere kredi verilemediğini söylediğini hatırlattı.

Mehmet Karahaliloğlu, S-400'ün alımının taraftarı olduğunu ama argümanlarının, düşüncelerinin farklı boyutta olduğunu zira, S-400'ü savunma sistemi olarak aldığımızı ama S-400 füzelerin Rus ve Rus

uçakları kullananlara karşı savunma sistemi değil, sadece NATO ülkelerinin uçaklarını düşürmeye yarayan bir füze olduğunu, Suriye'nin Rus uçağı, İran'ın ise kısmen Rus uçağı kullandığı göz önüne alındığında S-400 konusunun kendisine biraz garip geldiğini söyledi.

Meclis Başkanı Salih Esen, finansman desteği alacak firmalarla ilgili aslında kendisinin ve Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ın söyleyemediğini, Karahaliloğlu'nun dile getirdiğini, bu işin rekabeti bozmayacak şekilde yapılmasını istediklerini söylerken konunun altını daha nezaketli bir şekilde çizmeye çalıştıklarını ama yapmak istenenin şirket kurtarma operasyonu olmamasını dilediklerini belirtti.

### Erdoğan Çiçekçi

#### Uluslararası gelişmelere dikkat

EBSO Meclis Üyesi Erdoğan Çiçekçi, Hillary Clinton'un 2014 yılında ABD Dışişleri Bakanlığını bıraktıktan sonra yazdığı 750 sayfalık kitabına başladığını, Dışişleri Bakanlığı ve first lady sürecindeki yaklaşık 3-4 devrelik Amerikan hayatını anlatan kitapta S-400 konusunu okuduktan sonra füzelerin alınmasını istediğini, bu isteğinin Ruslara güvenmek ya da güvenmemekten ziyade Amerika'nın dışında bağımsız bir karşı koyma gücümüzün olması adına oluştuğunu söyledi.

Kitabı okudukça Amerika dış politikasının sadece ve sadece İsrail üzerine kurulmuş olduğunu, Ortadoğu'da, Avrupa'da, Arap aleminde, Afrika'da başka hiçbir dış



politikası bulunmadığını, Mursi'yi düşürmelerinin, İran'a kafa tutmalarının sebebinin İsrail ve din olduğunu dile getirdi. Çiçekçi, Amerika'nın bizim S-400'lerle İsrail'e müdahale edebileceğimizi bildiği için S-400'leri almamızı istemediğini, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Gazze'ye ilk hücumu İsraililer yaptığında tavir koymasının ve açık denizde yardım gemimizin askerlerle basılmasından itibaren, Türkiye İsrail politikasının şekillendiğini, ki

Clinton'un bu durumu kitabında "Ahmet Davutoğlu savaş ilan ederiz İsrail'e" dedi şeklinde ifade ettiğini belirtti.

### İZBAŞ mucizesi

Çiçekçi, bilindiği üzere İzmir Serbest Bölgesi'nin (İZBAŞ) yaklaşık 40 yıl evvel Yeşildere'den çıkartılan, bir dağın tepesi oyularak bütün dericilerin gönderildiği bir serbest bölge olduğunu, o dönemin parasıyla 50 milyon lira harcanarak arıtma tesisi yapıldığını, ilerleyen zaman içerisinde bölgenin civarına kooperatif olarak 150 tane villa yapıldığını ancak kötü bir kokunun olmasının yaşanabilirliği azalttığı için serbest bölgenin şikayetlerle kapatılması için mücadeleye girişildiğini, İZBAŞ Yönetiminin başta Eyüp Sevimli olmak üzere açık havuzların kokusunu bertaraf etmek üzere 800 bin doları aşkın para harcanarak İtalya'dan bir sistem aldığını, kurularak 1 yıl çalıştırılmasından sonra açılış yapıldığını, davetli olarak katıldığı açılışta kötü kokudan şikayetçi olan kooperatif başkanının serbest bölgeyi öven sözlerini dinlediklerini belirtti. Uzun soluklu bir proje olan bu çalışmayı gerçekleştirenlere, EBSO Çevre Çalışma Grubu Başkanı olarak nazı zane teşekkür etmek ve EBSO Haber'de yer almasına rağmen gözden kaçırılanların dikkatine sunmak istediğini söyledi.

EBSO Yönetiminin çevre konusunda da çok önder olduğunu, bu bağlamda teşekkürlerini iletmek istediğini söyleyen Çiçekçi, bir diğer teşekkürünün de yine EBSO Yönetimine organize sanayi bölgesine süratle okul kazandırılması adına verdiği destek için olduğunu söyledi.



*Çevreyi koruyarak sanayileşmenin önemine dikkat çeken ve EBSO Yönetiminin çevre konusundaki önderliğini gözler önüne seren Meclis üyeleri, İzmir Serbest Bölgesi'ndeki uzun soluklu arıtma tesisi projesinin başarısını da övdü.*



SANAYİMİZİN KÜRESELLEŞMESİNDE

# İLK ÇÖZÜM ORTAĞI



Belgelendirme Girişim Eğitim Araştırma Geliştirme



EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI  
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

[www.ebso.org.tr](http://www.ebso.org.tr)

 @ebsoorgtr



**İhsan ÖZBELGE  
ÖZDURAN**

EBSO Vakfı  
Yönetim Kurulu Üyesi

# Toprak ana yakarıyor

“Ormansız bir yurt, vatan değildir.”

*M. Kemâl Atatürk*

Toprak anayım ben...

Başlangıcın ve sonun ismi değil miyim ben? Yüzyıllardır benim üzerimde, kardeşim gökkubbenin altında yaşamadınız mı? Biz sarıp sarmalamadık mı sizi? Benim bağrımdan çıkanlarla beslenmediniz mi? Yer ve gök arasında değil mi size gerekli her şey? Kardeşim gökyüzü sık sık hediyelerle, kucak dolusu yağmur bulutları ile gelirdi ziyaretime... Boşaltırdı bulutlar içindeki tüm temizliği, ferahlığı, bereketi üzerimize... Ne çok seviniirdim ve bütün katmanlarıma kadar beslenirdim, kuyularıma, nehirlerime, barajlarıma, denizlerime yollardım sevincimi, onlar da dolup dolup taşardı sevinçle...

Toprak Ana'yım ben... Açım, susuzum, yandım, yakıldım, kurudum. Kaldım çırılçıplak... Yıkayın beni, arıtın kirlerimden, yemyeşil entarilerimi giydirin. Sevin beni doyurun ve eteklerim uçuşup rüzgarlar getirsin size, rüzgarlar başımızda yağmur bulutlarını müjdeci yapsın ve boşalsın tüm umut yağmurları üzerimize. Ormanlarla donatın beni, ALTIN olayım size... Zannetmeyin ki altın madeni toprağın altındadır...

ALTIN benim doğurduklarımda, gövdemde, dallarımda, yapraklarımda ve kökümde bitmiş bir küçücük yoncada ya da mantardadır. Şaşıyorum ve de acıyorum size nasıl da gözden çıkardınız beni... Susuzluğa, açlığa bu kadar mı isteklisiniz? Yokluğa, yoksulluğa bu kadar mı cesaretli?

Ben açsam, ben susuzsam, ben

yanmışsam, ben kurumuşsam; işte budur sizin haliniz, budur pürmelaliniz...

Aynayım size, bende gördüklerinizdir geleceğiniz. Gelecek denilen zaman dilimi tüm günahların ödenme vaktidir. Hadi kalkın uyanın bu gaflet uykusundan birlik olun, yemyeşil entarilerle donatın, giydirin, süsleyin beni; ki gelecek nesiller ödemesin sizin günahlarınızın bedelini. Bu topraklar için değil miydi bunca savaşlar? Gencecik bedenler beni savunurken benim bağrıma girmediler mi? O halde nedir bu çelişki? Kurak ve çorak topraklar için mi akıyor bunca kan? Anaların yüreği boşuna mı yanıyor benim gibi cayır cayır? Kurutmayın beni kurutmayın anaların yüreğini...

Fidanlar getirin bana yeşilin her tonunda... Yandım, yakıldım, susadım, dindirir susuzluğumu... Utanıyorum, yanıyorum, örtün çıplaklığımı... Korkuyorum, henüz yok olmamışken, unutturun bana korkularımı... Kavrulup çırılçıplak kalan dağlar tepeler, bu devrilen ağaçlar, bu çamlar, bu gökнарlar, bu ladinler... Yurdundan olan bu küçük sincap, bu kaçmaya çalışan kara gözlü ceylan, dağları tepeleri aşamayan bu güzel tavşan, yanıp kül olan tüm canlılar; hepsi sizin... Bu üzerinde yaşadığınız toprak, bu binbir türlü nebat, bu mis gibi hava, bu dağlar, bu nehirler, bu göller SİZİN... ..

Gelecek sizin ve siz GELECEKSİNİZ...

Geleceğinize sahip çıkmak için; illaki ve illaki bana sahip çıkmayı öğrenmelisiniz...

Ancak bu olabilir TOPRAK ANA'nın yakarışı İNSANLIĞA...



*Toprak Ana'yım  
ben...  
Açım, susuzum.  
yandım,  
yakıldım,  
kurudum.  
Fidanlar getirin  
bana yeşilin her  
tonunda...*





# Tıbbi ve aromatik bitkiler

Yıllardan beri söylerim, Türkiye bir endemik bitkiler cenneti, kıymetini bilmiyoruz, yabancılara işin kaymağını kaptırıyoruz diye ama dinleyen kim. Toplam Avrupa ülkelerinde yetişen bitki adedi kadar, ülkemizde bitki çeşidi vardır. (yaklaşık 10 bin civarında) Bunların ciddi bir miktarı da tıbbi ve aromatik türdedir. (FAO 2015 verisi yaklaşık 500 tür) Ülkemizin bir tarım politikası da olmadığı için de bu bitkiler görmezden gelinir. Zaten bu tür bitkilere gelinceye kadar ülkemizin çok daha çarpıcı tarım ürünü problemleri vardır.

Tıbbi bitki, adından da anlaşılacağı üzere tedavide kullanılabilen, iyileştirici ve sağlığı koruyucu özellikleri olan bütüncül şifayı içinde barındıran bitkilere verilen addır. Bitkisel drog, ise tıbbi bitkilerin tedavide kullanılan kısımlarını, çeşitli yöntemlerle o bitkiden hasat edip eczacılığa uygun yöntemlerle işleyerek kullanıma hazır hale getirilmiş bölümlerine verilen isimdir.

Bu droglar direkt olarak ilaç yapmada kullanılabilirdiği gibi, içinden etken kısımlarını çeşitli yöntemlerle alınarak saf halde de kullanılabilir. Ya da sabit veya uçucu yağları çıkartılarak da kullanılırlar.

Dünyada takriben 500 bin bitki mevcut iken bunların yaklaşık yüzde 10'u yani 50 bin civarında bitki tıbbi ve aromatik bitki olarak değerlendirilmektedir. Bu bitkiler de ülkemizde doğada eskilerin "hüdayi-nabit" dedikleri şekilde yani kendiliğinden yetişir. Bunları doğadan toplar, genellikle sadece kurutarak yurtdışına göndeririz. Hatta bu toplama "vahşi hasat" şeklinde olduğu için bazı bitkiler doğada yok olma yolunda hızla ilerlemektedir. Yabancılar da bu hiçbir işlem yapmadan gönderdiğimiz bitkilerin değerli kısımlarını çıkarır, bize çok

daha pahalıya satar. Halbuki bu tür değerli bitkiler kültüre alınsa, tohumları ıslah edilerek daha verimli hale getirilse ve de içindeki değerli kısımları elde edilerek katma değerli bir şekilde ihraç edilse hem insanlığa hem de cebimize hizmet etmiş oluruz. En basitinden kekikte bile yapılabilecek daha çok şey var. Örneğin kekik, mikrop öldürücü bir bitki. AB ülkelerinde 2006 dan bu yana hayvanlarda antibiyotik sınırlı kullanılıyor. Onun yerine yemlere katılan kekik ile hastalıkları tedavi etmek, ya da uçucu yağlarını işleyerek hayvanlara vererek tedaviyi desteklemek mümkün. Bu uçucu yağları dış macunu formüllerine katmak, ya da yara iyileştirici yara bantlarına emdirerek insan tedavisinde kullanmak mümkün. Bu örnekleri çoğaltmak olası ama daha önce söylediğim gibi biz genellikle "vahşi hasatla" doğadan topladığımız bu tür bitkileri sadece kurutup satıyoruz.

Ancak birkaç yıldır, hatta bu yıl ne olduysa oldu, devlet teşvikleri mi desem, yoksa bu bitkilerin önemi mi anlaşıldı diyeyim, önüne gelen tıbbi aromatik bitkilerden söz eder oldu. Hatta bir gayretle bu tür bitkileri ekip biçmeye başladı. Ha bu kötü mü, tabii ki değil, ne mutlu ki nihayet bu bitkilerin önemini anladık. Ancak bir problem var. O da bu tür bitkilerin özel istekleri de var, bunları da öğrenip ona göre yetiştirmeliyiz, yoksa sonu hüsrana olabilir.

Bu bitkilerin toplanması, tohum alma ve çoğaltması, kurutması, iklim şartları, arazi seçimi, sulaması, gübrelemesi diğer alıştığımız bitkilerden farklı. Kısacası bunları üretmeye kalkmadan önce eğitimini



**Enver OLGUNSOY**  
EBSO Meclis Üyesi

almalıyız. İşte orada bir kaosla karşılaşyoruz. Konu ile ilgili kurumlar yetersiz kalıyor. Hatta bilgileri de yetersiz kalabiliyor. Örneğin çiftçiye, konuda otorite kurum tarafından, aynı türün yanlış cins tohum veya fidesi verilebiliyor. Yanlış cins olduğu için de beklenen etken maddeyi ihtiva etmeyebiliyor.

Örneğin lavanta gibi. Hatta lavantayı Bulgarlara kaptırmışız. Fransa'dan sonra Bulgaristan, tıbbi lavanta fidesi ticaretini elinde tutuyor. Devedikeni'ni de Bulgarlara kaptırmışız. Bulgarlar ayrıca ekonomik verimi olan Devedikeni tohumunu da ıslah etmişler ondan elde ettikleri etken madde ile çok değerli karaciğer ilacı yapıp tüm dünyaya satıyorlar. Halbuki bizim en değerli topraklarımızda bile Devedikeni yetişir. Hatta tohumu ıslah edilip kültüre alınarak, bu çok değerli karaciğer ilacı ülkemizde üretilebilir.

Hatta bu bilgi yetersizliği, bu tür bitkilerin tüketim şekillerinde bile kendini gösteriyor. Örneğin karaciğere en büyük destek diye iştahla yediğimiz enginarın, aslında yararlı kısmı çöpe attığımız yeşil yaprakları...

Neyse, bu tür bitkilere ilginin başlaması çok önemli. Eksiklerimizi gidererek bu yolda yürürsek, çok ciddi bir ekonominin kapısını aralamış olacağız. Zira tüm dünya bu tür bitkilerden medet umuyor. İlaç sanayisi yeni molekül buluşlarında son yıllarda çok başarısız. İnsanoğlu yüzünü doğaya dönüyor. Bu gün batı ülkelerinde insanların büyük bölümü bu tür tıbbi gıda takviyelerini bol miktarda kullanır oldu. Ülke olarak bundan yararlanma yollarını bulmalıyız.



## Avrupa'nın lider ülkesi

# ALMANYA

**A**lmanya özellikle sanayi sektöründeki liderliğiyle, AB ekonomisinin lokomotifi ve itici gücü olmakla birlikte, dünyanın da en büyük ekonomilerinden biri olarak dikkat çekmektedir. Uluslararası gelişmişlik ve kalkınma endekslerindeki yüksek dereceleri de dikkate alındığında, dünyanın en gelişmiş ülkeleri arasında öne çıkmaktadır. Güçlü bir sanayi yapısına sahip olması, katma değerli üretime verilen önem, yüksek ihracat oranı, dışa açık ekonomik yapı, KOBİ'lerin teşvik mekanizmasıyla sürekli desteklenmesi, nitelikli istihdam, özel ekonomi bölgeleri ve mesleki fuarlar gibi organizasyonlara çok önem verilmesi, Almanya eko-

nomisini küresel liderliğe taşıyan temel özellikler arasında sayılmaktadır.

II. Dünya Savaşı'ndan büyük bir yıkımla çıkan Almanya, ağır sanayi başta olmak üzere ciddi bir kalkınma atağına girişmiş ve önemli bir atılım gerçekleştirmiştir. Soğuk Savaşın sona ermesi ve Almanya'nın birleşmesi sonrasındaki süreç, ülkenin ekonomik gücünü daha da artırmıştır. Bu bağlamda, Almanya ekonomisinin temelini imalat sanayi ve imalat sanayiye bağlı diğer sektörler oluşturmaktadır. Sanayide başı çeken ana üretim kalemler; otomotiv ve otomotiv yan sanayi, makine, elektronik, kimya ve gıda sanayi şeklindedir. Sanayinin payı

açısından da G-7 ülkeleri içinde lider konumda olan Almanya'da özellikle otomotiv ve makine sektörlerinde yaratılan markalaşma ve yüksek kalite, tüm dünyada adından söz ettiren niteliktedir.

Almanya sanayisini ve ekonomisini besleyen en önemli hususlardan biri de; eğitim ve nitelikli istihdam politikalarıdır. Özellikle, mesleki ve teknik eğitimde dual sistem olarak anılan hem teoriye hem de pratiğe verilen önem, iş dünyasında çalışacak bireylerin daha erken yaşta yüksek kalitede eğitim almalarını sağlamaktadır. Diğer taraftan, Ar-Ge faaliyetleri ve teknolojiye odaklanması da firmaların atılım yapmasını sağlayan etkenlerdendir.

Sanayi sektörünün ağırlıklı yapısına rağmen, tarım sektörü de güçlü bir yapı sergilemektedir. GSYİH içindeki payı küçük olsa da, tarım sektörü yüksek rekabet gücüne sahiptir. Şekerpancarı, buğday, çavdar, arpa, yulaf, patates, vb. ürünler, tarımda başı çekmektedir. Ekilebilir tarım arazilerinin çokluğu ve ürün çeşitliliği, Almanya'yı gıda alanında kendine yeter ülkelerden biri haline getirmiştir.

Madencilik açısından temel besleyici sektör, kömür ve linyittir. Dünyanın en büyük kömür ve linyit üreticilerinden biri olan Almanya'da, petrol ve diğer maden ürünleri bakımından ise sınırlı bir kaynak ve dışa bağımlı bir yapı söz konusudur.

Dış ticaret açısından da, küresel ölçekte lider pozisyonda olan Almanya'nın ekonomik başarısının temelinde ihracat önemli bir yer tutmaktadır. İhracatın büyük bir çoğunluğunu sermaye malları, otomobiller ve ulaşım araçları, otomotiv parçaları ve ilaç sanayi oluşturmaktadır. Yüksek teknoloji ürünler imalatı da, Almanya ekonomisini ve ihracatını besleyen temel aktörlerden biridir. Ar-Ge yoğun Avrupa teknoloji şirketleri listesinde ilk 10'dan 5'inin merkezini Almanya'da bulunması, ülkenin teknolojik gücünü besleyen temel girdilerden biridir. Ayrıca, Sanayi 4.0'ın Almanya'da ortaya çıkmış olması da, ülkenin sanayide olduğu kadar teknolojide de lider bir pozisyonda olduğunu göstermektedir.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 190 ülke arasında 24'üncü olarak yüksek bir sırada yer alan Almanya, yatırımlar açısından AB ile birlikte dünya kapılarını da açan çok sayıda avantaja sahiptir. Ulaşım sistemlerinin kolaylığı, altyapı ve telekomünikasyon ağının gelişmişliği, nitelikli istihdam yapısı ve ileri teknoloji, yatırımları cazip kılan temel avantajlardır. Yatırımlarda ağırlıklı yapı; imalat, ticaret, bilişim, gayrimenkul, finans ve sigorta sektörlerindedir.

Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfal-

#### ALMANYA ÜLKE PROFİLİ (2018)

Nüfus (Milyon Kişi)	82.9
Nüfus Artış Hızı (%)	0.3
GSYİH (Milyar Dolar)	3.997
GSYİH (%)	1.4
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	48.197
Enflasyon Oranı (%)	1.8
İşsizlik Oranı (%)	3.4
İhracat (Milyar Dolar)	1.557
İhracatta İlk 5 Ülke	ABD, Fransa, Çin, Hollanda, İngiltere
Temel İhracat Ürünleri	Motorlu taşıtlar, Makinalar, Eczacılık ürünleri, Optik aletler
İthalat (Milyar Dolar)	1.287
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, Hollanda, Fransa, ABD, İtalya
Temel İthalat Ürünleri	Makinalar, Kara taşıtları aksamları, Mineral yakıtlar, Plastik ürünleri
Cari Denge ( %; GSYİH)	7.4
İmalat Sanayi ( %; GSYİH)	21.0
Tarım ( %; GSYİH)	0.6
Sanayi ( %; GSYİH)	30.1
Hizmetler ( %; GSYİH)	69.3

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

#### ALMANYA KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2018)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	271.7	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	165.5
Motorlu kara taşıtları	263.7	Elektrikli makine ve cihazlar	160.0
Elektrikli makine ve cihazlar	163.8	Motorlu kara taşıtları	131.1
Eczacılık ürünleri	96.7	Mineral yakıtlar ve yağlar	117.9
Optik alet ve cihazlar	79.9	Eczacılık ürünleri	57.9
Plastikler ve mamulleri	66.0	Plastikler ve mamulleri	49.0
Hava taşıtları, uzay taşıtları	41.4	Organik kimyasal ürünler	46.4
Demir veya çelikten eşya	37.8	Optik alet ve cihazlar	44.3
Mineral yakıtlar ve yağlar	33.4	Demir ve çelik	33.3
Demir ve çelik	29.2	Demir veya çelikten eşya	25.6

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

#### TÜRKİYE - ALMANYA TİCARET PROFİLİ (2018)

Fasıl	Almanya'ya İhracatımız (Milyar \$)	Fasıl	Almanya'dan İthalatımız (Milyar \$)
Motorlu kara taşıtları ve motorları	2.1	Motorlu kara taşıtları ve motorları	2.9
Giyim eşyası (kürk hariç)	2.0	Diğer kimyasal ürünler	2.0
Motorlu kara taşıtlarının motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarları	1.9	Genel amaçlı makinalar	1.8
Diğer metal eşyalar	0.8	Özel amaçlı makineler	1.7
Trikotaj (örme) ürünleri	0.7	Ana kimyasal maddeler	1.7
<b>TOPLAM</b>	<b>16.1</b>	<b>TOPLAM</b>	<b>20.5</b>

Kaynak: TÜİK

ya eyaleti, sadece ülke içinde değil AB geneli ve dünyada da en önemli ekonomi ve yatırım merkezlerinden biridir. Almanya ekonomisinin en önemli itici gücü olan Kuzey Ren-Vestfalya'da dünyanın alanında en başarılı pek çok imalat ve teknoloji şirketi yatırımlarıyla adından söz ettirmektedir. Ar-Ge faaliyetlerinin

yoğunluğu, fuar organizasyonlarının sıklığı, yüksek yaşam kalitesi, vb. avantajlarıyla da ön plana çıkan eyalet, Sanayi 4.0 açısından da rehber ve lider bir pozisyondadır.

Son dönemlerde, ticaret savaşları başta olmak üzere küresel sıkıntılarının ve AB içerisindeki bölgesel nitelikli sorunların etkisiyle, Alman-



ya ekonomisi ile ilgili önemli yavaşlama sinyalleri gelmektedir. İmalat PMI, 2019 Ocak ayından beri eşik değer 50,0 altında seyretmekle birlikte Temmuz ayı itibariyle 43.2'ye kadar gerileyerek son 7 yılın en düşük değerini almıştır. Almanya Merkez Bankası Bundesbank, 2019 ikinci çeyreğinde yüzde 0,1 daralan Almanya ekonomisinde üçüncü çeyrekte de daralma yaşanacağını ve resesyona girileceğini öngörmüştür. Almanya Maliye Bakanlığı, AB ve dünya ekonomisini de olumsuz etkilemesi beklenen muhtemel bir kriz yaşanması halinde, 50 milyar Euro ek harcama yapılacağı taahhüdünde bulunmuştur.

### Türkiye-Almanya ilişkileri

Yüzyıllar öncesine uzanan ve köklü bir yapıya sahip olan Türk-Alman ilişkileri, askeri ve politik müttefiklikle birlikte, ekonomi ve ticari alanında da işbirliği anlayışı üzerinde şekillenmiştir. Soğuk Savaş döneminde Almanya'nın ekonomik, sosyal ve kültürel alanda en yoğun ilişki içerisinde olduğu ülkelerden biri olan Türkiye, hayata geçirdiği İşgücü Anlaşması ile 1960'lardan itibaren çok sayıda vatandaşını çalışmak üzere Almanya'ya göndermiştir.

Almanya'ya bu göç süreci sonrasında Türkler Almanya'nın önemli bir parçası haline gelmiş ve özel sektörde olduğu kadar devlette de üst düzey görevler almışlardır.

Son dönemlerde, Türkiye'nin AB'ye tam üyelik müzakereleri gibi politik olayların da etkisiyle Türk-Alman ilişkilerinde gerginlikler yaşan-



mış olmakla birlikte, iki ülke özellikle ekonomi ve ticaret alanında hala önemli bir ortaklık anlayışına sahiptir. Bu bağlamda, yaşanan gerginliklerin akabinde iki tarafın da girişimleriyle atılan normalleşme adımları olumlu sonuçlarını vermiştir.

Türkiye'nin en önemli ticari partnerleri olan Almanya, ülkemiz ihracatında uzun yıllardır ilk sırada yer almaktadır. 50'li yıllardan itibaren ticareti geliştirici pek çok işbirliği anlaşmasının imzalanması, ticaret hacminin artan bir seyir izlemesini sağlamıştır. Türkiye'nin Almanya'ya ihracatında başı çeken ürünler sanayi mamulleri, kara taşıtları için aksesuar ve parçalar, tekstil ürünleri ve tarım ve gıda ürünleri şeklindedir. Türkiye'nin Almanya'dan ithalatında ise yine sanayi mamulleri, otomobiller, makineler, demir ve çelikten eşyalar başı çekmektedir.

T.C. Ticaret Bakanlığı ve Türkiye

İhracatçılar Meclisi tarafından 2018-2019 döneminde ihracatta hedef ülkeler listesinde yer alan Almanya, sahip olduğu zenginlikleriyle çok sayıda yatırım avantajı sunmaktadır. Almanya'da yatırım yapmak, firmalara söz konusu pek çok avantajla birlikte küresel ölçekte itibar da kazandırmakta ve marka değerini artırmaktadır. Çok çeşitli bir sektör yelpazesinde yatırım imkanı sunan Almanya'da özellikle; otomotiv yan sanayi, elektronik, bilişim, gıda, kimya, mobilya, tekstil ve hazır giyim sektörleri başı çekmektedir. Vergi ve istihdam destekleriyle birlikte, Ar-Ge ve teknoloji alanında güçlü bir teşvik mekanizması sunan Almanya'da, yatırımlarla ilgili detaylı bilgilere "Almanya Ticaret ve Yatırım-Ekonomiyi Geliştirme Ajansı"ndan edinilebilmektedir. (<https://www.gtai.de/GTAI/Navigation/EN/invest.html>)



# AÇIKHAVADA FARKIMIZ AÇIK!

3000 m<sup>2</sup> alana yayılan üretim tesisimiz, teknolojik altyapımız ve uzman kadromuzla  
markanızı açık ara **öne çıkarıyoruz.**



Dijital Baskı Merkezi

Endüstriyel Reklam Çözümleri



Araç giydirme



Tabela / Totem Üretimi

Çelik Konstrüksiyon



Dış Cephe Sistemleri

# İAR

İZMİR AÇIKHAVA REKLAM



Görsel QR tarama uygulamasında görüntüleyerek,  
EBSO Araştırma Müdürlüğü 2019 Ağustos ayı  
Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

# Düşünme sırası büyüklerde

**D**ünya ekonomisinde gelişmiş ülkelerin aleyhine doğru esen rüzgarlar güç kazanıyor. Trump'ın endişe duyulmaması gerektiği yönündeki açıklamalarına rağmen, doların küresel ölçekteki değer kaybının devam etmesi, ABD ekonomisinin merkezi konumunu kaybedeceği şeklindeki öngörülerin güçlenmesine sebep oluyor. Uzun vadede Asya merkezli bir ekonomik sistemin dünyaya hakim olacağı da, dikkat çekici tahminler arasında yer buluyor.

AB ve İngiltere ekonomileri de bölgesel ve politik krizlerden olumsuz etkilenmeye devam ediyor. İngiltere'de anlaşmasız Brexit ihtimalinin güçlenmesiyle Sterlin'in değer kaybı artarken,

muhtemel kaos senaryoları da gündeme gelmeye başladı. AB'nin en güçlü ve itici gücü konumundaki Almanya'da ise resesyona ihtimali giderek daha çok ön plana çıkıyor. Söz konusu öngörüler, AB genelini ve İngiltere'yi yılın geri kalanı kadar 2020'de de zor bir dönemin beklediğini gösteriyor.

Dünya ekonomisindeki bir diğer gelişme ise faiz indirim trendinin güçlenmesi oldu. Güney Kore, Endonezya, Güney Afrika, Şili ve Türkiye gibi ülkeler faiz indirimlerinin başını çekerken, söz konusu seyrin 2019'un geri kalanında da devam etmesi bekleniyor. Bu gelişmeler sonucunda 2009 global krizi sonrasında gelişmekte olan ülkeler lehine yaşanan

likidite akışının bir benzerinin yaşanabileceği, yaygın öngörüler arasında yer buluyor.

## ABD

ABD-Çin ticaret savaşlarının seyri konusunda belirsizlikler devam ediyor. Donald Trump, Çin ile sürdürdükleri görüşmelerde durumun iyiye gitmekle birlikte bir ticaret anlaşması imzalamak için henüz hazır olmadıklarını belirtti. Bununla birlikte Trump, imzalanacak bir ticaret anlaşmasının ABD'nin lehine olacağını ve büyümede büyük bir sıçrama yaratacağını da ifade etti. Diğer taraftan, ABD Ticaret Bakanlığı tarafından Çin'e yönelik uygulanan yaptırımlara ilişkin bir açıklama yapılarak, Çin'li Huawei Technologies Co.'nun

bazı faaliyetlerine ilişkin uygulanan yaptırımların 90 gün erteleneceği duyuruldu.

Doların küresel ölçekte değer kaybının hız kazanması, pek çok köklü değişimin yaşanacağına dair öngörülerin güçlenmesine sebep oldu. Trump, doların gücünü koruyacağına ilişkin açıklamalarına karşın uluslararası bankacılık kuruluşu JP Morgan ise, doların dünya rezerv para birimi statüsünü yakın gelecekte yitireceğini belirtti. Bununla birlikte, küresel ekonominin ABD merkezli dengesini yitirerek Asya merkezli bir sisteme dönüşeceği de, yaygın öngörüler arasında yer buluyor.

ABD'de Ekonomik Güven Endeksi, Ağustos'a bir önceki aya göre 98.4'ten 92.1'e inerek Ocak ayından bu yana en düşük düzeyine geriledi. Aynı dönemde Cari Ekonomik Koşullar Endeksi ise 110.7'den 107.4'e geriledi. Diğer taraftan, Beklentiler Endeksi ise 90.5'ten 82.3'e düştü.

### EURO BÖLGESİ - AB

Avrupa Merkez Bankası, beklentilere uygun olarak, faiz oranlarında değişiklik yapmadı. Merkez Bankası yaptığı açıklamada, politika faizini yüzde 0, mevduat faizini ise yüzde -0,40 düzeyinde tuttuğunu açıkladı. Bununla birlikte, faiz oranlarının en azından 2020'nin ikinci yarısına kadar, enflasyon hedefi olan yüzde 2 doğrultusunda mevcut düzeyinde tutulmaya çalışılacağı kaydedildi. Diğer taraftan Euro Bölgesi'nde Temmuz ayı enflasyon verisinin yüzde 1.1'den yüzde 1.0'a revize edilmesi, uzmanlarca Merkez Bankası üzerindeki teşvik baskısının artabileceği şeklinde yorumlandı.

Mal ve hizmet fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle, Euro Bölgesi'nde cari fazla Haziran'da bir önceki aya göre geriledi. Mayıs'ta 30 milyar Euro düzeyinde gerçekleşikten sonra Haziran'da 18 milyar Euro

olarak kaydedilen cari fazla, ekonominin geleceğine dair yeni bir belirsizlik ve risk unsuru olarak değerlendirildi.

### ALMANYA

Almanya ekonomisine dair olumsuz görüşler yeniden güç kazanmaya başladı. Almanya Merkez Bankası Bundesbank, Avrupa'nın lokomotif ekonomisinin resesyonun kuyusunda olabileceği konusunda uyarıda bulundu. Aylık raporunu yayınlayan Bundesbank, Almanya'da üretimin üçüncü çeyrekte cansız kalacağı ve hafifçe düşmeye devam edebileceğini belirtti. Bu ihtimalin gerçekleşmesi halinde, Almanya ekonomisi resesyona girmiş olacak. Söz konusu öngörüğü güçlendiren temel sebepler ise, şirket karlarının düşmesi ve sanayi kısmındaki zayıflık başta olmak üzere ülke ekonomisine dair ekonomik verilerin kötüleşmesi oldu.

Alman Hükümeti de derin bir resesyon ihtimaline karşılık harekete geçti. Hükümet, mali teşvik tedbirleri hazırlayarak, ekonomiyi desteklemeye hazırlanıyor. Tedbir programının temel amacı olarak ise büyük çaplı bir işsizliği önlemek için ekonominin ve tüketici harcamalarının desteklenmesi olarak dikkat çekiyor.

### İNGİLTERE

Yeni Başbakan Boris Johnson ile birlikte anlaşmasız Brexit senaryosuna odaklanan İngiliz Hükümeti'nin hazırladığı muhtemel senaryolar raporu basına sızdırıldı. İngiliz Hükümeti'nin anlaşmasız Brexit senaryosuna göre; ülke ciddi bir petrol, gıda ve ilaç kriziyle karşı karşıya kalacak. Şiddetli protesto gösterilerinin yaşanması ve AB sınırlarında yaşanacak gümrük gecikmeleri de, muhtemel senaryolar arasında dikkat çekiyor. Bu olaylardan, başkent Londra ile birlikte, İngiltere'nin tamamının

ve hatta İskoçya ve İrlanda'nın da etkilenmesi bekleniyor. Muhtemel senaryoları dikkate alan İngiliz Hükümeti'nin 2.1 milyar Sterlinlik ek bütçe ayırması da bir diğer dikkat çekici gelişme oldu.

Anlaşmasız Brexit ihtimalinin güçlenmesi, Sterlin'in ciddi biçimde değer kaybetmesine sebep oluyor. İki yıldan uzun bir sürenin düşüğüne gerileyen Sterlin/Dolar paritesi 1.22'nin altına kadar düştü. Sterlin'deki değer kaybı, ülkenin dış ticaret hacmi başta olmak üzere, pek çok makro ekonomik veriye zarar veriyor.

### JAPONYA

Japonya Merkez Bankası, varlık alım programında bir değişikliğe gitmemekle birlikte, büyüme ve enflasyon beklentisini revize etti. 2019 mali yılı için büyüme tahmini aşağı çekilerek yüzde 0.8'den yüzde 0.7'ye indirildi. Aşağı yönlü revizyonda, bölgesel ve küresel ölçekteki olumsuz öngörüler etkili oluyor. Diğer taraftan Merkez Bankası para politikası faizlerinde değişikliğe gitmeyerek eksi yüzde 0.1 düzeyinde sabit tuttu.

Japonya'da ihracat, otomobil parçaları ve yarı iletken satışlarındaki düşüşün etkisiyle Temmuz'da aylık bazda sekizinci kez gerileme kaydetti. Söz konusu dönemde yıllık bazda ihracat ise yüzde 16 gibi ciddi bir daralma kaydetti. Büyümenin yavaşlayacağına dair endişeler ve ticaret savaşları, ihracatın düşmesinde temel etkenler olarak dikkat çekiyor. Japonya'nın özellikle Çin'e ve Güney Kore'ye ihracatının azalması bu süreci besliyor.

### ÇİN

Çin ekonomisi, ticaret savaşları ve diğer küresel gelişmelerden olumsuz etkilenmeye devam ediyor. Çin'li şirketlerin Avrupa'da gerçekleştirdikleri satın alma ve birleşme işlemlerinin hacmi 2019

ilk yarısında yıllık bazda yüzde 84 düşerek 2.4 milyar dolara gerilediği açıklandı. Söz konusu gelişme Çinli yatırımcıların, geleceği öngörmekte zorlandıklarını ve uluslararası yatırımlara karşı çekimser hale geldiklerini gösteriyor.

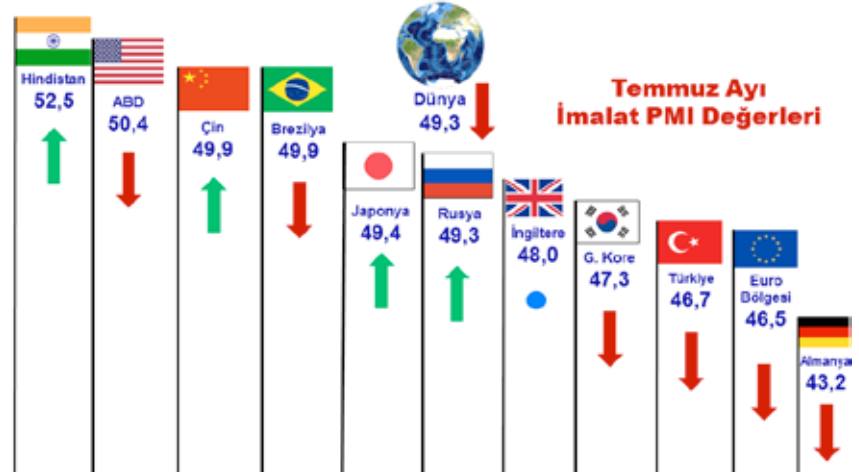
Ticaret savaşlarının bir diğer önemli sonucu olarak, Çin Yuan'ı Dolar karşısında son 11 yılın en düşük seviyesine geriledi. Ticaret savaşlarının farklı sektörler yayılacağına dair endişelerin etkisiyle yatırımcıların güvenli limanlara yönelmesi, Yuan'ın rekor düzeyde değer kaybetmesine sebep oluyor.

Çin Merkez Bankası, söz konusu olumsuz gidişata karşı önlem olması amacıyla şirketlerin borçlanma maliyetlerini düşürmek ve ekonomiyi desteklemek için faiz oranında önemli bir reform gerçekleştirdi. Söz konusu reform kapsamında, şirketler için reel faiz oranlarını daha da düşürmek amacıyla kredi faiz oranı için kullanılan mekanizmanın geliştireceği açıklandı. Diğer taraftan, hükümet de yavaşlayan ekonomiyi desteklemek için ek reformları uygulamaya alabilir.

### BREZİLYA

ABD Başkanı Donald Trump, Brezilya'ya ilişkin daha önce açıkladığı kararına resmiyet kazandırarak, ülkenin NATO üyesi olmayan ana müttefik olarak belirlendiğini ifade etti. Söz konusu karar kapsamında Brezilya, bundan sonra ABD ile özellikle savunma alanında öncelikli ülkeler kategorisinde değerlendirilecek. Brezilya'nın ABD birlikleriyle beraber tatbikatlar yapması da söz konusu karar kapsamındaki gelişmeler arasında yer alıyor.

Brezilya'nın yaşadığı son resesyon kapsamında gelir dengesi adaletsizliğinin derinleştiği ortaya çıktı. Son açıklanan verilere göre, ülkede en zengin kesim toplam gelirin yüzde 28'ini alıyor. Gelir



dengesi adaletsizliğinin artması, ülkedeki sosyal eşitsizliklerin ve protestoların da artmasına sebep olabilir.

### GÜNEY KORE

Yeni bir ticaret savaşı olarak değerlendirilen Japonya ve Güney Kore arasındaki gerilim devam ediyor. Son gelişmeler kapsamında Japonya Güney Kore'yi imtiyazlı ticaret statüsüne sahip ülkeler listesinden çıkardı. Söz konusu karar kapsamında Güney Kore'ye ithal edilen hassas materyallere yönelik denetimler genişletilecek. Japonya bu kararı, ulusal güvenliği ve gerekli ithalat denetimlerini koruması amacıyla aldığını açıklarken Güney Kore yönetimi, Tokyo'ya en kısa sürede sert karşı önlemlerle yanıt verileceğini ilan etti.

Güney Kore ekonomisine bir diğer darbe de politik olaylardan geldi. Hong Kong'da devam eden protesto gösterileri, ülkenin 4. büyük ihracatçısı konumundaki Güney Kore ihracatını olumsuz yönde etkileyebilir.

### HİNDİSTAN

Hindistan ekonomisinden yavaşlama işaretleri gelmesi üzerine, Hindistan Merkez Bankası, ekonomideki en önemli önceliğin büyüme olduğunu açıkladı. Gelecek yıllar ekonomik büyümedeki başarı seyrini dikkat çekici bir şekilde

artırması beklenen Hindistan için sürdürülebilir büyüme büyük önem taşıyor. Ekonominin 2019 ikinci çeyreğine yönelik yüzde 7-8 bandında büyüme beklentisinin yüzde 6.1'e revize edilmesi de, söz konusu açıklamada etkili oldu.

Hindistan bir diğer taraftan da sel olaylarıyla ve doğal afetlerin getirdiği yıkımlarla yüzleşiyor. Yüzlerce kişinin ölümüyle sonuçlanan ve her geçen yıl artış kaydeden sel olayları, ülkenin ekonomik büyümesine de ciddi ölçüde zarar verici bir diğer etken olarak değerlendiriliyor. Cambridge Üniversitesi'nin araştırmasına göre, küresel iklim değişikliği Hindistan ekonomisinin büyümesine dikkat çekici bir şekilde zarar verebilir ve Hükümet'in büyüme stratejisinde iklim olaylarını da dikkate alması gerekiyor.

### RUSYA

Rusya'da sabit varlıklara yatırım 2019'un ilk yarısında yıllık bazda yüzde 0.6 artarak 100.2 milyar dolara çıktı. Bütçe harcamalarındaki düşüş nedeniyle geçen yıl sıfıra yaklaşan sabit varlık yatırımlarının bu yıl yüzde 3,1 artması öngörülüyor. Ticaret savaşlarından bir diğer olumsuz etkilenen ülke de Rusya oldu. Yapılan son araştırmalara göre, ticaret savaşları önemli bir enerji ihracatçısı olan Rusya'da ekonomik yavaşlamaya ve hatta resesyona bile sebep olabilir.



# Dünya ticaretindeki büyüme hızı düştü

**D**ünya, geçen yıl ticari gerginlikler, korumacı politikalar ve ekonomik belirsizliklere tanıklık etti. Tüm bunlara bağlı olarak geçen yıl dünya genelinde ihracat ve ithalatın ortalaması alınarak hesaplanan mal ticareti hacminde yıllık bazda kaydedilen yüzde 3'lük büyüme, bir önceki yıla ait oran olan yüzde 4,6'nın altında kaldı. Çin ise geçen yıl mal ticaretinde öncü ülke oldu.

Dünyada ticaret hacmi ve gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) artış hızı, yıldan yıla değişse de son 10 yılda yüzde 26 arttı. Geçen yıl GSYH yüzde 2,9 artmıştı.

164 ülkenin üye olduğu Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) "2019 Dünya Ticaret İstatistikleri İncelemesi" raporundan derlediği bilgilere göre, geçen yıl dış ticaretin büyüme hızının azalmasında, dünya ihracatında yüzde 37 paya sahip Avrupa ve yüzde 35 paya sahip Asya'daki ihracat düşüşü etkili oldu.

## Değer bazında en yüksek ticaret ABD'nin

Geçen yıl değer bazında en fazla mal ve hizmet ticareti gerçekleştiren ilk 20 ülke sıralamasında ilk sırada ABD yer aldı. ABD'yi sırasıyla Çin, Almanya, Japonya, Fransa, İngiltere, Hollanda, Hong Kong, Güney Kore, İtalya, Hindistan, Singapur, Kanada, Meksika, İspanya, Belçika, Rusya, İsviçre, İrlanda ve Tayvan takip etti.

Bu dönemde, WTO üyeleri 19,1 trilyon dolarlık mal ihracatı, 5,7 trilyon dolar da ticari hizmet ihracatına imza attı.

Hem mal hem de ticari hizmet sektöründe geçen yıl gerçekleştiren

ticaretin yaklaşık yarısını ilk 10 ülke sırladı. Gelişmekte olan ekonomiler ise geçen yıl dünya çapında gerçekleştirilen mal ticaretinden yüzde 44, ticari hizmet ticaretinden ise yüzde 34 pay aldı.

## İmalat ürünlerinde en fazla artış giyim sektöründe

Dünyada değer bazında mal ticareti 2018'de yıllık bazda yüzde 10 arttı. İhracat ayağındaki artışın temel nedeni yüksek enerji fiyatları oldu. İhracat, yakıt ve maden ürünlerinde yüzde 23, imalat ürünlerinde yüzde 8 ve tarım ürünlerinde yüzde 5 arttı.

Mal ihracatı son 10 yılda yüzde 20 artarken, bu kategorideki imalat ürünlerinin ihracatı yıllık ortalama yüzde 2,3 artış gösterdi. Geçen yıl imalat ürünlerinde en fazla artış, yıllık yüzde 3,3 ile giyim sektöründe oldu.

Son 10 yılda ise imalat ürünleri sektöründe ihracatını en çok artıran sektör yüzde 4,2 ile ilaç sektörü olurken, demir ve çelik sektörü bu dönemde yıllık ortalama yüzde 2,3 düşüş ile ihracatı en fazla azalan sektör olarak yer aldı.

Türkiye geliştirmekte olan ülkeler arasında imalat ürünleri ihracatını yüzde 2,4 artırarak, bu sıralamada Vietnam, Bangladeş, Çin, Hindistan, Meksika ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin ardından 7'nci sırada konumlandı.

## Bilgi ve iletişim teknolojileri ihracatı yüzde 15 yükseldi

Ticari hizmetlerde dış ticaret geçen 2 yıl boyunca yüzde 7,7 artarak güçlü yükselişini sürdürdü. Dünya genelinde geçen yıl top-

lam 5,6 trilyon dolar seviyesinde hizmet ticareti gerçekleştirilirken, Amerika bu alandaki dış ticarete lider ülke konumunda oldu. Çin ise söz konusu dönemde değer bazında hizmet ihracatını yıllık yüzde 17 artırarak lider ihracatçı ülke oldu.

Ticari hizmet alanında dünya ihracatında 2008'den bu yana yüzde 46'lık artış yaşanırken, hizmet ihracatındaki yıllık artış oranı ortalama yüzde 3,9 düzeyinde gerçekleşti.

Dünya genelinde bilgi ve iletişim teknolojileri, ihracatını yüzde 15 artırarak hizmet ticaretinde yıllık bazda en fazla artış gösteren sektör oldu.

## 2019 beklentileri

Rapora göre, dünya ekonomilerinin öncü verileri ve ticaret istatistiklerine bakıldığında bu yılın ilk yarısında dış ticaretteki zayıflamanın sürdüğü görülüyor.

Öte yandan, geçen yılın ortasında ekonomik büyümenin beklenin altında gerçekleşmesiyle hükümetler ve merkez bankaları daha genişleyici para politikaları benimsedi. Bunun da etkisiyle bu yılın ilk çeyreğinde öncü ülkelerin milli gelirlerinde artış görüldü, ancak bunun bu şekilde devam edip etmeyeceği ilerleyen zamanlarda görülecek.

Bu yıla ilişkin dış ticaret beklentilerinin ise yıl sonuna kadar sürdürülebilir bir milli gelir büyümesinin sağlanıp sağlanamayacağına bağlı olduğu ifade ediliyor.

Ticaret gerilimlerinin daha da artmasının ise ticaretin ve milli gelir büyümesini raydan çıkarabilecek etki oluşturabileceği üzerinde duruluyor.

# Temmuz ayı ihracatında cumhuriyet tarihi rekoru



**T**emmuz ayında Cumhuriyet tarihi rekoruna imza atan ihracatçılar, Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre bir önceki yılın aynı ayına kıyasla yüzde 8.3 artışla 15 milyar 958 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Özel Ticaret Sistemi'ne (ÖTS) göre ise, yüzde 8.5 artışla 15 milyar 238 milyon dolar oldu.

Yılın ilk 7 ayında ise ihracat yüzde 3.1 artış ile 104.2 milyar dolara ulaştırken, son 12 aylık ihracatta 180 milyar dolar ile Yeni Ekonomi Programı 2019 hedefine daha da yaklaşıldı. 7 aylık süreçte ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 85.8 oldu.

Miktar bazında ihracat Temmuz'da yüzde 15.1 artışla 12.3 milyon tona, yılın ilk 7 ayında ise 83.9 milyon tona ulaştı. Parite etkisi ise Temmuz ayında negatif yönlü 302 milyon dolar olurken, yılın ilk 7 ayında pariteden kaynaklanan negatif etki 3.2 milyar dolar oldu. Temmuz ayında ithalat ise yüzde 7.98 azalarak 19 milyar 288 milyon dolar olarak gerçekleşti. Temmuz ayı ihracat rakamları, TİM'in açık iletişim platformu niteliğindeki bölgesel meclislerinin

dördüncüsü olan "TİM Ege Meclisi"ni düzenlediği İzmir'de açıklandı. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ile TİM Başkanı İsmail Gülle'nin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda Ege Bölgesi Sanayi Odası da Meclis Başkanı Salih Esen tarafından temsil edildi.

## Otomotiv liderliği bırakmadı

İhracatta lider sektör, ihracatını yüzde 5 artırarak 2.9 milyar dolara ulaştıran otomotiv oldu. Kimyevi Maddeler sektörü yüzde 17.7 artışla 1 milyar 734 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirerek ikinci, Hazır Giyim ve Konfeksiyon da yüzde 6.2 artışla 1 milyar 679 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirerek üçüncü sırada yer aldı. İhracatını en çok artıran sektörler ise yüzde 96.2 artışla Mücevher, yüzde 26.5 artışla Yaş Meyve-Sebze ve yüzde 23.5 artışla Çimento Cam Seramik Toprak Ürünleri oldu. Çelik, 44 ülkeye en çok ihracat yapan sektör oldu. Kimyevi Maddeler 41 ülke ile ikinci, Otomotiv 34 ülke ile üçüncü sırada yer aldı.

### 54 Ülkeye ihracat yüzde 50'den fazla arttı

Temmuz ayında 223 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirildi. Bu ülkelerin 135'ine ihracat artarken 108 ülkede ise artış yüzde 10'un, tam 54 ülkede ise yüzde 50'nin üzerinde. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 3 ülke ise 1.4 milyar dolar ile Almanya, 1.1 milyar dolar ile İngiltere ve 767 milyon dolar ile Irak oldu. 9 ülkeye ihracat Temmuz ayında en yüksek aylık ihracat rakamına ulaştı. Bu ülkeler arasında Fransa ve Hollanda gibi AB ülkeleri de yer alıyor. En büyük pazarımız olan Avrupa Birliği'nin ihracatımızdaki payı Temmuz'da yüzde 48.8 oldu.

### 55 il ihracatını artırdı

Temmuz ayında 55 il ihracatını artırdı. En çok ihracat gerçekleştiren ilk 3 il sırasıyla 6.4 milyar dolarla İstanbul, 1 milyar 316 milyon dolarla Bursa ve 1 milyar 310 milyon dolarla Kocaeli oldu. En dikkat çekici artışlar ise; yüzde 128 artışla 10 milyon dolar ihracata ulaşan Kilis, yüzde 66 artışla 27 milyon dolar ihracata ulaşan Osmaniye ve yüzde 42 artışla 34 milyon dolar ihracata ulaşan Malatya'da yaşandı. Kilis ve Malatya'nın ihracat artışında Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller sektörü etkili olurken, Osmaniye'de Çelik sektöründeki artış başarıyı getirdi. Diğer taraftan, Temmuz ayında Isparta 35 milyon dolar, Tekirdağ ise 97 milyon dolar ile tarihlerindeki en yüksek aylık ihracat rakamına ulaştı.

9 il en çok ihracatı Madencilik sektöründe gerçekleştirdi. 8 ilin en çok ihracatı Hazırgiyim sektöründe olurken, bunu 7'şer ille Kimyevi Maddeler ile Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller izledi.

### 1460 firma ihracata "merhaba" dedi

Temmuz ayında ihracat yapan 39 bin 43 firmanın 1460'ı ihracat ailesine ilk kez katıldı. İhracata

yeni başlayan firmaların önemli bir kısmının ilk sevkiyatlarını Irak, Almanya, İran ve Gürcistan'a gerçekleştirdiği dikkat çekti. Temmuz ayı genelinde ihracatçı firmalar ortalama 3 farklı ülkeye ihracat yaptı.

### İhracat başarısı

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, uzunca bir süredir küresel ekonomik büyüme ile Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı Euro Bölgesi'ndeki yavaşlamaya rağmen zor dönemde ihracat başarısına imza atıldığını ifade etti. Pekcan, "Hükümet olarak gerçekleştirdiğimiz icraatlarımız, ihracat ailemizin olağanüstü özverisi sayesinde tüm bu zorlu küresel gelişmelere rağmen bunu güzel İzmir'de duyurmak istiyorum ki, ihracatımız bir kez daha Cumhuriyet tarihi rekorunu kırmıştır ve yeni rekorları kırmaya da devam edecektir. Sorunlar yaşanan küresel ticarete rağmen Türkiye tarihinin en yüksek Temmuz ayı ihracatını sizlerle paylaşmaktan son derece mutluyuz. Küresel ekonomideki rüzgarlar hız kesti ama biz ihracat yolumuza hızla devam ediyoruz, etmek zorundayız. Birinci çeyrekte net ihracatımızın Türkiye'nin büyümesine katkısı 12.2 puan oldu. Geçen sene bu oran -4.1'di.

Ayrıca 7 aylık dış ticaret açığının 30.9 milyar dolar aşağı düşürmüştü bulunuyoruz. Bu da Türkiye'nin dış finansman ihtiyacının 30 milyar 900 milyon dolar aşağı çektiğimizi gösteriyor" dedi.

Yüksek teknoloji ürün ihracatının artırılması gerektiğine de dikkat çeken Pekcan, "Burası bizim zayıf noktamız. İhracat birim fiyatımız hala çok düşük. Hala yüksek teknoloji ürün ihracatımız yüzde 3-4 bandında. Bakanlık olarak buna ilişkin stratejilerimizi geliştiriyor, politikalarımızı oluşturuyoruz" değerlendirmesini yaptı.

TİM Başkanı İsmail Gülle de, "Geçen yıl aynı dönemde kırdığımız ihracat rekorunu, bu yıl bir üst noktaya taşıyarak Cumhuriyet tarihi rekorunu kırdık. Bu yıl 182 milyar dolar hedefimizi, 2023 yılında 226.6 milyar dolara taşımak ve geçmek, en kritik önceliğimiz. Merkez Bankası'nın gelecek 3 aylık ihracat sipariş beklentisi endeksi. Endeksin olumlu seyri, önümüzdeki aylarda da ihracatımızın önemli sıçramalara, rekorlara imza atacağına en önemli göstergesi. Yürüteceğimiz stratejiler ve sektörel yol haritaları ile bu rakamı daha da ileriye taşıyacağımıza inancımız tam" diye konuştu.



# Ege ihracatında zirve el değiştirdi

*EİB ihracatında Temmuz ayında zirvenin sahibi Hazır Giyim ve Konfeksiyon sektörü oldu.*



**T**emmuz ayında Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) yüzde 4'lük artışla, 1 milyar 123 milyon dolarlık ihracata imza attı. EİB'nin ihracatı 2018 yılı Temmuz ayında ise 1 milyar 82 milyon dolar olmuştur. Ege İhracatçı Birlikleri bünyesindeki 12 ihracatçı birliği içerisinde 2019 yılının ilk yarısında Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği zirvede yer alırken, Temmuz ayında Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği 135 milyon dolarlık performansla zirvenin yeni sahibi oldu.

## **Madencilik ihracatını yüzde 8 arttırdı**

Sanayi sektörleri, Temmuz ayında yüzde 4'lük artışla 666 milyon dolarlık ihracata imza

atarken, Tarım sektörlerinin ihracatı yüzde 3'lük gelişimle 369 milyon dolar oldu. Madencilik sektörü ise; yüzde 8'lik artışla 87 milyon dolarlık ihracatı hanesine yazdırdı.

## **Mobilya ve kağıt ihracat artış rekoru kırdı**

Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği yüzde 30'luk ihracat artışıyla 59 milyon dolarlık ihracat yaparken ihracat artış rekoru kırdı. Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği yüzde 25, Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği ise; yüzde 21'lik ihracat artış hızı yakaladı.

Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği 135 milyon dolarlık performansla

zirvede yer alırken, Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği 107 milyon dolarlık ihracat rakamıyla zirve ortağı oldu. Ege Maden İhracatçıları Birliği ise; 87 milyon dolarlık dışsatımla zirvenin üçüncü basamağında kendine yer buldu.

## **Yaş meyve sebze ve mamulleri ihracatı yüzde 25 arttı**

Irak pazarında yaşadığı yumurta krizini aşmaya çalışan Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği, 75 milyon dolarlık ihracatı ülkemize kazandırırken, ihracatta başarılı bir dönem geçiren Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği yüzde 25'lik artışla 75 milyon dolarlık ihracat rakamına ulaştı.

Ege Tütün İhracatçıları Birliği 61 milyon dolarlık ihracata imza atarken, Temmuz ayının yıldızı Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği yüzde 30'luk sıçrama ile Temmuz ayında 59 milyon dolara yükseldi.

Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği yüzde 11'lik ihracat artış hızıyla 57 milyon dolarlık ihracatı hanesine yazdırırken, Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği yüzde 21'lik yükselişle ihracatını 28 milyon dolara taşıdı.

Temmuz ayında, Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği 18 milyon dolarlık ihracatı kayda alırken, Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği 13 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği ise; 11.5 milyon dolarlık ihracat rakamı ile Temmuz ayını geride bıraktı.

### İhracatta yüzler gülüyor

Temmuz ayında Türkiye geneli ihracat rakamlarının Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı İsmail Gülle tarafından İzmir'de açıklandığını hatırlatan Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Türkiye'nin, Temmuz ayında 15 milyar 958 milyon dolar ihracat ile

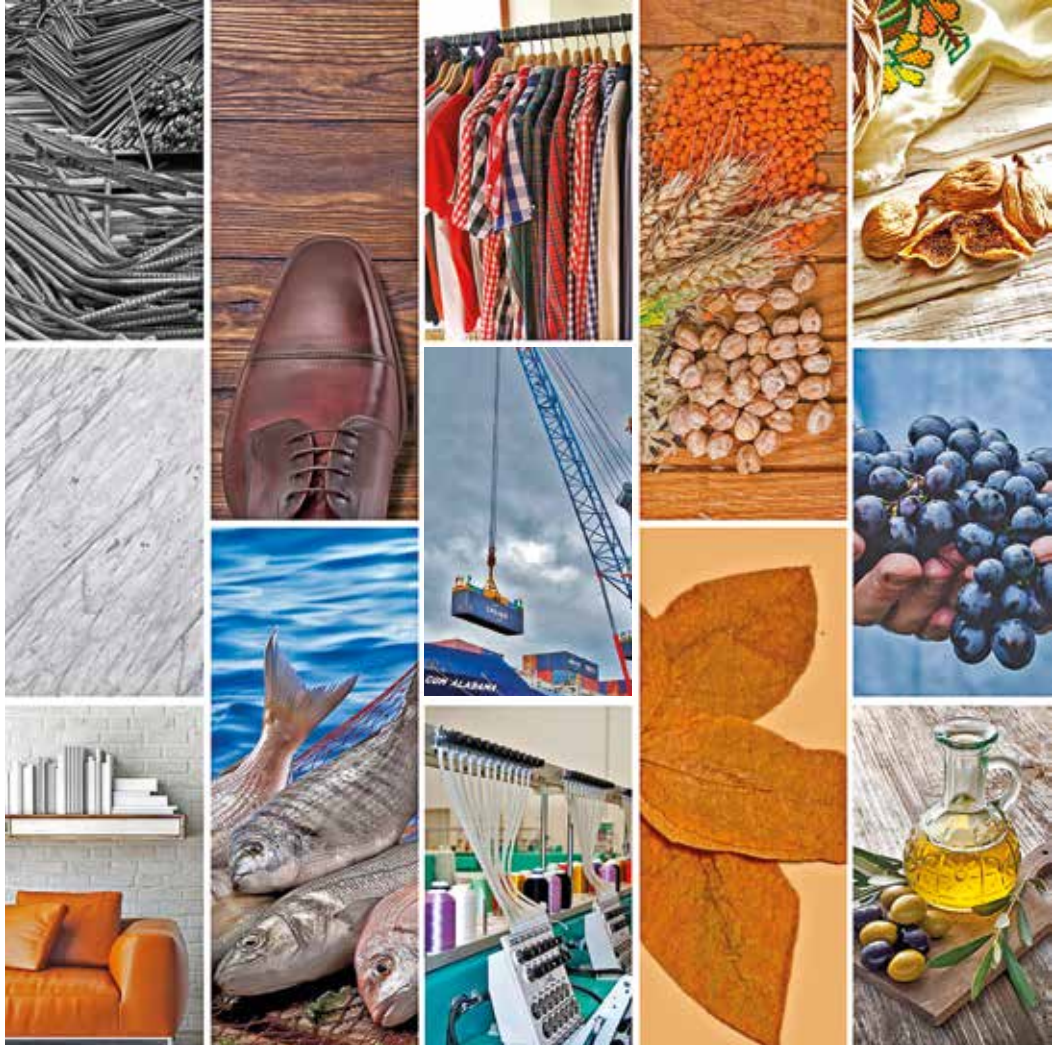
Cumhuriyet Tarihinin rekorunu kırdığını, EİB'nin Temmuz ayında başarılı bir ihracat performansı gösterdiğini kaydetti.

İhracatın sürekliliği için yeni yatırımların şart olduğuna dikkati çeken Eskinazi, "Sanayicinin yatırım yapması için ekonomide güven ortamının hakim olması lazım. Merkez Bankası'nın faizleri yüzde 20 bandının altına çekmesi bu anlamda önemli bir adım. Bu adımların arkasının gelmesini bekliyoruz. Bu sayede yatırımlar artacak, ihracat yükselecek ve Türkiye 11. Kalkınma Planı'nda ortaya konulan hedeflere ulaşabilecek" şeklinde konuştu.

### 193 ülkeye ihracat başarısı

Temmuz ayında Ege İhracatçı Birlikleri üyeleri 193 ülkeye ihracat

yaparken, Almanya 132.7 milyon dolarlık ihracat tutarı ile en fazla ihracat yapılan ülke oldu. Amerika Birleşik Devletleri 82.7 milyon dolarlık ihracat rakamı ile zirve ortağı oldu. İngiltere ise; 69.8 milyon dolarlık Ege ürünleri tercih etti. Bu ülkeleri; İspanya, İtalya, Hollanda, Fransa, Rusya, Çin ve Irak takip etti. İstanbul ile Bursa'dan sonra en fazla ihracat gerçekleştiren ve pazar çeşitlendirmesinde başarılı bir performans sergileyen üçüncü il konumundaki İzmir'in 2018 yılındaki 10.2 milyar dolarlık ihracatına teknoloji sınıflarına göre bakıldığında; yüksek teknolojlili ürün ihracatının toplam ihracata oranı yüzde 1.3, orta-yüksek teknolojide ise yüzde 29.3 seviyesinde gerçekleşti.



# Sanayi üretimi düşüşünde Ramazan Bayramı etkisi



**B**üyümenin öncü verisi olarak kabul edilen sanayi üretiminde düşüş, Ramazan Bayramı tatili etkisiyle piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşti. Sanayi üretimi, Haziran ayında yıllık bazda yüzde 3.9 düşüş gösterdi. Piyasada ağırlıklı beklenti, takvim etkisinden arındırılmış üretimin yıllık bazda yüzde 1 civarında azalacağı yönündeydi. Öte yandan Mayıs ayında yüzde 1.3 artış gösteren mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi

üretimi ise Haziran'da yüzde 3.7 düştü. Bu arada, arındırılmamış verilerle sanayi üretimi yıllık bazda yüzde 9.6 düşüş gösterdi.

## Yıllıkta imalat azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre, sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Haziran ayında madencilik ve taşocaklığı sektörü endeksi

HAZİRAN 2019 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	96.9	-9.6	109.8	-3.9	109.6	-3.7
Madencilik ve Taşocaklığı	111.5	0.3	121.6	4.8	118.8	2.4
İmalat Sanayi	95.2	-10.8	108.8	-4.6	108.5	-4.2
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	111.1	0.5	114.8	0.5	118.0	-1.3

bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4.8 arttı, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 4.6 azaldı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 0.5 arttı.

### Aylık bazda düşüş yüzde 3.7

2019 yılı Haziran ayında madencilik ve taşocaklığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 2.4 artarken imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 4.2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1.3 azaldı.

Ana sanayi gruplarından 2019 yılı Haziran ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en fazla azalış yüzde 32.2 ile yüksek teknoloji sektöründe gerçekleşti.

İmalat sanayinin alt sektörlerinde aynı dönemde en fazla azalış ise, yüzde 37.7 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında



gerçekleşti. Bu azalışı yüzde 24 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı, yüzde 8.4 ile makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı imalatı ve yüzde 7.5 elektrikli teçhizat imalatı izledi. En fazla artış; yüzde 12.3 ile mobilya imalatında gerçekleşti. Ardından yüzde 3.0 ile kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması, yüzde 2.6 ile kağıt ve kağıt ürünleri imalatı ve yüzde 2.3 ile motorlu kara taşıtı,

treylar (römork) ve yarı treylar (yarı römork) imalatı geldi.

### Çeyrekler bazında azalış

2019 yılı ikinci çeyreğinde takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 3 azaldı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise yüzde 0.5 arttı.

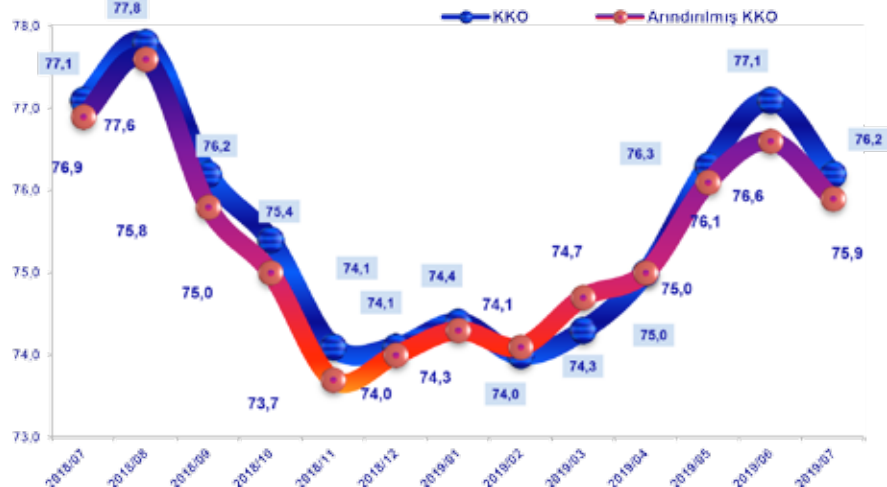
## Kapasite kullanım oranı geriledi

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), Temmuz'da bir önceki aya göre 0.9 puan azalarak yüzde 76.2 ile son 4 ayın ardından tekrar düşüşe geçti.

Merkez Bankası'nın çalışmasına göre mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı ise bir önceki aya göre 0.7 puan azalarak yüzde 75.9 seviyesinde gerçekleşti.

Giyim eşyalarının imalatı yüzde 84.9, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı yüzde 82.5, motorlu kara taşıtı, treylar (römork) ve yarı treylar (yarı römork) imalatı

yüzde 80.3 ve diğer ulaşım araçlarının imalatı yüzde 79.9 ile Temmuz ayını en yüksek kapasiteyle kapatan sektörler oldu.



# Türkiye'de işsizlik yüzde 12,8 oldu

Geçen yılın Mayıs ayına göre işsiz sayısına 1.1 milyon kişi eklendi, işsiz sayısı 4.5 milyonu geçti. Mevsim etkisinden arındırılmış rakamlara göre her 4 gençten biri de işsiz.



**T**ürkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılı Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 21 bin kişi artarak 4 milyon 157 bin kişi oldu. Türkiye İstatistik Kurumu'nun Nisan-Mayıs-Haziran ortalamasını gösteren Mayıs 2019 dönemi işgücü istatistiklerine göre, işsizlik oranı 3,1 puanlık artış ile yüzde 12,8 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 3,4 puanlık artış ile yüzde 15,0 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 5,5 puanlık artış ile yüzde 23,3 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 3,2 puanlık artış ile yüzde 13,1 olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı, Mayıs'ta bir önceki aya göre ise 0,2 puan geriledi.

## İstihdam oranı yüzde 46.1

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Mayıs döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 869 bin kişi azalarak 28 milyon 269 bin kişi, istihdam oranı ise 2 puanlık azalış ile yüzde 46,1 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 307 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 562 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin yüzde 18,3'ü tarım, yüzde 19,6'sı sanayi, yüzde 5,5'i inşaat, yüzde 56,6'sı ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,5 puan, inşaat sektörünün payı 1,7 puan azalırken, sanayi sektörünün payı 0,1 puan, hizmet sektörünün payı 2 puan arttı.

## İşgücüne katılma yüzde 52.9

İşgücü 2019 yılı Mayıs döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 152 bin kişi artarak 32 milyon 426 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,4 puanlık azalış ile yüzde 52,9 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,9 puanlık azalış ile yüzde 71,7, kadınlarda ise değişim göstermeyerek yüzde 34,4 olarak gerçekleşti.

Mayıs 2019 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,7 puan artarak yüzde 34,4 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki



yılın aynı dönemine göre 0,4 puan artarak yüzde 22,8 oldu.

### Kamu istihdamında yüzde 10.6 artış

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın derlediği veriler göre, 2019 yılı II. döneminde toplam kamu istihdamı 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 10,6 oranında artarak 4 milyon 570 bin kişi oldu.

### Arındırılmış rakamlar

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 137 bin kişi azalarak 27 milyon 876 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0,3 puan azalarak yüzde 45,4 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 38 bin kişi artarak 4 milyon 527 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0,2 puan artarak yüzde 14,0 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı 0,3 puan azalarak yüzde 52,8 olarak gerçekleşti. Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenlerin sayısı, tarım

### Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Mayıs 2018-2019	Toplam	
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler	2018	2019
Nüfus (Bin kişi)	60.571	61.342
İşgücü (Bin kişi)	32.274	32.426
İstihdam (Bin kişi)	29.138	28.269
Tarım	5.480	5.173
Tarım dışı	23.658	23.096
İşsiz (Bin kişi)	3.136	4.157
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.297	28.916
İşgücüne katılma oranı (%)	53.3	52.9
İstihdam oranı (%)	48.1	46.1
İşsizlik oranı (%)	9.7	12.8
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11.6	15.0
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58.6	58.3
İstihdam oranı (%)	52.7	50.7
İşsizlik oranı (%)	9.9	13.1
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11.6	15.1
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	17.8	23.3
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	21.9	24.0

Kaynak: TÜİK \*Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

### İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Mayıs 2019	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.162	2.860	1.478	10.677	19.177
Kadın	1.384	2.313	70	5.325	9.092
Toplam	5.546	5.173	1.548	16.002	28.269

Kaynak: TÜİK

sektöründe 25 bin, sanayi sektöründe 7 bin, inşaat sektöründe

44 bin, hizmet sektöründe 62 bin kişi azaldı.

## Yaşamak ve çalışmak için Türkiye

HSBC Grubu "Expat Explorer" anketine göre Türkiye, yaşamak ve çalışmak için dünya genelinde en iyi 7. ülke seçildi.

HSBC Grubu, 163 ülkeden 18 binin üzerinde yabancı çalışanın görüşünü alarak gerçekleştirdiği "Expat Explorer" anketin sonuçlarını yayımladı. Anket, ülkelerin sunduğu olanakları yaşam kalitesi, iş-özel yaşam dengesi, finansal getiri ve aile yaşamı bakımından inceliyor. Bu yıl 12'ncisi gerçekleştirilen anket, yabancı çalışanlara ilişkin dünyanın en kapsamlı ve uzun soluklu araştırması olma özelliği taşıyor.

Ankete göre Türkiye'deki yabancı çalışanların yüzde 62'si yaşam kalitelerinin kendi ülkelerine göre arttığını belirtiyor. Türkiye'deki yabancı çalışanların yüzde 52'si kariyerine, hobilerine veya ailesine odaklanmaya daha fazla zaman bulduğunu,

yüzde 55'i daha iyi bir ev veya araba gibi isteklerini karşılayabildiğini, yüzde 69'u ise kendisini güvende hissettiğini ve yerel halkın cana yakın olduğunu ifade ediyor. Yabancı çalışanların yüzde 60'ı kendi ülkelerine kıyasla Türkiye'de iş-özel yaşam dengesinin daha iyi olduğunu belirtiyor.

Bununla birlikte yabancı çalışanların yüzde 59'u daha fazla seyahat ettiğini, yüzde 57'si dil, yabancı dil veya yemek pişirme gibi yeni bir beceri öğrendiğini kaydediyor.

Türkiye'deki yabancı çalışanların yüzde 72'si yaşadıkları şehrin mimari yapı, anıt ve parklar, tarihi ve kültürel doku açısından zengin olduğunu ifade ediyor. Bununla birlikte, yüzde 63'ü yaşadıkları şehrin seyahat için merkezi konumda olduğunu, yüzde 59'u ise şehirde canlı bir kültürel hayat olduğunu belirtiyor.

# Temmuz'da bütçe fazla verdi



**M**erkezi yönetim bütçesi Temmuz ayında 9.9 milyar lira fazla verdi. Ocak-Temmuz döneminde 68.7 milyar lira açık kaydedildi. Faiz dışı fazla Temmuz'da 17.6 milyar lira oldu.

Ocak-Temmuz döneminde ise 10.2 milyar liralık faiz dışı açık verildi.

Merkez Bankası ihtiyat akçesi artırımının da etkisiyle, Ocak-Haziran döneminde 78 milyar 583 milyon TL olan açık, Ocak-Temmuz döneminde 68 milyar 682 milyon TL seviyesine geriledi. Bütçe açık hedefi yıl sonu itibarıyla 80.6 milyar TL olarak belirlenmişti.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Temmuz ayı ile Ocak-Temmuz dönemi bütçe

uygulama sonuçlarını açıkladı. Temmuz'da bütçe gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 51.1 artarak 93.4 milyar lira, bütçe giderleri de yüzde 37.6 artarak 83.5 milyar lira oldu.

Ocak-Temmuz döneminde bütçe gelirleri, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 19.5 yükselerek 496.4 milyar lira, bütçe giderleri de yüzde 22.7 artışla 565.1 milyar lira olarak

kayıtlara geçti.

## Bütçe giderleri

Temmuz ayında merkezi yönetim bütçe giderleri için 83 milyar 533 milyon lira harcama yapıldı. Geçen yılın aynı ayında bu rakam 60 milyar 713 milyon lira olmuştu. Faiz hariç bütçe giderleri için 75 milyar 813 milyon lira harcandı. Personel giderleri 21 milyar 427 milyon

Milyon TL	Ocak-Temmuz		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	
<b>Bütçe Giderleri</b>	460.404	565.100	22.7
<b>Faiz Hariç Giderler</b>	418.454	506.636	21.1
<b>Faiz Giderleri</b>	41.950	58.464	39.4
<b>Bütçe Gelirleri</b>	415.443	496.417	19.5
<b>Vergi Gelirleri</b>	349.181	366.065	4.8
<b>Bütçe Dengesi</b>	-44.962	-68.682	-52.8
<b>Faiz Dışı Denge</b>	-3.011	-10.219	-239.4

lira, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri 3 milyar 444 milyon lira oldu.

Cari transferler 30 milyar 114 milyon lira, sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için 14 milyar 911 milyon lira, sosyal güvenlik primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmının Hazine tarafından ödenmesi amacıyla yapılan transfer tutarı 1 milyar 475 milyon lira olarak kayıtlara geçti. Tarımsal destekleme ödemeleri 64 milyar lira, mahalli idare payları 5 milyar 179 milyon lira olarak gerçekleşti.

Temmuz'da 9 milyar 123 milyon lira sermaye gideri oluşurken, 2 milyar 241 milyon lira sermaye transferi yapıldı. Borç verme giderleri ise 1 milyar 553 milyon lira, faiz giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5.2 azalışla 7 milyar 720 milyon lira oldu.

### Bütçe gelirleri

Temmuz'da bütçe gelirleri 93 milyar 433 milyon lira olarak gerçekleşti. Vergi gelirleri tahsilatı yüzde 7.3 artışla 58 milyar 322 milyon lira oldu.

Genel bütçe vergi dışı diğer gelirleri 32 milyar 598 milyon lira olarak hesaplandı. Özel bütçeli idarelerin öz gelirleri 2 milyar 32 milyon lira, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 481 milyon lira olarak kaydedildi.

Vergi türleri itibarıyla gerçekleşmelere bakıldığında, Temmuz'da geçen yılın aynı ayına göre, banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 22.9, gelir vergisi yüzde 16.8, dahilde alınan katma değer vergisi yüzde 6.1 kurumlar vergisi yüzde 72, harçlar yüzde 11 ve damga vergisi yüzde 3,6 diğer vergiler tahsilatı yüzde 11.1 artarken, özel tüketim vergisi yüzde 1, ithalde alınan katma değer vergisi yüzde 2.2, azaldı.

### Ocak-Temmuz dönemi

Merkezi yönetim bütçesi, Ocak-Temmuz döneminde 68 milyar

## Hazine 4.7 milyar lira borçlandı



Hazine ve Maliye Bakanlığı, düzenlediği 2 tahvil ihalesinde 4 milyar 677.2 milyon lira borçlanma gerçekleştirdi. Bakanlık, 19 Ağustos'ta yaptığı ilk ihalede 13 ay (392 gün) vadeli, kuponsuz devlet tahvilinin yeniden ihracını yaptı. İhalede basit faiz yüzde 15.38, bileşik faiz ise yüzde 15.30 olarak belirlendi.

Nominal teklifin 2 milyar 324 milyon lira olduğu ihalede, nominal satış 1 milyar 215 milyon lira, net satış 1 milyar 42.3 milyon lira oldu. Kamu kuruluşlarından gelen 1 milyar 400 milyon liralık teklifin tamamının karşılandığı ihalede, piyasa yapıcılarında 1 milyar 926 milyon liralık teklif alındı ve bu kesime 1 milyar liralık satış yapıldı.

Gerçekleştirilen ikinci ihalede ise 6 yıl (2 bin 177 gün) vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli, değişken faizli devlet tahvilinin yeniden ihracı yapıldı. İhalede dönemsel faiz yüzde 10.88 oldu.

Nominal teklifin 1 milyar 838 milyon lira olduğu ihalede, nominal satış 285 milyon lira, net satış 284.9 milyon lira olarak gerçekleşti. Kamu kuruluşlarından gelen 200 milyon liralık teklifin tamamının karşılandığı ihalede, piyasa yapıcılarında 951 milyon liralık teklif alındı ve bu kesime 750 milyon liralık satış yapıldı.

682 milyon lira açık verdi. Aynı dönemde faiz dışı açık 10 milyar 219 milyon lira oldu.

Geçen yılın Ocak-Temmuz döneminde 460 milyar 404 milyon lira olan bütçe giderleri, bu yılın aynı döneminde yüzde 22.7 artarak 565 milyar 100 milyon liraya yükseldi. Faiz hariç bütçe giderleri de yüzde 21.1 artışla 506 milyar 636 milyon lira olarak hesaplandı. Faiz giderleri, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 39.4 yükselerek 58 milyar 464 milyon liraya çıktı.

Geçen yılın Ocak-Temmuz döneminde 415 milyar 443 milyon

lira olan bütçe gelirleri, bu yılın aynı döneminde yüzde 19.5 artarak 496 milyar 417 milyon lira olarak gerçekleşti. Bu dönemde vergi gelirleri ise yüzde 4,8 artışla 366 milyar 65 milyon lira oldu.

Aynı dönemde genel bütçe vergi dışı diğer gelirleri yüzde 127.8 artışla 114 milyar 485 milyon lira olarak hesaplandı. Özel bütçeli idarelerin öz gelirleri Ocak-Temmuz döneminde 11 milyar 267 milyon lira, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri ise 4 milyar 600 milyon lira olarak kayıtlara geçti.

# Cari denge yıllıkta artışa geçti Haziran'da cari açık 548 milyon dolar

*Cari işlemler hesabı Haziran ayında beklentilerin üzerinde 548 milyon dolar açık verdi. Cari dengede 12 aylık dönemde ise 538 milyon dolarlık fazla oluştu. Ekonomistler, Haziran'da cari işlemler dengesinin 376 milyon dolar açık vermesini bekliyordu.*

**T**ürkiye'nin cari işlemler açığı Haziran'da 548 milyon dolar düzeyinde gerçekleşirken, son 12 aylık cari işlemler hesabı 538 milyon dolarla Kasım 2002'den bu yana ilk kez artı verdi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Haziran 2019 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verileri açıklandı. Buna göre, 2018'in Haziran ayında 2

milyar 471 milyon dolar düzeyinde gerçekleşen cari işlemler açığı, bu yılın aynı döneminde 548 milyon dolara indi. Bunun sonucunda, 12 aylık cari işlemler hesabı 538 milyon dolar fazla verdi.

Söz konusu gelişmede, Haziran'da geçen yılın aynı ayına göre ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının 1 milyar 823 milyon dolar azalarak 2 milyar 601 milyon

dolara gerilemesi ve hizmetler dengesi kaynaklı girişlerin 754 milyon dolar artarak 3 milyar 166 milyon dolara yükselmesi etkili oldu. Enerji ithalatının Haziran'da 26 ayın en düşük seviyede gerçekleşmesi de dış ticaret açığının azalmasını olumlu yönde etkiledi.

Altın ve enerji hariç cari işlemler fazlası, Haziran'da geçen yılın aynı ayına göre 1 milyar 693



milyon dolar artarak 2 milyar 284 milyon dolar oldu. Son 12 aylık verilerde, enerji ve altın dışı (çekirdek) cari dengede ise 42.6 milyar dolarlık fazla oluştu. Bu rakam verilerine ulaşılan Aralık 1996'dan bu yana en yüksek seviyeye işaret etti.

### Net hata noksan -2.78 milyon dolar

Bu dönemde, hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, 646 milyon dolar artarak 2 milyar 527 milyon dolara ulaştı. Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, 102 milyon dolar artarak 1 milyar 64 milyon dolar oldu. İkincil Gelir Dengesi kalemi kaynaklı girişler ise 33 milyon dolar artarak 78 milyon dolara çıktı.

Doğrudan yatırımlardan

kaynaklanan net girişler bir önceki yılın aynı ayına göre 471 milyon dolar azalarak 581 milyon dolar olarak gerçekleşti. Portföy yatırımları 2 milyar 98 milyon dolarlık net çıkış kaydetti. Alt kalemler itibariyle incelendiğinde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 192 milyon dolar, devlet borçlanma senetleri piyasasında 130 milyon dolarlık net alım yaptığı görüldü. Yurt içi yerleşiklerin yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak bankalar 1 milyar 322 milyon dolarlık, diğer sektörler 1 milyar 249 milyon dolarlık net geri ödeme gerçekleştirdi.

Diğer yatırımlarda 2 milyar 368

milyon dolarlık net giriş gerçekleşti. Bu kalemden yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 1 milyar 564 milyon dolar net azalış, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları ise 270 milyon dolar net artış kaydetti. Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak bankalar 1 milyar 43 milyon dolar, genel hükümet 173 milyon dolar ve diğer sektörler 1 milyar 188 milyon dolarlık net geri ödeme gerçekleştirdi. Resmi rezervlerde bu ayda 2 milyar 476 milyon dolarlık azalış gözlemlendi. Öte yandan, Mayıs ayı cari fazla verisi 151 milyon dolardan 317 milyon dolara revize edildi.

(Milyon Dolar)	Haziran		Ocak-Haziran		12 Aylık Kümülatif 2019
	2018	2019	2018	2019	
<b>CARİ İŞLEMLER HESABI</b>	-3.019	-548	-31.049	-3.259	538
<b>SERMAYE HESABI</b>	-4	-1	32	18	49
<b>FİNANS HESABI</b>	-2.124	-3.327	-21.414	-3.402	9.864
Doğrudan Yatırımlar (net)	-1.052	-581	-3.233	-3.112	-9.286
Portföy Yatırımlar (net)	897	2.098	121	-1.592	1.402
Diğer Yatırımlar (net)	5.019	-2.368	-10.543	2.940	22.004
Rezerv Varlıklar (net)	-6.988	-2.476	-7.759	-1.638	-4.256
<b>Net Hata ve Noksan</b>	<b>899</b>	<b>-2.778</b>	<b>9.603</b>	<b>-161</b>	<b>9.277</b>

## Bankacılık sektörünün mevduatı arttı

Bankacılık sektöründeki toplam mevduat (bankalararası dahil) 16 Ağustos ile biten haftada 41 milyar 7 milyon 254 bin lira artarak 2 trilyon 325 milyar 913 milyon 703 bin liradan 2 trilyon 366 milyar 920 milyon 957 bin liraya çıktı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Haftalık Para ve Banka İstatistikleri'ne göre, bu dönemde bankalardaki TL cinsi mevduat yüzde 1.88 yükselerek 1 trilyon 107 milyar 398 milyon 311 bin lira, yabancı para (YP) cinsinden mevduat ise yüzde 1.98 artarak 1 trilyon 156 milyar 558 milyon 798 bin lira oldu.

Bankalarda bulunan YP mevduatı ise geçen hafta 94 milyon dolar azalarak 217 milyar 776 milyon dolara geriledi. Bunun 197 milyar 823 milyon doları mevduat bankaları ve 19 milyar 953 milyon doları katılım bankaları bünyesinde bulunuyor.

Mevduat bankalarındaki YP mevduat tutarının 169 milyar 919 milyon dolarını yurt içinde yerleşik

kişiler, 3 milyar 517 milyon dolarını da yurt içinde yerleşik bankaların mevduatları oluşturdu. YP mevduatlarında, yurt dışında yerleşik kişilerin mevduatı 18 milyar 274 milyon dolar ve yurt dışında yerleşik bankaların mevduatı 6 milyar 113 milyon dolar oldu.

### Taksitli ticari krediler azaldı

Bir haftalık dönemde mevduat bankalarındaki tüketici kredileri, yüzde 0,27 artarak 386 milyar 380 milyon 714 bin liraya yükseldi. Taksitli ticari krediler ise yüzde 0,38 gerileyerek 358 milyar 903 milyon 498 bin lira oldu. Aynı dönemde kredi kartları bakiyesi, yüzde 1,98 azalarak 142 milyar 987 milyon 433 bin liraya düştü.

Mevduat bankalarındaki tüketici kredilerininin 166 milyar 950 milyon 85 bin lirası konut, 4 milyar 438 milyon 302 bin lirası taşıt ve 214 milyar 992 milyon 327 bin lirası diğer kredilerden oluştu.

# Enflasyondaki düşüğe Temmuz molası

## Temmuz'da enflasyon yüzde 16.65

*Tüketici Fiyatları Endeksi, beklentilerin hafif altında artış gösterirken, beklendiği gibi yıllık enflasyondaki düşüş Temmuz ayında mola verdi. KDV ve ÖTV indirimlerinin sona ermesi ve elektrik zammı, bu düşüşü durduran ana etkenler oldu.*

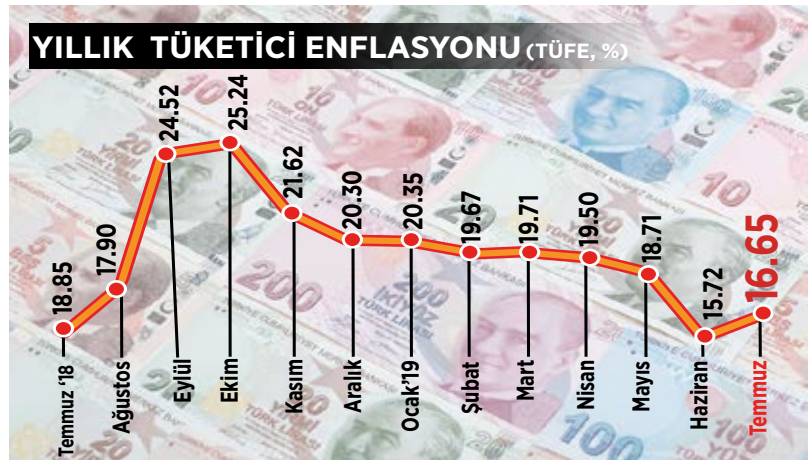
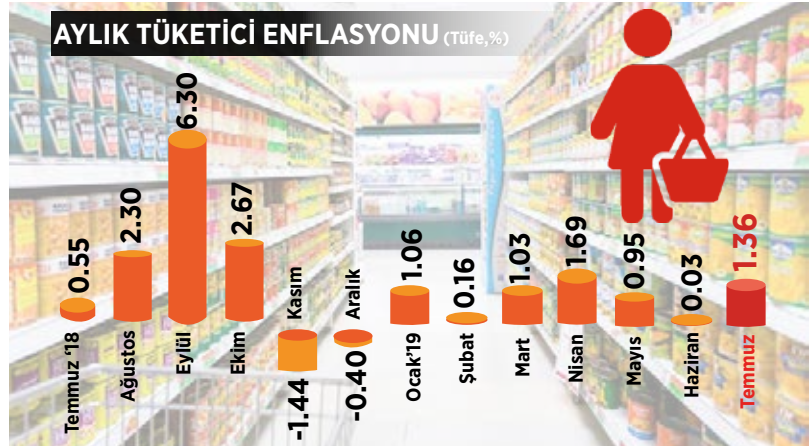
**E**nflasyon, Temmuz ayında KDV ve ÖTV indirimlerinin sona ermesi, enerji fiyatlarında elektrik kalemi kaynaklı yükselişlerin etkisiyle yüzde 1.36 arttı. Yıllık enflasyon ise Haziran'daki yüzde 15.72 seviyesinden yüzde 16.65'e çıktı. İşlenmemiş gıda ile giyim gruplarındaki fiyat düşüşleri enflasyonu dengeledi.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıklamasına göre; TÜFE'de (2003=100) 2019 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 1.36, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6.44, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 16.65 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 19.91 artış gerçekleşti. ÜFE ise yüzde 21.66 olarak gerçekleşti. Enflasyonun, üçüncü çeyrekte baz etkisi ile yüzde 10 civarına gerilemesi, son çeyrekte ise tekrar yükselerek yılı yüzde 14 civarında bitirmesi bekleniyor.

Temmuz 2019'da endekste kapsanan 418 maddeden; 48 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 264 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 106 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti. Gıda fiyatları aylık bazda yüzde 1.1 düşüş

gösterirken, yıllık gıda enflasyonu Haziran'daki yüzde 1.92 seviyesinden yüzde 18.21 seviyesine geriledi.

Ana harcama grupları itibarıyla 2019 yılı Temmuz ayında endekste yer alan gruplardan, aylık en yüksek artış yüzde 4.46



## YILLIK ÜRETİCİ ENFLASYONU (Yİ-ÜFE %)



ile ulaşımda oldu. Ev eşyasında yüzde 4.24, konutta yüzde 3.10, eğlence ve kültürde yüzde 1.60 ve lokanta ve otellerde yüzde 1.42 artış gerçekleşti.

Aylık en fazla düşüş yüzde 3.20 ile giyim ve ayakkabıda görüldü. Endekste düşüş gösteren bir diğer grup ise yüzde 1.11 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.

## Yıllık rakamlar

TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık en fazla artış yüzde 26.93 ile çeşitli mal ve hizmetler grubunda gerçekleşti. Ev eşyası yüzde 25.41, lokanta ve oteller yüzde 19.85, alkollü içecekler ve tütün yüzde 19.23 ve gıda ve alkolsüz içecekler yüzde 18.21 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları oldu. Gıda yıllık enflasyonundaki yavaşlama eğilimi, işlenmemiş gıda fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak sürdü.

## Çekirdek enflasyonda yüksek seyir sürüyor

Çekirdek enflasyon aylık yüzde 2.10 arttı; yıllık artış yüzde 16.20 oldu. Çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık enflasyonundaki yükselişte, dayanıklı tüketim mallarındaki vergi oranı değişikliğine paralel temel mal enflasyonu belirleyici rol üstlendi.

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji,

alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç özel kapsamlı TÜFE göstergelerinden "B"de 2019 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 2.04, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde

## HANGİ GRUP NASIL ETKİLEDİ

	Aylık artış(%)	Etkisi (puan)
Gıda ve içecekler	-1.11	-0.27
İçki ve sigara	0.75	0.04
Giyim ve ayakkabı	-3.20	-0.21
Konut	3.10	0.44
Ev eşyası	4.24	0.34
Sağlık	0.25	0.01
Ulaştırma	4.46	0.75
Haberleşme	0.83	0.03
Eğlence ve kültür	1.60	0.05
Eğitim	0.90	0.02
Lokanta ve oteller	1.42	0.11
Çeşitli mal ve hiz.	0.63	0.03

6.72, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 17.53 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 19.07 artış gerçekleşti. Enerji hariç "C" göstergesindeki artış ise yüzde 16.20 oldu.

## Baz etkisi görülecek

Merkez Bankası, son enflasyon raporunda elektrik zammı ve vergi indirimlerine dikkat çekmiş, enflasyonda geçici bir yükseliş olacağını belirtmişti. Merkez Bankası'nın yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 13.9. Ayrıca alkol ve sigara zamlarının yıl sonu enflasyon beklentisini yüzde 0.2 puan yükselttiği de açıklanmıştı. Tüketici enflasyonu geçen yıl Ağustos'ta yüzde 2.3, Eylül'de yüzde 6.3, Ekim'de ise yüzde 2.67 artmıştı. Bu nedenle önümüzdeki 3 ay baz etkisi enflasyonda düşüş sağlayacak.

## Otomobilin etkisi büyük

Otomobilde ÖTV teşviklerinin bitmesi, ulaştırma grubunu Temmuz ayında yüzde 4.46 ile en yüksek artış yaşanan grup yaptı. Benzinli otomobiller yüzde 10.88, dizel otomobiller yüzde 10.55 fiyat artışı gördü. Bu artışlarla manşet enflasyona artış etkisi 0.75 puan oldu. Lokanta ve oteller grubunda aylık artış yüzde 1.42 ve bu grubun etkisi 0.11 puan oldu. Lokanta ve otellerde erken rezervasyon döneminin sona ermesi ve son dakika tatilcilerinin yüksek yurt içi fiyatlarıyla karşı karşıya kalmasının etkisi büyük. Yurt içi turlar yüzde 29.18 artışla Temmuz ayında da zam şampiyonu oldu.

## Elektrik zammı

Konut grubunda aylık artış yüzde 3.10 ve bunun enflasyona etkisi 0.44 puan. Elektrik fiyatlarına yapılan yüzde 15'lik zam bu gruptaki artışın sorumlusu. Merkez Bankası Aylık Fiyat Gelişmeleri Raporu'na göre Ağustos enflasyonunda da konut grubunda doğalgaz zammı ile tütün ürünlerindeki fiyat ayarlamalarının kayda değer etkisi görülecek.

# Ekonomik güven Temmuz'da azaldı

**E**konomik güven endeksi, Haziran ayında 83.4 iken, Temmuz ayında yüzde 3.3 oranında azalarak 80.7 oldu.

Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) yapılan açıklamaya göre, Temmuz ayında tüketici güven endeksi 56.5 değerine, reel kesim güven endeksi 96.6 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 83.5 değerine ve perakende ticaret sektörü güven endeksi 90.4 değerine geriledi. Temmuz ayında inşaat sektörü güven endeksi ise 52.4 değerine yükseldi.

## Sektörel güven endeksleri

Mevsim etkilerinden arındırılmış hizmet sektörü güven endeksi haziran ayında 85.4 iken bu ay yüzde 2.2 azalarak 83.5 değerine geriledi. Hizmet sektöründe bir önceki aya göre, iş durumu yüzde 79.2, hizmetlere olan talep yüzde 77.8 ve hizmetlere olan talep beklentisi endeksleri 93.5 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi temmuz ayında yüzde 3 düşerek 90.4'e geriledi. Perakende ticaret sektöründe bir önceki aya göre iş hacmi-satışlar, mevcut mal stok seviyesi ve iş hacmi-satışlar beklentisi endeksleri sırasıyla yüzde 2.9, 0.9 ve yüzde 5.5 azalarak 79.7, 105.4 ve 86.3 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış inşaat sektörü güven endeksi Haziran ayında 50.4 iken Temmuz'da yüzde 3.8 artışla 52.4'e yükseldi. İnşaat sektöründe bir önceki aya göre alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi ve toplam çalışan sayısı beklentisi endekslerinin her ikisi de yüzde 3.8 artarak sırasıyla 38.7 ve 66 değerlerini aldı.

TÜİK ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliğiyle yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Tem-

muz'da bir önceki aya göre yüzde 2 azalış gösterdi. Haziran'da 57.6 olan endeks değeri, Temmuz'da 56.5'e geriledi.

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi, söz konusu dönemde yüzde 1.7 azalarak 77 oldu.

Genel ekonomik durum beklentisi, yüzde 0.8 azalarak 73.9'dan 73.4'e indi.

İşsiz sayısı beklentisi endeksi, Haziran'a göre yüzde 1.3 azalışla Temmuz'da 55.6 olarak gerçekleşti.

Tasarruf etme ihtimali endeksi ise Haziran'da 22 iken Temmuz'da yüzde 9 azalışla 20 oldu.

## Reel kesim güveninde düşüş

Reel kesim güven endeksi Temmuz ayında bir önceki aya göre 4.2 puan azalarak 98.3 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi de (RKGE-MA) bir önceki aya göre 3.0 puan azalarak 96.6 oldu.

Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, gelecek 3 aydaki üretim hacmi ve gelecek 3 aydaki toplam istihdam miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, son 3 aydaki toplam sipariş miktarı, mevcut toplam sipariş miktarı, gelecek 3 aydaki ihracat sipariş miktarı, mevcut mamul mal stoku, sabit sermaye yatırım harcaması ve genel gidişata ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkiledi.

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomi Güven Endeksi
<b>2018</b>			
Temmuz	102.7	72.7	95.1
Ağustos	96.4	68.2	88.3
Eylül	89.6	59.9	78.1
Ekim	87.6	57.6	75.2
Kasım	92.8	60.0	80.6
Aralık	91.5	58.7	81.9
2018 Yıllık	101.4	67.0	91.7
<b>2019</b>			
Ocak	93.0	58.2	78.5
Şubat	97.2	57.8	79.4
Mart	102.1	59.4	81.9
Nisan	105.5	63.5	84.7
Mayıs	98.9	55.3	77.5
Haziran	102.5	57.6	83.4
Temmuz	98.3	56.5	80.7



## İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<b>NUFUS-GÖÇ</b>									
Nüfus (Bin)	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	4.320	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4.8	4.8	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	4.1	10.1	13.8	12.7	13.4	13.1	13.2	9.5	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13.5	12.0	13.7	13.3	13.4	13.5	12.4	14.7	-
Net Göç Hızı (%)	2.26	2.46	3.45	5.6	5.0	5.6	5.8	3.0	-
<b>İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	55	58	59	59	61	59	62	59	-
<b>İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	1.663	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30.7	31.6	31.8	31.7	32.0	33.0	31.1	32.4	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	422	432	490	466	470	513	524	540	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	29.9	30.3	32.4	31.0	28.3	30.7	32.5	32.5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	243	247	276	243	262	254	263	265	-
İşsizlik Oranı (%)	14.7	14.8	15.4	13.9	15.0	14.0	14.0	13.8	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16.2	15.9	17.0	15.0	16.1	15.2	15.1	14.6	-
<b>ENFLASYON (%)</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
TUFE (yıllık)	10.15	6.03	7.94	8.54	9.83	8.93	13.1	20.4	17.6
<b>DIŞ TİCARET (Milyon \$)</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
İhracat	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	10.238	4.902
İthalat	10.621	10.577	10.367	9.950	8.946	8.809	9.849	9.118	3.809
Dış Ticaret Dengesi	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	1.120	1.093
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	5.092	-
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6.0	5.7	6.1	6.1	5.8	5.9	5.9	6.1	5.9
<b>KAPASİTE KULLANIMI (%)</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/IV	2019/II
Kapasite Kullanım Oranı	70	63	60	55	64	63	67	61	59
<b>PROTESTOLU SENETLER</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	46.690	26.833
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	3.4	3.6	4.0	4.3	4.4	4.7	4.9	5.0	5.4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	245	367	463	510	571	775	740	985	610
<b>TEŞVİKLİ YATIRIMLAR</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Belge Adedi	188	209	215	186	208	230	431	326	3.531
Yatırım (Milyon TL)	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	13.120	66.034
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4.55	15.66	1.76	6.5	3.1	1.9	4.3	8.3	6.2
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3.2	2.8	2.2	5.2	4.9	1.9	10.0	5.9	5.0
<b>ENERJİ TÜKETİMİ</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm <sup>3</sup> )	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	4.336	2.635
<b>MALİ / FINANS</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
Bütçe Gelir/Gider	4.05	4.34	4.36	4.20	4.28	4.2	4.5	4.6	4.3
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10.86	11.77	11.14	10.54	11.1	11.4	11.8	12.0	12.6
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	102.5	110.2	123.9	122.2	120.6	111.5	121.4	110.5	107.5
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5.8	5.7	5.5	5.2	5.6	5.7	5.7	5.8	5.8
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6.1	5.9	6.0	5.2	5.2	4.9	5.2	5.0	5.0
<b>KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1.67	1.59	2.29	2.62	2.63	2.30	2.9	1.9	-
<b>KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Kurulan Şirket Sayısı	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	4.977	2.390
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6.1	5.7	6.0	5.9	6.0	6.2	6.3	5.8	6.0
Kapanan Şirket Sayısı	943	1.094	1.095	991	740	644	832	799	339
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7.2	7.7	7.0	7.1	6.1	5.8	6.2	6.4	6.1
<b>YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11	2019/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.646	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	5.7	5.5	5.3	5.1	4.8	4.6	4.4	4.0	-
<b>MARKA-PATENT SAYISI</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	5.460	3.369
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6.0	6.2	6.0	6.0	6.2	7.1	6.9	6.7	6.3
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	31	42	59	55	86	96	77	135	155
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3.7	4.1	4.7	4.2	5.0	5.4	3.9	4.8	5.7
<b>TURİZM</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	946	419
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4.4	4.4	4.2	3.6	3.3	2.5	2.4	2.4	2.3
<b>TARIMSAL ÜRETİM</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	8.103	-
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	4.1	4.7	3.9	5.1	5.0	6.4	5.7	5.1	-
<b>İŞ KAZALARI</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	7.5	5.6	6.0	2.6	5.1	3.7	4.7	3.4	4.5
<b>MOTORLU KARA TAŞITLARI</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/6
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6.3	6.2	6.1	6.1	6.0	6.0	6.0	6.1	6.2

\*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. \*\*Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

## TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2014	2015	2016	2017	2018	2019/İ
<b>BÜYÜME</b>						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.106.537	3.700.989	914.699
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	-	861.467	862.744	851.046	784.087	170.364
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	5,2	6,1	3,2	7,4	2,6	-2,6
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	6,1	5,9	3,8	9,1	1,1	-4,7
<b>İŞGÜCU VE İSTİHDAM</b>						
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.933	26.621	27.205	28.189	28.738	28.269
İstihdam Oranı (%)	45,5	46,0	46,3	47,1	47,4	46,1
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.853	3.057	3.330	3.454	3.537	4.157
İşsizlik Oranı (%)	9,9	10,3	10,9	10,9	11,0	12,8
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,0	12,4	13,0	13,0	12,9	15,0
<b>ENFLASYON (%)</b>						
Yİ-ÜFE (yıllık)	6,36	5,71	9,94	15,47	33,64	21,86
YD-ÜFE (yıllık)	2,63	10,9	17,73	19,75	33,45	16,32
TÜFE (yıllık)	8,17	8,81	8,53	11,92	20,30	16,65
<b>DIŞ TİCARET (Milyon \$)</b>						
İhracat	157.610	143.889	142.544	157.020	168.023	83.715
İthalat	242.177	207.234	198.617	233.800	223.039	98.566
Dış Ticaret Dengesi	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-55.016	-14.849
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.813	-3.259
<b>TEŞVİKLİ YATIRIMLAR</b>						
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	69.292	100.870	183.650	164.698	164.698	58.386
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.756	4.409	5.040	7.392	5.895	2.302
<b>KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)</b>						
Kurulan Şirket Sayıları	126.635	114.691	106.447	118.021	121.460	52.006
Kapanan Şirket Sayıları	39.051	32.762	31.928	32.706	32.569	16.197
<b>ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR</b>						
Şirket Sayısı (Adet)	5.556	5.568	6.374	9.336	33	1.677
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	12.077	7.534	7.437	6.534	697	3.085
<b>DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)</b>						
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-179,2	-189,7	-205,8	-212,1	-201,4	-180,3
<b>BORÇLANMA (Milyar \$)</b>						
Dış Borç Stoku	405,3	399,7	408,7	454,3	444,9	453,4
Kamu	121,3	116,6	123,3	136,4	140,6	148,3
Özel	281,6	281,7	284,6	317,2	298,4	299,2
<b>KREDİLER (Milyar \$)</b>						
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	215,8	218,1	239,7	225,5	221,3	214,1
<b>SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış</b>						
Toplam Sanayi	5,7	5,8	3,4	8,9	1,8	-3,9
İmalat Sanayi	6,3	6,2	3,4	9,0	1,5	-4,6
<b>KAPASİTE KULLANIMI (%)</b>						
Kapasite Kullanım Oranı	75,0	76,8	77,4	78,5	76,8	76,2
<b>GÜVEN ENDEKSLERİ</b>						
Reel Kesim Güven Endeksi	104,6	103,5	105,2	104,9	101,4	98,3
Tüketici Güven Endeksi	72,5	66,7	69,3	68,6	67,0	56,5
Ekonomi Güven Endeksi	100,8	98,4	96,8	100,2	91,7	80,7
<b>SANAYİ CİRO ENDEKSİ</b>						
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	90,0	100,0	109,0	141,1	184,2	205,7
<b>Elektrik Enerjisi</b>						
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	251.962	261.783	292.575	272.564	295.668	119.162
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	257.220	265.724	212.329	225.714	233.610	92.251
<b>MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)</b>						
Bütçe Dengesi	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-72.615	-78.583
<b>PROTESTOLU SENET</b>						
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.004	1.000	1.017	940	938	497
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	8.221	10.081	12.288	12.686	18.737	10.453
<b>KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)</b>						
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	674	776	778	435	589	321
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	240	232	239	134	132	60
<b>BORSA VE DÖVİZ</b>						
BIST 100 Endeksi	76.306	79.901	77.587	100.439	101.782	102.082
Dolar/TL	2,19	2,72	3,02	3,65	4,81	5,67

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK



teknofset



Bizim işimiz matbaacılık  
ama asıl işimiz  
gelişim ve inovasyon.

**Çünkü biliyoruz ki,  
yeni yönlerle giden  
eski yol yoktur.**

 **teknofset**



5632 Sokak No: 26  
Çamdibi – İzmir  
T: 0232 458 58 09  
teknofset@gmail.com  
www.teknofset.com



# Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...  
**Bortar Group** yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla  
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek  
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

